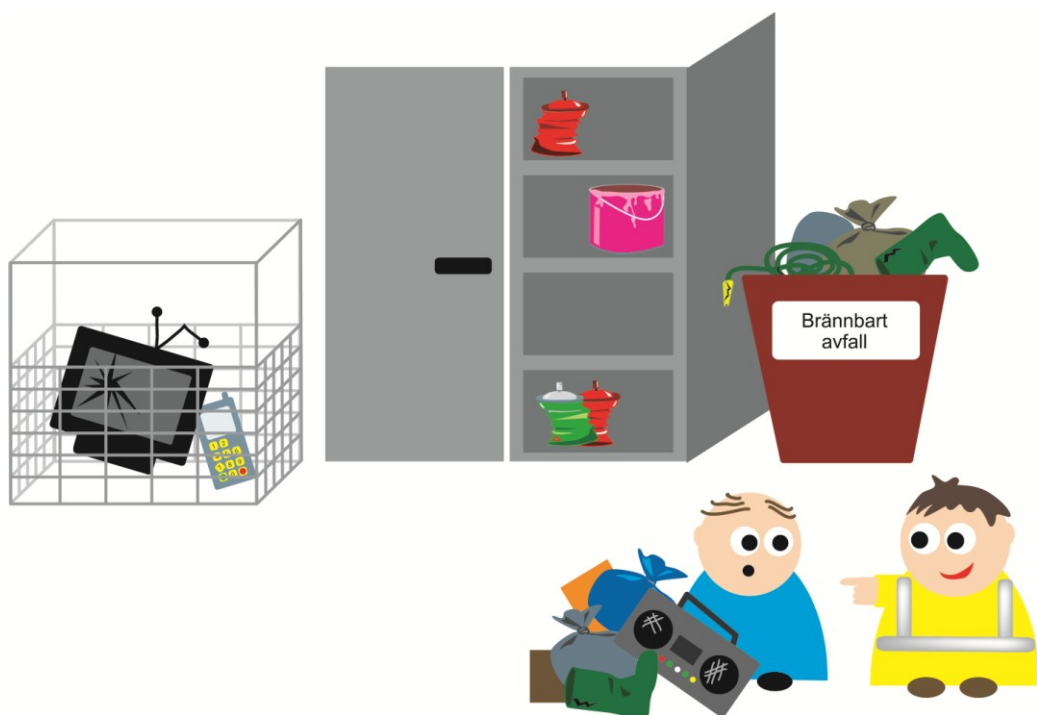

Avfallsplan 2011–2020

Reviderad: 2013-09-25

Falköping, Hjo, Karlsborg, Skövde, Tibro, Töreboda

Inledning

Detta är en avfallsplan för Avfallshantering Östra Skaraborgs (AÖS) medlemskommuner, dvs Falköping, Hjo, Karlsborg, Skövde, Tibro och Töreboda kommuner.

Denna avfallsplan innehåller mål och visioner med avfallshantering i ovan nämna kommuner. Avfallsplanen omfattar alla som bor och verkar inom ovanstående geografiska område. Detta inkluderar alla aktörer som kommer i kontakt med avfallshantering i olika former som exempelvis AÖS, företag, fastighetsägare och privatpersoner.

Målen i denna avfallsplan har övergripande karaktär och syftar till att driva utvecklingen inom avfallsområdet så att alla berörda parter ytterligare minskar sin miljöpåverkan. Denna avfallsplan gäller i likhet med de flesta nationella miljömål till år 2020.

Tanken med avfallsplanen är att den aktivt skall användas av berörda aktörer som ett hjälpmedel för att förbättra deras avfallshantering. Avfallsplanen kan därför ses som en källa till inspiration för att minska avfallshanteringens miljöpåverkan.

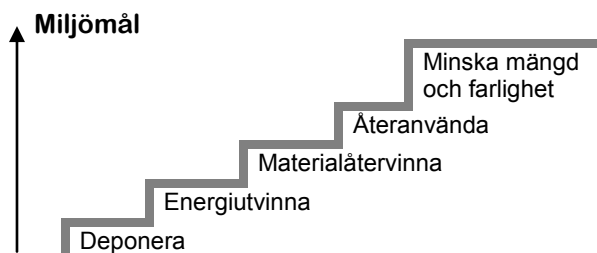
AÖS önskar en trevlig läsning!

Innehållsförteckning

	Sida
Inledning	2
Kapitel 1 Utgångspunkt för avfallshantering	4
Kapitel 2 Nationella, regionala och lokala miljömål	6
Kapitel 3 Avfallsplanens mål och åtgärder	8
Mål 1 – Begränsad klimatpåverkan	10
Mål 2 – Mindre avfallsmängder	13
Mål 3 – Giffri miljö	20
Kapitel 4 Kommunernas befolkning och struktur	22
Falköping, Hjo, Karlsborg, Skövde, Tibro, Töreboda	
Kapitel 5 Hushållsavfall	24
Kapitel 6 Förpackningsavfall och returpapper samt annat avfall med producentansvar	30
Kapitel 7 Företagens avfall och avfallsanläggningar	37
Bilagor:	
1. Begrepp och definitioner	42
2. Återvinningsstationer	44
3. Avfallsbehandlingsanläggningar	47
4. Uppföljning av tidigare avfallsplaner	
Falköping	59
Hjo, Karlsborg, Skövde, Tibro	64
Töreboda	70
5. Nedlagda deponier	72
6. Miljöbedömning av avfallsplanen	85
7. Sammanställning av berörda i avfallsplanens mål	89
8. Beslutsprocess och tidplan för Avfallsplan 2011	92
9. Samrådsredogörelse	93
10. Sammanställning till länsstyrelsen	94

I dagens system delas ansvaret för avfallshandling mellan olika aktörer i samhället till följd av reglerande lagstiftning.

Lagstiftningen kommer till stor del från EU främst via direktiv som sedan görs om till Svensk lagstiftning. Exempel på detta är krav på botten tätning av deponier. Från EU kommer även avfallstrappan som är en bild av vilka sätt avfall ska tas om hand i första hand. Trappan ser ut på följande sätt:

Kliv upp för trappan! Sämsta alternativet är att lägga avfallet på tipp (deponera). Det bästa är att genom produktionsplanering och inköpsrutiner undvika att avfall alls uppkommer, och att det som ändå uppkommer har så liten farlighet som möjligt.

Förutom den lagstiftning som har sitt ursprung i EU beslutar man på nationell nivå om ytterligare regler. Exempel på detta är förbud mot att deponera brännbart och organsikt avfall.

”Polluter Pay Principle” från FN:s miljökonferens i Rio de Janeiro 1992 är vägledande för avfallsplanen. Principen innebär att det är den som förorenar som ska bära kostnaderna för de föroreningar och miljöskador som produkten orsakar.

Varje kommun har vidare krav att de ska ta hand om det hushållsavfall som uppkommer i kommunen samt besluta om renhållningsordning (föreskrifter och avfallsplan) för det avfallet som uppkommer inom dess geografiska område. Kommunalförbundet Avfallshandling Östra Skaraborg (AÖS) har för medlemskommunernas räkning tagit över denna skyldighet från sina respektive medlemskommuner. Medlemmar i kommunalförbundet är Falköping, Hjo,

Karlsborg, Skövde, Tibro och Töreboda kommuner.

De olika aktörernas ansvar

Konsumenterna ansvarar för

- att sortera och hantera sitt avfall enligt gällande lagar och föreskrifter.

Fastighetsägarna ansvarar för

- att informera den eller de som bor i eller är verksam i fastigheten om gällande regler för avfallshandling,
- att tillhandahålla utrymmen och ge en förutsättning för avfallshandlingen.

Industrier och andra verksamheter ansvarar för

- ett riktigt omhändertagande av det avfall som uppkommer i den egna verksamheten vid t.ex. tillverkning och försäljning.

Producenterna ansvarar för

- att samla in, forsla bort och återvinna produkter som omfattas av förordningarna om producentansvar. Mer om producentansvar för förpackningar och returpapper se kapitel 6.

Kommunalförbundet Avfallshandling Östra Skaraborg (AÖS) ansvarar för

- att fastställa och arbeta enligt en gemensam renhållningsordning med föreskrifter och avfallsplan,
- att fastställa och besluta om gemensam renhållningstaxa,
- att samla in hushållsavfall och se till att det slutligt omhändertas,
- att hushållens farliga avfall mottas och transporteras till en godkänd behandlingsanläggning,
- att informera om insamling av hushållsavfall, inkl. avfall med producentansvar,
- att planera i avfallsfrågor.

Kommunalförbundets ändamål är att skapa en långsiktig hållbar organisation för insamling och hantering av främst hushållsavfall och därmed jämförligt avfall.

Tillsynsmyndigheterna (miljönämnder och länsstyrelsen) ansvarar för

- att besluta om renhållningsdispenser enligt AÖS föreskrifter (miljönämnd),
- att utföra tillsyn och pröva verksamheter utifrån Miljöbalken,
- att pröva dispenser från förbudet att deponera brännbart och organiskt avfall (länsstyrelsen).

Nationella och regionala mål

I Sverige finns idag 16 nationella miljö-kvalitetsmål. De regionala miljömål som fastställts av länsstyrelsen i Västra Götaland utgår från dessa miljö-kvalitetsmålen.

De nationella och regionala målen är:

1. Begränsad klimatpåverkan
2. Frisk luft
3. Bara naturlig försurning
4. Giffri miljö
5. Skyddande ozonskikt
6. Säker strålmiljö
7. Ingen övergödning
8. Levande sjöar och vattendrag
9. Grundvatten av god kvalitet
10. Hav i balans samt levande kust och skärgård
11. Myllrande våtmarker
12. Levande skogar
13. Ett rikt odlingslandskap
14. Storslagen fjällmiljö (berör ej Västra Götaland)
15. God bebyggd miljö
16. Ett rikt växt och djurliv

”Hav i balans samt levande kust och skärgård” samt ”Storslagen fjällmiljö” berör inte denna avfallsplans geografiska område. De flesta övriga målen berör avfallshandling mer eller mindre.

I Sveriges avfallsplan som framtagits av Naturvårdsverket framgår 5 strategier inom avfallshandling. Dessa är:

1. Genomför de regler och använd de styrmedel som beslutats och följ upp att de får avsedd effekt.
2. Flytta fokus till att minska avfallens farlighet och mängd.
3. Öka kunskapen om miljögifter
4. Det ska vara enkelt för hushållen att sortera avfall
5. Utveckla svenskt deltagande i EU-arbetet inom avfallsområdet

Lokala mål

Målen och åtgärderna i avfallsplanen ska på samma sätt gälla för hela det geografiska området som kommunalförbundet utgör. Medlemskommunernas kommande miljömål och målen i avfallsplanen bör i största möjliga utsträckning harmonisera med varandra.

Medlemskommunerna är Falköping, Hjo, Tibro, Karlsborg, Töreboda och Skövde. 2008 hade flertalet av medlemskommunerna har en fastställt miljöpolicy som riktar sig till hur miljöfrågorna hanteras i den egna kommunala organisationen. Det fanns dock inte separata miljömål, dessa gäller för alla verksamheter inom det geografiska området som kommunen utgör, dvs inte bara för den egna verksamheten.

De målsättningar som då fanns 2008 som berörde avfallshandling var inom de kommunala organisationerna var följande:

- Kommunalförbundet (AÖS) ska samla in matavfall enligt den nationella målsättningen.
- I Skövde kommun och Falköpings kommun finns mål för ökade mängder producerad biogas, antal biogasfordon etc. Dessa mål berör avfallshandling indirekt men inte direkt som t ex i ökad mängd insamlat material.
- I Falköpings kommun finns det i Citta-slowsamarbetet mål som direkt rör avfallshandling, dessa är:
 - Stimulera och informera om käll-sortering
 - Stimulera och informera om rötning av industri- och hushållsavfall

Vid uppföljningen av avfallsplanen 2013 konstateras att:

Falköpings kommun uppger att det finns lokala miljömål, dock att dessa är utspridda

i olika dokument där man valt att fokusera på vissa områden.

I Hjo kommun finns inga lokala miljömål kopplade till de nationella miljömålen.

I Karlsborgs kommun finns inga lokala miljömål men i styrdokumentet ”Vision 2020” anges att ”Lokala miljömål ska utarbetas som tydliggör kommunens ambitioner inom miljöområdet.”

I Skövde kommun har man antagit lokala miljömål, bland annat i kommunens ”Energi- och Klimatplan”.

I Tibro kommun har man haft antagna lokala miljömål sedan år 2010.

I Töreboda kommun arbetar man med lokala miljömål tillsammans med kommunerna Mariestad och Gullspång.

Beskrivning av urval av mål

I denna avfallsplan har de miljömål (samt delmål till miljömålen) valts som har störst påverkan på avfallshantering. Målen har kombinerats med de strategier som anges i Sveriges avfallsplan.

Valda mål:

1. Begränsad klimatpåverkan
2. Mindre avfallsmängder
3. Giftfri miljö

Målen mätbarhet och omfattning

Avfallsplanen ska enligt gällande lagstiftning omfatta alla som bor och verkar inom kommunalförbundets geografiska område. I de allmänna råden framgår att målen bör vara mätbara och tidsatta.

På nationell nivå är det möjligt att erhålla relativt tillförlitlig statistik för de totala avfallsmängderna. Motsvarande är inte möjligt på regional och lokal nivå.

Det finns därför två inriktningar för att sätta mål i en avfallsplan, ingendera klarar helt leva upp till ”allt avfall och mätbara mål” vilket föreskrifterna (”mål för allt avfall”) och de allmänna råden för avfallsplan (”mätbara mål”) efterfrågar. I avfallsplanen har AÖS valt att sätta mål för hela avfallsmängderna, dvs. både för verksamheternas och hushållens avfall. Som en konsekvens av detta är det svårt, för att inte säga omöjligt att sätta upp uppföljningsbara mätbara mål. Istället har tydliga konkreta, fullt uppföljningsbara åtgärder som styr mot målen angetts.

I en del avfallsplaner i Sverige har man valt det andra sättet att angripa problemet med ”allt avfall och mätbara mål”, genom att fokusera på hushållsavfallet som är lättare att överblicka. Att sätta upp mål som bara rör hushållens avfall skulle innebära att målen enbart omfattar en mycket liten del av de totala avfallsmängderna. Enligt statistik från Naturvårdsverket är mängden

avfall från hushåll på nationell nivå runt 3%, dvs. runt 4 miljoner ton av de totala avfallsmängderna under 2010.¹

Med tanke på att frival för insamling av hushållsavfall hos verksamheter nu föreslås kan mängden avfall som ingår i den kommunala renhållningsskyldigheten minska ytterligare.

Med detta som bakgrund har det bedöms som bättre att sätta mål för alla avfallsmängder än tydliga mål för bara en mycket liten del av dessa.

Kommunalförbundets roll i avfallsplanen

Kommunalförbundet har via förbundsordningen övertagit renhållningsansvaret från medlemskommunerna, vilket i praktiken innebär att kommunalförbundet endast har rådighet över avfall inom det kommunala renhållningsansvaret. Avfall från kommunernas egen verksamhet har den kommunala organisationen, på samma sätt som andra företag och verksamheter, eget ansvar för. Målen i avfallsplanen är uppdelad i avfall från hushåll och avfall från företag och andra verksamheter. Mål och åtgärder för materialåtervinning i de kommunala organisationerna finns därmed under de mål som gäller företag och andra verksamheter. Avfallsplanen och de egna kommunala miljömålen bedöms utgöra en vägledning för respektive medlemskommuns hantering av organisationens egna avfallsströmmar.

Målkonflikter

I denna avfallsplans målsättningar liksom bland de nationella målen finns det inboende konflikter. Som exempel kan nämnas att ökad insamling av farligt avfall (giftfri miljö) innebär ökade transporter (begränsad klimatpåverkan).

¹ Naturvårdsverket, Rapport 6520, 2012

Slutsatsen är att en avvägning krävs för varje åtgärd som görs utifrån de olika målen.

Syfte och giltighetstid

Denna avfallsplan gäller i likhet med de flesta nationella miljömål till år 2020. Målen i denna avfallsplan har övergripande karaktär och syftar till att driva utvecklingen inom avfallsområdet så att alla berörda parter ytterligare minskar sin miljöpåverkan.

Planens giltighetstid har satts till 2020 av två skäl. Det första skälet är att de nationella miljömålen är satta till 2020 och att det är lämpligt att samordna planen tidsmässigt med dessa. Det andra skälet är att för att skapa en stabil planeringshorisont där möjlighet finns att utföra faktiska åtgärder. Framtagandet av en avfallsplan tar ca två år. Att då fastställa en plan som endast gäller under en mandatperiod (fyra år) skulle innebära att den nya förslaget till avfallsplan måste göras samtidigt som den gällande avfallsplanen följs upp för. För att möta avfallsbranschens kontinuerliga förändringar och förändringar i den politiska viljan kan beslut om revidering istället göras i samband med att planen följs upp vart fjärde år, dvs 2013 och 2017.

Till målen knyts exempel på åtgärder som är konkreta och kan ändras fortlöpande och/eller i samband med uppföljningen av denna plan. Vid uppföljningen kan även uppföljningsparametrarna ändras. Uppföljningen planeras ske 2013, och 2017. I samband med uppföljningarna finns också, om så önskas möjlighet att fatta beslut om en ny avfallsplan före 2020.

Uppföljning

Grundtanken med avfallsplanen och dess uppföljning är att avfallsplanen ska vara ett levande dokument och dess mål och åtgärder ska utgöra en naturlig del av de olika verksamheternas arbete.

Uppföljning av planen syftar till att styra och följa utvecklingen inom avfallsområdet. I första hand används den statistik som idag samlas in och sammanställs av olika aktörer. I brist på statistik behöver andra uppföljningar göras, exempelvis stickprovskontroller. Sådana kan dock knappast bli omfattande utan kan endast användas som en fingervisning till vad som händer inom området.

I avfallsplanen presenteras först målen och sedan efterföljande förslag på åtgärder. Till respektive åtgärd har metod för uppföljning och berörd aktör som kommer tillfrågas angivits. De parter som angivits som berörda bedöms ha kunskap och möjlighet att utföra föreslagna åtgärder.

Uppföljningen utförs genom att kommunalförbundet via enkät, intervju eller liknande kontaktar ett urval av berörda aktörer för att konstatera om och vilka åtgärder som genomförts.

Miljöförvaltningarna har en speciell roll i uppföljningen då de i sitt normala tillsynsarbete även utför tillsyn av hur avfallshandlingen sköts hos företag och andra verksamheter. Uppföljningen kommer sannolikt till del att rikta sig till miljöförvaltningarna och den kunskap de fått i samband med sina tillsynsbesök.

I samband med uppföljningen kan andra kända åtgärder, än de som förslagits i avfallsplanen, komma att redovisas. Under uppföljningen avses även berörda aktörer få frågan om huruvida andra åtgärder är lämpliga eller om uppföljningsparametrarna bör ändras. Dessa kunskaper ligger sedan till grund för bedömningen om huruvida planen ska revideras eller ej.

Mål 1. Begränsad klimatpåverkan

Bakgrund

Avfallsområdets påverkan på klimatet är framför allt:

- insamling, transporter och behandling av olika avfallsslag.
- utsläpp av metangas från deponier

Utifrån en produkts hela livslängd utgör en ökad återanvändning och återvinning generellt sett minskad klimatpåverkan.

Ökad återvinning leder dock i allmänhet till ökade transporter vilket i sin tur minskar vinsten av att producera med hjälp av återvinningsmaterial istället för råmaterial.

Relaterade nationella etappmål till miljömålen:

Etappmålet för Begränsad klimatpåverkan innebär att utsläppen för Sverige år 2020 bör vara 40 procent lägre än utsläppen år 1990 och gäller för de verksamheter som inte omfattas av EU:s system för handel med utsläppsrätter. Detta innebär att utsläppen av växthusgas år 2020 ska vara cirka 20 miljoner ton koldioxidkvivalenter lägre för den icke handlande sektorn i förhållande till 1990 års nivå. (www.miljomal.se)

Etappmål till mål: 1. Begränsad klimatpåverkan

Förbudet att deponera brännbart och organiskt avfall har medfört att avfallet istället tas om hand på andra sätt; via t ex förbränning och rötning. Förändringen innebär en stor positiv förbättring av avfallsområdets miljöpåverkan;

- avfall med låg organiska halt genererar inte ny metangas som kan läcka ut från deponierna
- istället för olja och kol används avfall för produktion av värme, el och kyla
- biobränsle producerade från exempelvis matavfall och ersätter fossila bränslen

Vid de deponianläggningar som producerar så mycket metangas att den kan samlas in, eldas gasen i en fackla på platsen. Förbränningen sker med hög temperatur. Detta görs för att minska gasen klimatpåverkande effekt då metangas har större klimatpåverkan än den koldioxid som blir kvar efter att gasen facklas.

DELMÅL

1.1 Andelen fossila bränslen ska minska vid transporter och hantering av avfall

<i>Exempel på Åtgärder</i>	<i>Förslag till Uppföljning</i>	<i>Förslag till Uppföljningsparametrar</i>
Att upphandlingar/inköp av entreprenader premierar korta transportavstånd, samtransporter, utsläppseffektiva transporter samt transporter med förnyelsebara bränslen. <i>Berörda: alla företag och verksamheter</i>	Varje uppföljning, via stickprovsmetoden, välja ut minst två företag/verksamheter och undersöka hur dessa arbetat med upphandlingar/inköp av avfalls-transporter. <i>Berörda: alla företag och verksamheter</i>	Andel av insamlings och transportentreprenader där icke-fossila bränslen ingår i entreprenaden.
	Varje uppföljning, via stickprovsmetoden, välja ut minst två avfallsentreprenörer och undersöka hur deras fordonspark ser ut avseende antal fordon användandes förnyelsebara bränslen. <i>Berörda: alla avfallsentreprenörer</i>	Andel fordon i fordonspark som helt eller delvis drivs med icke-fossila bränslen.
	Varje uppföljning gå igenom de upphandlingar AÖS gjort det senaste året som innefattar någon typ av transport/insamling av avfall. <i>Berörd: AÖS</i>	Andel av nya avtal där upphandlingen lett till att transporter sker helt eller delvis med icke-fossila bränslen.

1.2 Utsläpp av metan och andra växthusgaser från lagring och behandling av organiskt avfall ska minska i jämförelse med producerad nyttighet

<i>Exempel på Åtgärder</i>	<i>Förslag till Uppföljning</i>	<i>Förslag till Uppföljningsparametrar</i>
Insamling och omhändertagande av metangas vid gödselvårdsanläggning. <i>Berörda: Lantbruk.</i>	Varje uppföljning, via stickprovsmetoden, välja ut minst 2 lantbruk per kommun för undersökning av gödselvårdsanläggningar <i>Berörda: lantbruk, tillsyn utförs av miljöförvaltningarna</i>	Vilka åtgärder som vidtas för att minska utsläpp av växthusgaser och om metangas nyttiggörs vid anläggningen.
	Vid varje uppföljning kontakta miljöförvaltningar inom AÖS eller på annat sätt undersöka förekomsten av rötningsanläggningar för rötning av gödsel från lantbruk. <i>Berörda: miljöförvaltningarna</i>	Antal rötningsanläggningar för rötning av gödsel från lantbruk.

<i>Exempel på Åtgärder</i>	<i>Förslag till Uppföljning</i>	<i>Förslag till Uppföljningsparametrar</i>
Information om skötselinstruktioner för enskilda komposter. <i>Berörda: Kompostförsäljare, Miljöförvaltningarna</i>	Varje uppföljning, via stickprovsmetoden, välja ut minst 1 kompostförsäljare för att undersöka vilken information som ges i samband med försäljning av komposter. <i>Berörda: alla kompostförsäljare</i>	Vilken information ges i samband med försäljning av komposter.

1.3 Andelen deponigas som nyttjas ska öka.

<i>Exempel på Åtgärder</i>	<i>Förslag till Uppföljning</i>	<i>Förslag till Uppföljningsparametrar</i>
Undersöka möjligheten att nyttiggöra större andel metangas från Falevi och Risängens avfallsanläggning. <i>Berörda: Falköpings och Skövde kommuner.</i>	Insamlande av information från Falköpings och Skövde kommuner rörande deponigas <i>Berörda: Falköpings och Skövde kommuner</i>	Mängden gas som använts för värme- och elproduktion (MWh).

Mål 2. Mindre avfallsmängder

Detta mål innefattat förslag till åtgärder som syftar till att:

- Minska den totala mängden avfall.
- Öka återanvändning.
- Ökad materialåtervinning.
- Styra avfallsystemen så att dessa så långt som möjligt stödjer hushållens och företagens källsortering.

Relaterade nationella etappmål till miljömålen:

Insatser ska vidtas så att förberedandet för återanvändning, materialåtervinning och annat materialutnyttjande av icke-farligt byggnads- och rivningsavfall är minst 70 viktprocent senast år 2020.

(Naturvårdsverket bedömer att det år 2012 omhändertags ungefär 50 viktprocent som återanvänds)

Insatser ska vidtas så att senast år 2018 sorteras minst 50 procent av matavfallet från hushåll, storkök, butiker och restauranger ut och behandlas biologiskt så att växtnäring tas tillvara, och minst 40 procent av matavfallet behandlas så att även energi tas tillvara.

Etappmål till mål: 15. God bebyggd miljö

Ökad återanvändning och återvinning styr indirekt mot mindre avfallsmängder eftersom mindre naturresurser används i produktionsledet. I det fall organiskt material återvinns möjliggörs dessutom ett kretslopp av näringsämnen.

Bakgrund

På nationell nivå ökar avfallsmängderna konstant. Under en 10-årsperiod (1998-2007) ökade de totala avfallsmängderna med 23,8 procent.

På 1940-talet var mängden hushållsavfall i genomsnitt 20 kg per person och år. 1985 var nivån uppe i 320 kg per person och år. Ökningen mellan 2006 till 2007 var 4,8 procent. 2007 var därmed mängden hushållsavfall 514 kg per person.

Lågkonjunkturerna i senare delen av 00-talet har gjort att avfallsmängderna minskat för att sedan öka igen. Ökningen i behand-

lad mängd hushållsavfall mellan 2011 till 2012 var 1,1 procent. 2012 var därmed mängden hushållsavfall 460,3 kg per person².

Mängderna förväntas fortsätta följa konjunkturförändringarna.

Den ökande mängden avfall i samband god konjunktur, och därmed även ökat resursutnyttjandet, behöver brytas för att nå målet om mindre avfallsmängder.

Ökade mängder avfall samt målet om minskning ställer framför allt stora krav på varje företag, verksamhet och enskild individ att se över sina inköpsmönster genom att t ex köpa färre saker, satsa på kvalitet, köpa återanvända produkter samt att reparera trasiga produkter.

De ökade avfallsmängderna ställer även stora krav på avfallsbranschen i form av fler och nya typer av system och anläggningar för omhändertagande, återanvändning och återvinning. Frågan berör även hur motiverade varje enskild individ och företag är utifrån t ex hur enkelt det är att sortera, vad det kostar att sortera och hur nedskräpande insamlingsplatserna är.

Avfall tas idag omhand huvudsakligen genom energi- och materialåtervinning.

Materialåtervinning sker idag i form av återvinning av:

- tidningar och förpackningar (producentansvar; främst förpacknings och tidningsinsamlingen)
- bildelar (producentansvar; bils-kro-tar)
- bildäck (producentansvar; svensk däck-å-tervinning)
- elavfall, lampor och batterier (producentansvar; El-kretsen)

² www.avfallsverige.se

- skrot (från hushåll, via AÖS, från verksamhet genom att beställa hämtning/lämna materialet till godkänd aktör)
- gips
- intern användning av material inom den egna verksamheten
- användandet av material i konstruktionsändamål
- kompostering och rötning av nedbrytbart organiskt avfall

Hushållsavfall och brännbart grovavfall och samt träavfall från hushåll energiåtervinns.

Inom avfallsplanens område finns biogasanläggningar exempelvis i Falköping, i Skövde och på Sötåsens lantbruksgymnasium i Töreboda. År 2011 fanns även två större privata kompostanläggningar, ca 630 varmkomposter hos hushåll samt ett okänt antal trädgårdskomposter. Restprodukten från biogasanläggningar och komposter används normalt som gödningsmedel.

Biogasanläggningarna tillverkar metangas för uppvärmning samt fordonsgas efter att gasen uppgraderats.

DELMÅL

2.1 Kunskapen ska öka om att val av konsumtion påverkar avfallsmängderna och avfallets farlighet.

<i>Exempel på Åtgärder</i>	<i>Förslag till Uppföljning</i>	<i>Förslag till Uppföljningsparametrar</i>
<p>Undervisning vid grundskolorna inom avfallsplanens geografiska område omfattar undervisning i miljökunskap och avfallsrelaterade ämnen, varvid relationen mellan konsumtionen och avfallsmängder och avfallets farlighet ska inta en särställning. <i>Berörda: Alla grundskolor</i></p>	<p>Varje uppföljning, via stickprovsmetoden, välja ut minst 1 grundskola per kommun för att undersöka hur mycket undervisning som sker rörande konsumtion och avfallsmängder och avfallets farlighet. <i>Berörda: grundskola, undersökningen utförs av skolförvaltningen i respektive kommun</i></p>	<p>Antal undervisningstimar i snitt per årskurs som rör kunskaper om miljön och avfallsrelaterade ämnen</p>
<p>Befattningshavare som arbetar med miljö- och/eller konsumtionsfrågor i kommuner eller företag sprider kunskap om avfallshantering och dess betydelse för ett hållbart samhälle samt hur val av konsumtion kan minska avfallsmängdernas påverkan. <i>Berörda: alla företag och verksamheter</i></p>	<p>Varje uppföljning, via stickprovsmetoden, välja ut minst 1 företag/verksamhet per kommun för att undersöka kunskaps-spridningen. <i>Berörda: alla företag och verksamheter</i></p>	<p>Redovisning över på vilket sätt kunskapsspridningen sker</p>
	<p>Varje uppföljning fråga en ansvarig, inom den kommunala verksamheten, för miljö- och/eller konsumtionsfrågor per kommun hur man arbetat med kunskapsspridning. <i>Berörda: ansvariga för miljö- och/eller konsumtionsfrågor inom AÖS kommuner.</i></p>	<p>Redovisning över på vilket sätt kunskapsspridningen sker</p>

2.2 Andelen avfall som återanvänds ska öka i förhållande till totala mängden säck – och kärlavfall från hushåll

<i>Exempel på Åtgärder</i>	<i>Förslag till Uppföljning</i>	<i>Förslag till Uppföljningsparametrar</i>
<p>Vid återvinningscentraler kan om möjligt lämpliga ideellt verkande organisationer beredas tillfälle att erbjuda avfallslämnare mottagning av produkter för återanvändning.</p> <p><i>Berörda: AÖS och av AÖS anlitate ÅVC - entreprenörer i samarbete med lokala ideella föreningar</i></p>	<p>Vid varje uppföljning sammanställa hur många ideella föreningar som arbetar med återanvändning och reparation som samarbetar med återvinningscentraler.</p> <p><i>Berörda: AÖS och av AÖS anlitate ÅVC - entreprenörer i samarbete med lokala ideella föreningar</i></p>	<p>Antal ideella föreningar verksamma i på ÅVC, antalet ÅVC där Second-hand verksamhet finns med som ett inslag.</p>

2.3 Vid företag och andra verksamheter ska andelen avfall som återanvänds och materialåtervinns öka i relation till producerad/ importerad produkt.

<i>Exempel på Åtgärder</i>	<i>Förslag till Uppföljning</i>	<i>Förslag till Uppföljningsparametrar</i>
<p>Restprodukter/avfall från den egna verksamheten återanvänds eller materialåtervinns i egen eller annans tillverkningsprocess.</p> <p><i>Berörda: Alla tillverkningsindustrier och andra företag och verksamheter som får eller kan använda rester i sin verksamhet.</i></p>	<p>Varje uppföljning, via stickprovsmetoden, välja ut minst 1 företag/organisation per kommun och undersöka hur dessa arbetat återanvändning och materialåtervinning.</p> <p><i>Berörda: alla tillverkande företag/verksamheter, tillsyn utförs av miljöförvaltningar</i></p>	<p>Andelen av avfall och producerad/importerad produkt som:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Utgörs av producentansvarsmaterial som skickas till producenterna - Återanvändning i egen verksamhet - Återanvändning i annans verksamhet - Materialåtervinning inom egen verksamhet - Materialåtervinning hos annan verksamhet än producenternas - Materialåtervinning av avfall med producentansvar - Användning för konstruktionsändamål (inkl sluttäckning av deponier)

2.4 Avfallssystemen ska i större utsträckning stödja företagens källsortering

<i>Exempel på Åtgärder</i>	<i>Förslag till Uppföljning</i>	<i>Förslag till Uppföljningsparametrar</i>
<p>Entreprenör som samlar in brännbart avfall samarbetar/samordnar sin insamling med olika med producentansvarsaktörer och andra återvinningsentreprenörer. <i>Berörda: avfallsentreprenörer och avfallsproducenter</i></p>	<p>Varje uppföljning, via stickprovsmetoden, välja ut minst 1 entreprenör per kommun för att undersöka hur samordning sker med producentansvarsaktörer. <i>Berörda: avfallsentreprenörer, tillsyn utförs av miljöförvaltningar</i></p>	<p>Insamlad mängd av avfall med producentansvar samt andra återvinningsfraktioner.</p>
<p>Ett insamlingsystem för insamling av förpackningar och tidningar hos verksamheter etableras <i>Berörd: FTI</i></p>	<p>Beskrivning av vilket insamlingsystem som etablerats <i>Berörd: FTI</i></p>	<p>Beskrivning av vilket insamlingsystem som etablerats</p>
<p>Utreda möjligheten att bilda ett avfallsråd för förbättrad avfallshantering för avfallet som uppkommer i området. <i>Berörd: Kommunalförbundet Skaraborg</i></p>	<p>Redovisning av huruvida ett avfallsråd bildats och vad man åstadkommit. <i>Berörd: Kommunalförbundet Skaraborg</i></p>	<p>Redovisning av huruvida ett avfallsråd har bildats, antal sammanträden samt förbättrade åtgärder</p>

2.5 Avfallssystemen ska i större utsträckning stödja hushållens källsortering.

<i>Exempel på Åtgärder</i>	<i>Förslag till Uppföljning</i>	<i>Förslag till Uppföljningsparametrar</i>
<p>Mängden hushållsavfall som materialåtervinns ska öka <i>Berörda: FTI, El-kretsen och övriga lagstadgade och frivilliga producenter och AÖS (grovavfall)</i></p>	<p>Kilogram hushållsavfall som materialåtervinns <i>Berörda: FTI</i></p>	<p>Kilogram hushållsavfall per invånare som materialåtervinns: Statistik erhålls från: <ul style="list-style-type: none"> • AÖS rörande säck- och kärlavfall samt för material som lämnat vid återvinningscentraler • FTI för förpacknings och tidningsavfall • El-kretsen för elavfall </p>
<p>Servicenivån, i form av antalet insamlingsplatser för förpackningar ska öka <i>Berörd: FTI</i></p>	<p>Antal platser för möjlighet till källsortering av förpackningar som finns <i>Berörd: FTI</i></p>	<p>Antal platser och typ (återvinningsstation, fastighetsnära etc) där platser för möjlighet till källsortering av förpackningar finns</p>
<p>Det ska, för alla, vara enkelt att sortera förpackningar, detta inkluderar för personer med funktionshinder och personer som saknar bil <i>Berörd: FTI</i></p>	<p>Antal åtgärder som vidtagits för att förenkla för funktionshindrande personer och personer som sakar bil samt handikappsorganisationers och fastighetsägare till flerbostadshus syn på tillgängligheten. <i>Berörda: FTI, Handikappsorganisationer och fastighetsägare</i></p>	<p>Beskrivning av handikappsorganisationers och fastighetsägare till flerbostadshus syn på tillgängligheten. Samt redovisning av FTIs redovisning av antal åtgärder för att förenkla för personer med funktionshinder och personer som saknar bil.</p>

<i>Exempel på Åtgärder</i>	<i>Förslag till Uppföljning</i>	<i>Förslag till Uppföljningsparametrar</i>
<p>Planera för återvinningsstationer och fastighetsnära insamling redan tidigt i planarbetet. <i>Berörda: Plan och byggkontor, FTI</i></p> <p>Vid nybyggnation och ombyggnader införa fastighetsnära insamling vid flerbostadshus och större företag. <i>Berörda: Fastighetsbolag, företag, FTI och El-kretsen</i></p> <p>Återvinningsstationerna och andra platser där producentansvarsmaterial kan lämnas hålls välstädade <i>Berörda: FTI, El-kretsen och miljöförvaltningar</i></p> <p>För att möjliggöra tydlig information till kommuninvånaren utvecklas statistiken rörande förpackningsavfall och tidningar så att det så att den ger en bättre bild av insamling och återvinning av förpackningar och tidningar. <i>Berörda: FTI</i></p> <p>Informationen till kommuninvånarna rörande sortering ska vara tydlig och finnas tillgängligt på AÖS hemsida. Minst en gång per år skickas Avfallsnytt ut till alla hushåll med information om senaste nytt rörande avfallshantering. <i>Berörda: AÖS, FTI, El-kretsen</i></p> <p>AÖS information till skolor och andra aktörer efter begäran. <i>Berörda: AÖS</i></p>	<p>Antal planerade platser för källsortering av förpackningar <i>Berörd: FTI</i></p> <p>Sammanställning från FTI och El-kretsen rörande hushåll som har fastighetsnära insamling <i>Berörda: FTI, El-kretsen</i></p> <p>Vid varje uppföljning sammanställa mängden klagomål samt åtgärder för att undvika nedskräpning av återvinningsstationer <i>Berörda: FTI</i></p> <p>Statistik över årlig totalt insamlad mängd förpackningar och tidningar för kommunalförbundet och varje medlemskommun geografiska område. Statistiken delas upp i:</p> <ul style="list-style-type: none"> - För varje avfallsslag anges andelen av det insamlade materialet som materialåtervinns, energiåtervinns och deponerats - Andelen insamlat material från hushåll respektive verksamhet för varje avfallsslag - Andelen insamlat material vid fastighetsnära insamling och hur stor andel av hushållen som har tillgång till fastighetsnära insamling. <p><i>Berörda: FTI</i></p> <p>Antal avfallsnytt som delats ut det senaste året, antal besök på AÖS hemsida samt antal synpunkter inkomna via aosinfo@skovde.se <i>Beörda: AÖS</i></p> <p>Antal informationstillfällen det senaste året och vill vilka grupper <i>Berörda: AÖS</i></p>	<p>Antal planerade platser för källsortering av förpackningar</p> <p>Andel hushåll som har fastighetsnära insamling (%)</p> <p>Antal klagomål samt åtgärder för att undvika nedskräpning av återvinningsstationer per kommun för året innan uppföljningsåret.</p> <p>Redovisning av vad för statistik som finns tillgänglig statistik för kommunalförbundet och varje medlemskommun geografiska område. Redovisning av aktuella mängder av</p> <ul style="list-style-type: none"> - För varje avfallsslag anges andelen av det insamlade materialet som materialåtervinns, energiåtervinns och deponerats - Andelen insamlat material från hushåll respektive verksamhet för varje avfallsslag - Andelen insamlat material vid fastighetsnära insamling och hur stor andel av hushållen som har tillgång till fastighetsnära insamling. <p>Antal besök på AÖS hemsida och antal inkomna synpunkter via aosinfo@skovde.se</p> <p>Antal informationstillfällen det senaste året och vill vilka grupper</p>

<i>Exempel på Åtgärder</i>	<i>Förslag till Uppföljning</i>	<i>Förslag till Uppföljningsparametrar</i>
<p>Grovavfallsinsamling ska ske optimalt utifrån miljö, tillgänglighet, säkerhet, arbetsmiljö, ekonomi och abonnenternas behov. <i>Berörda: AÖS</i></p> <p>För äldre och funktionshindrade som, efter behovsprövning, beviljats insatsen hjälp vid sophantering/källsortering tar hemtjänsten med sopor till insamling <i>Berörda: Hemtjänster</i></p>	<p>Vid varje uppföljning sammanställa åtgärder som förbättrat möjligheten att samla in grovavfall <i>Berörda: AÖS</i></p> <p>Vid varje uppföljning genomför hemtjänsten en mätning av antalet personer (hushåll) som har hjälp vid sophämtning/källsortering <i>Berörda: Hemtjänster</i></p>	<p>Redovisning av åtgärder som förbättrat möjligheten att samla in grovavfall</p> <p>Antal personer (hushåll) inom hemtjänsten som har hjälp vid källsortering, varav hur många det är med fastighetsnära insamling</p>

2.6 Större andel organiskt avfall från livsmedelsindustrier ska tas omhand biologiskt.

<i>Exempel på Åtgärder</i>	<i>Förslag till Uppföljning</i>	<i>Förslag till Uppföljningsparametrar</i>
<p>Leverans till godkänd biogasanläggning, kompost etc där restmaterialet återförs till kretsloppet <i>Ansvarig: Respektive livsmedelsindustri.</i></p>	<p>Varje uppföljning, via stickprovsmetoden, välja ut livsmedelsindustri per kommun för kontroll av leveranser lätt nedbrytbart organisk avfall. <i>Berörda: alla livsmedelsindustrier, tillsyn utförs av miljöförvaltningen.</i></p>	<p>Antal ton organiskt avfall som genomgår biologisk behandling samt på vilket sätt det sker och hur det återförs till kretsloppet. Andel av total avfallsmängd.</p>

2.7 Insamlad mängd matavfall som definieras som hushållsavfall från hushåll, storkök, restauranger, livsmedelsbutiker etc. ska öka.

<i>Exempel på Åtgärder</i>	<i>Förslag till Uppföljning</i>	<i>Förslag till Uppföljningsparametrar</i>
<p>Särskild information rörande möjlighet till och miljönyttan av utsortering, inkl nyttan av kretslopp av näringsämnen, av matavfall riktat till restauranger och andra kunder som producerar mycket hushållsavfall som är lätt nedbrytbart. <i>Berörd: AÖS, mottagningsanläggningar, insamlingsentreprenörer</i></p> <p>Kontroll av utsorteringskvalitet vid befintlig utsortering av matavfall. <i>Berörd: mottagningsanläggningar, insamlingsentreprenörer, AÖS</i></p>	<p>Kontroll om information framtagna och om den används. <i>Berörda: Miljöförvaltningar, mottagningsanläggningar och AÖS</i></p> <p>Plockanalys av material vid mottagningsanläggningar. <i>Berörda: Aktuell mottagningsanläggning som utför undersökningen.</i></p>	<p>Kontroll om information är framtagna och om den används.</p> <p>Kvalitet på insamlat matavfall. Felsorteringsgrad, mängd samt ovidkommande avfall redovisas.</p>

<i>Exempel på Åtgärder</i>	<i>Förslag till Uppföljning</i>	<i>Förslag till Uppföljningsparametrar</i>
<p>Utredning för förbättrad hantering av matavfall. <i>Berörd: mottagningsanläggningar, insamlingsentreprenörer, AÖS</i></p>	<p>Inom området där utsortering av matavfall sker, via stickprovsmetoden, välja ut minst 5 restauranger/storkök för kontroll av verksamheternas syn på insamlingen. <i>Berörda: alla livsmedelslokaler, tillsyn utförs av miljöförvaltningen</i></p> <p>Inom området där utsortering av matavfall sker, via stickprovsmetoden, välja ut minst 10 privathushåll för kontroll av invånarens syn på insamlingen. <i>Berörda: alla hushåll som kan sortera matavfall, undersökningen utförs av AÖS</i></p>	<p>Restaurangens/storkökets och invånarens uppfattning om systemet</p> <p>Fastighetsägarens uppfattning om systemet</p>
<p>Ta fram en handlingsplan för att utöka insamlingen av matavfall. <i>Berörd: AÖS, aktuell mottagningsanläggning och insamlingsentreprenör</i></p>	<p>Kontroll av att handlingsplan tagits fram och dess efterlevnad. <i>Berörda: AÖS</i></p>	<p>Kontroll av att handlingsplan tagits fram och dess efterlevnad</p>
<p>Utreda taxa för insamling av matavfall vid flerbostadshus, restauranger mfl. <i>Berörd: AÖS</i></p>	<p>Kontroll av vad utredning kommit fram till. <i>Berörd: AÖS</i></p>	<p>Beskrivning av vad utredning kommit fram till.</p>
<p>AÖS ska samla in matavfall enligt den nationella målsättningen. <i>Berörd: AÖS, aktuell mottagningsanläggning och insamlingsentreprenör.</i></p>	<p>Fortlöpande rapportering till direktionen. <i>Berörd: AÖS</i></p>	<p>Antal hushåll som sorterar matavfall samt den totalt insamlade mängden.</p>

Mål 3. Gifrfri miljö

Utfasning av farliga ämnen sker i första hand genom att ämnet inte används i produkterna. De produkter som idag innehåller olika typer av ämnen som är farliga för människors hälsa och/eller miljön ska tas om hand på ett säkert sätt.

Nationellt miljömål:

Förekomsten av ämnen i miljön som har skapats i eller utvunnits av samhället ska inte hota människors hälsa eller den biologiska mångfalden. Halterna av naturfrämmande ämnen är nära noll och deras påverkan på människors hälsa och ekosystemen är försumbar. Halterna av naturligt förekommande ämnen är nära bakgrunds nivåerna

Miljömål : Gifrfri miljö

Utfasning av giftiga ämnen sker även genom omhändertagande av separat insamlat farligt avfall.

En del farligt avfall kan materialåtervinnas men det mesta destrueras genom förbränning samt deponeras vid särskilda anläggningar. Farligt avfall från hushåll skickas vidare till godkänt omhändertagande via

AÖS. Företag och andra verksamheter ansvarar själva för att farligt avfall tas om hand på rätt sätt, vanligen genom att beställa hämtning för leverans till godkänd aktör.

Farligt avfall med producentansvar är t ex: kyl och frys, datorer, batterier, lågenergilampor och annat elektriskt och elektroniskt avfall. Producenterna (El-kretsen) beslutar rörande insamlingsplatser, dess lokalisering och utformning.

Inom avfallsplanens geografiska områden finns 131 stycken områden som klassats som gamla nedlagda deponier, kommunala såväl som privata, samt ca 45 stycken rödfyrshögar. Åtminstone en rödfyrshög har flyttats för etablering av bostäder. Ytterligare en rödfyrshög ligger inom områden som i en framtid kan komma bebyggas och därmed kan behöva flyttas.

DELMÅL

3.1 Möjlighet ska finnas för företag och andra verksamheter på ett lätt sätt kunna lämna alla typer av farligt avfall

<i>Exempel till Åtgärder</i>	<i>Förslag till Uppföljning</i>	<i>Förslag till Uppföljningsparametrar</i>
Verksamheten lämnar väl sorterat farligt avfall till godkänd anläggning <i>Berörda: Alla företag och organisationer</i>	Varje uppföljning, via stickprovsmetoden, välja ut minst 2 företag/organisationer per kommun. Kontroll görs om verksamheten lämnar farligt avfall till godkänd anläggning och företagen/organisationens syn på insamlingen. <i>Berörd: Alla företag och organisationer, tillsyn görs av miljöförvaltningar</i>	Mängd, typ av farligt avfall som samlas in separat och dess omhändertagande. Om det konstaterats, beskrivning av vad för typer av farligt avfall som kan hanteras bättre.

3.2 Avfallssystemen ska i större utsträckning stödja hushållens källsortering av farligt avfall

<i>Exempel till Åtgärder</i>	<i>Förslag till Uppföljning</i>	<i>Förslag till Uppföljningsparametrar</i>
<p>Förbättra möjligheten för insamling av farligt avfall och el-avfall från hushåll. <i>Berörda: El-kretsen och AÖS</i></p>	<p>Vid varje uppföljning göra sammanställning av föregående års insamlingsmängder från hushåll av farligt avfall och el-avfall samt redovisa antalet insamlingsställen för farligt avfall och el-avfall. <i>Berörda: AÖS och El-kretsen.</i></p>	<p>Mängd, typ av farligt avfall som samlas in separat från hushåll och dess omhändertagande. Om det konstaterats, beskrivning av vad för typer av farligt avfall som kan hanteras bättre.</p> <p>Antal insamlingsställen för:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Farligt avfall • El-avfall • Större vitvaror • Kyl och frysar • Batterier • Lågenergilampor • Lysrör

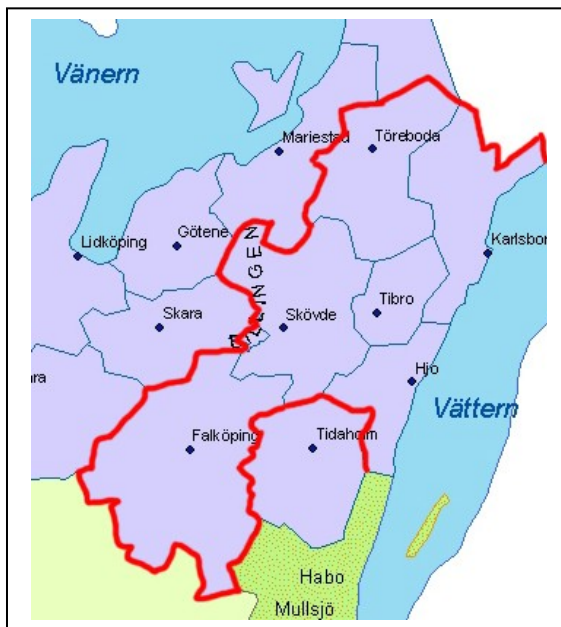
3.3 Rödfyr som flyttas tas om hand på ett miljöriktigt sätt

<i>Exempel till Åtgärder</i>	<i>Förslag till Uppföljning</i>	<i>Förslag till Uppföljningsparametrar</i>
<p>I samband med sluttäckning av deponier säkerställa att flyttning av rödfyr från områden som ska bebyggas samordnas med sluttäckning av deponin. <i>Berörd: Skövde kommun</i></p>	<p>Kontroll om plan för flyttning av rödfyr medger användning av materialet för sluttäckning av deponier. <i>Berörd: Skövde kommun</i></p>	<p>Plan för omhändertagande av rödfyr finns.</p>

Falköping, Hjo, Karlsborg, Skövde, Tibro och Töreboda

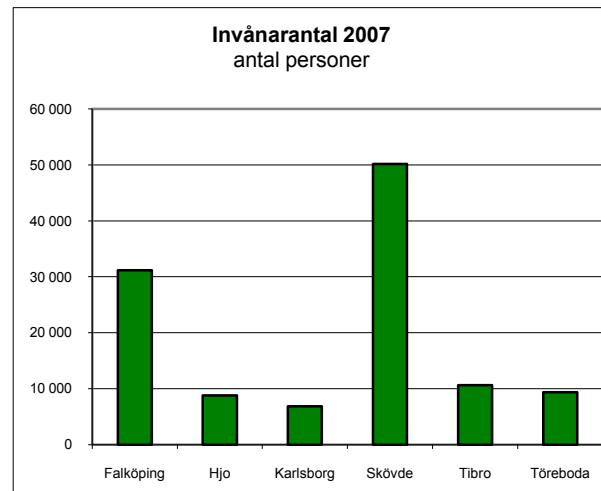
Geografisk areal

Kommunalförbundet Avfallshantering Östra Skaraborgs sex medlemskommuner upp- tar en relativt stor yta av Skaraborg. Den samlade arealen är 3 201 km². Kommun- förbundets kommuner angränsar till Asker- sund, Laxå och Gullspång kommuner i norr och till Habo, Tidaholm, Mullsjö, Ulricehamn och Herrljunga kommuner i söder. Västerut angränsar Vara, Skara, Götene och Mariestads kommuner till kommunalförbundet.

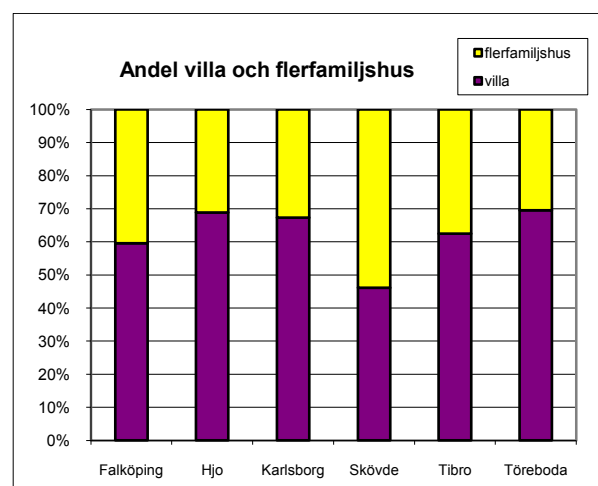
Befolkning

Den 31 december 2007 var folkmängden inom kommunerna 117 028 personer¹. Fördelning av invånarantalet per kommun visas i diagrammet.

Boendeformer

Av totalt 57 060 hushåll² i kommunerna är ca 56 % fördelat på villahushåll (friliggande villa, radhus och kedjehus) och 44 % av hushållen bor i flerfamiljshus.

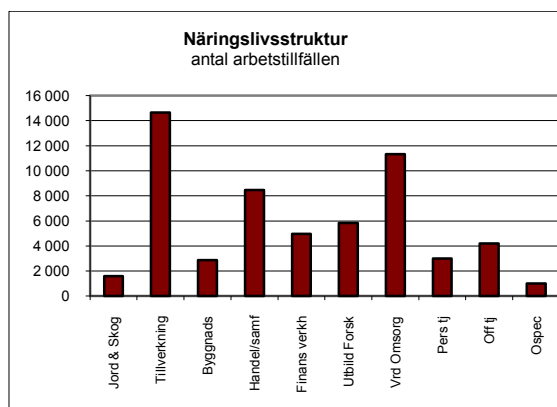
Det genomsnittliga hushållet består av 2,05 personer.

¹ www.scb.se

² Postens hushållsräkning hösten 2008.

Företagsfördelning

Av de totalt 57 916 arbetstillfällen som redovisas för 2007, så dominerar arbetstillfällena inom tillverkningsindustri, vård & omsorg samt handel. Dessa branscher står tillsammans för närmare 60 % av totala antalet arbetstillfällen.

Avfallssektorn har varit föremål för genomgripande förändringar till följd av utvecklingen inom miljöområdet. Det är därför inte längre möjligt för en enskild kommun att hantera avfallsfrågan helt på egen hand. Som en reaktion på förändringarna etablerades Kommunalförbundet Avfallshantering Östra Skaraborg (AÖS) år 2000 och har därefter successivt kommit att omfatta allt fler kommuner. Utsortering av matavfall, mer service till hushållen och ökande krav på effektiviseringar är exempel på utmaningar som sannolikt förutsätter ytterligare samarbete mellan kommunalförbundet och angränsande kommuner. Kommunalförbundet välkomnar därför ett ytterligare utökat samarbete inom avfallsområdet.

Insamling av hushållsavfall (kärl-, säck- och containeravfall)

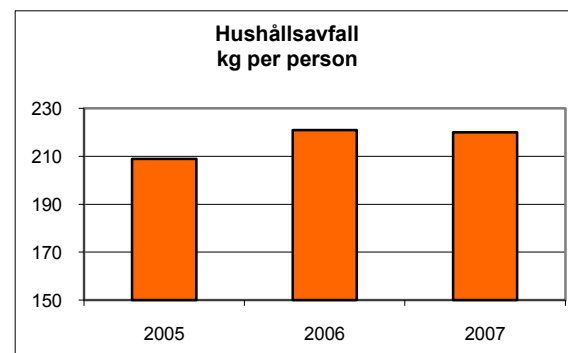
Kärl-, säck och containerhämtat hushållsavfall hämtas hos hushåll, skolor, storkök, restauranger m.fl. platser där människor vistas. De flesta butikers avfall samlas in via hushållsavfallsinsamlingen.

Normalt hämtas hushållsavfallet var fjortonde dag. Speciella överenskommelser förekommer där hushållsavfallet hämtas mer ofta. Det kan gälla flerfamiljshus, i centrumområden, restaurangavfall, hushållsavfall från företag etc. Hushållsavfallet kan även hämtas mer sällan än var fjortonde dag. Hushållet ska, för att få färre hämtningar ansöka hos miljöförvaltningarna i respektive kommun om fyraveckorshämtning (dvs. hämtning varannan gång) av restavfallet alternativt utanför tätort hämtning av restavfall två gånger om året (s.k. årshämtning). En förutsättning för undantag är att hushållet komposterar allt matavfall på egen fastighet.

Hushållsavfallet hämtas av entreprenörer i Falköping, Hjo, Karlsborg, Tibro och Töreboda. Upphandling av insamlings-

tjänsten görs av AÖS. I Skövde hämtas hushållsavfallet med personal anställd av AÖS. Under 2007 samlades 25 717 ton hushållsavfall in och förbrändes. Insamlade mängder beror av många olika faktorer, bl.a. konjunktur, antal nyetableringar inom restauranger, företag, hur stor nybyggnationen är osv.

Hushållsavfallet från Falköping transporterades under 2007 till Lidköpings Värmeverk medan hushållsavfallet från Hjo, Karlsborg, Skövde, Tibro och Töreboda förbränns i Skövde Värmeverk AB: s anläggning.

Insamlad mängd inom Avfallsplanens geografiska område.

Matavfall

Falköpings kommun

Vid utgången av 2007 erbjuds abonnenterna utsortering av matavfall inom tätorterna i Falköpings kommun. Insamlat matavfall lämnas av hushållen i separat behållare. Separata insamlingsturer körs av entreprenören var fjortonde dag. Ca 2 800 hushåll i tätorter inom Falköpings kommun har utsortering och insamling av matavfall till behandling i Falköpings biogasanläggning.

Skövde kommun

Några skolor och företag erbjuds utsortering av matavfall på försök. När påsar/säckar av lämpligt material, som passar både biogasanläggningen och insamling i

beredningsköken, finns tillgängliga kommer fler abonnenter att erbjudas utsortering. Ett fåtal butiker har dispens från kommunal renhållning för vegetabiliskt avfall (frukt & grönt) och lämnar detta till kompostering hos ett företag i Skövde kommun.

Hjo, Karlsborg, Tibro, Töreboda kommuner Separat insamling av matavfall från hushåll och restauranger m.m. har under 2007 inte förekommit. Några butiker har dispens från kommunal renhållning och lämnar istället vegetabiliskt avfall (frukt & grönt) för kompostering hos ett företag i Skövde kommun.

Kompostering av matavfall på egen fastighet

Ca 680 hushåll inom avfallsplanens område har en egen godkänd kompost för kompostering av matavfall.

Ovanstående bedömning görs utifrån det antal abonnemang som finns i området och som innebär att matavfall sorteras ut i godkänd kompost. Det komposterade materialet tas sedan om hand på den egna fastigheten.

Abonnemangstyper

Grundabonnemanget för villahushållet är hämtning av hushållsavfall (basavfall) en gång varannan vecka. Även för restauranger, personalmatsalar m.fl. är grundabonnemanget hämtning av hushållsavfallet en gång varannan vecka. För dessa finns fler varianter på abonnemang att tillgå.

I de områden som beslutats ha utökad sortering (tätorter inom Falköpings kommun) är grundabonnemanget för ett småhus hämtning av matavfall varannan vecka och restavfall var fjärde vecka.

Falköpings kommun

Under 2009 kommer insamlingsbehållarna för hushållsavfall för villahushåll i tätort att bytas från Bates Combisystemet till hämtning i plastkärl. När utbytet av Bates Combisystemet är klart kommer troligtvis möjlighet finnas till hämtning av hushållsavfallet i andra kärlstorlekar för en del av abonnemangstyperna.

För villahushåll på landsbygd byttes de tidigare säckarna ut mot 190-liters plastkärl. Från och med 2010 kommer invånarna kunna välja ett abonnemang som innebär att hämtning sker av hushållsavfall i plastkärl av olika storlekar. Storlekarna samordnas med de storlekar på kärl som finns i avfallsplanens övriga område.

Flerfamiljshusen har i de flesta fall hämtning av hushållsavfallet i större plastbehållare eller container.

Hjo, Karlsborg, Skövde, Tibro kommuner

De allra flesta villahushållen har 130/140 liters och 190 liters plastkärl för insamling av hushållsavfallet. Endast ett fåtal har 240 liters kärl. Flerfamiljshusen har i de flesta fall större plastkärl (370-660 liters) eller containrar (3-10 m³) för insamling av hushållsavfallet.

Töreboda

De flesta villahushållen har 240 liters kärl för sitt hushållsavfall. Vissa begränsningar i utbudet av abonnemang gäller för Töreboda, bl.a. kan fastighetsägarna inte välja kärlstorlekarna 190 liter och 370 liter.

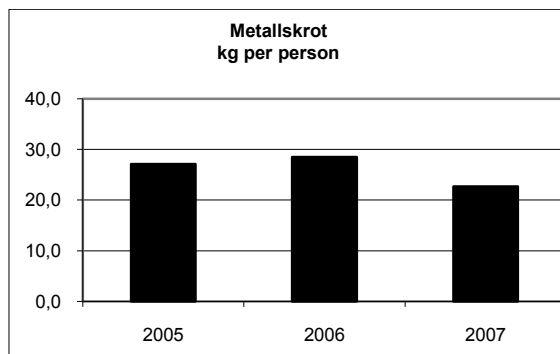
Grovavfall

Grovavfall, dvs. avfall som är för stort för att rymmas i sopbehållare eller av andra skäl inte får lämnas i behållaren, uppstår hos villahushåll och i hushåll i flerbostadshus. I första hand hänvisas hushållen att själva transportera grovavfallet till någon av återvinningscentralerna. Hushållen kan

även beställa hämtning av grovavfallet. Beställaren betalar enligt fastställd avfallstaxa.

Grovavfallet ska av hushållen sorteras i olika delfraktioner.

Metallskrot hämtas av AÖS entreprenör för att återvinnas i olika industrier.

Insamlad mängd inom Avfallsplanens geografiska område.

Träavfall och ris flisas på respektive återvinningscentral för att sedan transporteras till någon förbränningsanläggning för energiåtervinning.

Trädgårdsavfall komposteras till jordförbättringsmedel på respektive återvinningscentral. Från några centraler lämnas materialet till en entreprenör för kompostering. Från någon återvinningscentral tas det färdigkomposterade materialet omhand av en entreprenör.

Textilier kan hushållen lämna i Myrornas alternativt Emmaus Björkås textilinsamlingsboxar. Myrorna hämtar, sorterar och säljer vissa delar av textilierna. Det mesta av insamlat material exporteras utanför Sverige. Emmaus Björkå har motsvarande insamling, behandling och försäljning av textilier insamlat i Tibro kommun.

Brännbart grovavfall energiutvinns antingen i Skövde Värmeverk eller i Lidköpings värmeverk.

Ej brännbart grovavfall har under 2007 deponerats på Risängens och Borreboda deponier. I Falköping har denna fraktion sedan länge delats i två fraktioner; ”speglar, porslin, keramik och lergods” samt ”isolering och gips”. Där ”isolering och gips” har deponerats på Falevi deponi och ”speglar, porslin, keramik och lergods” har används för att göra olika konstruktioner på anläggningen.

”Sten, betong, porslin, spegelglas m.m.” används under 2008 på de olika deponierna som har börjat sluttäckas, Falevi, Karlsborg, Risängen samt Borreboda.

”Isolering” skickas under 2009 till Rödjorna i Skara för deponering. ”Gips” levereras under 2009 till PR Slamsugning AB: s anläggning för gipsåtervinning i Stenstorp.

Enskilda avlopp

Slamsugning sker av ca 11 500 avlopp på landsbygd årligen. Slammet från detta levereras till största delen vidare till kommunala reningsverk men viss spridning sker även på åkermark.

I dag är det vanligt att en avloppsanläggning består av en slamavskiljare i form av trekammarbrunn med tillhörande infiltration eller markbädd. Slutna tankar är också vanliga.

I takt med att större krav på kretsloppsanpassade enskilda avlopp införlivas i praktiken uppstår nya avfallslag som kan komma innebära förändrad avfallshantering. Till exempel kan nämnas filtermassor från fosforfällor och sekundärslam från kemikaliefällning i minireningsverk.

Latrin

Latrin hämtas från ca 650 fritidshus och ca 10 fastigheter för permanentboende. La-

trinhämtning sker normalt från fritidshusområden där anslutning till kommunalt avloppssystem eller enskilt avlopp saknas. Vid de större fritidshusområdena vid Simsjön, Örlen, Mullsjön, Vristulven och Lången, Viken m.fl. områden hämtas latrinkärnen vid gemensamma platser. Hushållen ser till att själva lämna latrinbehållarna på dessa platser. Därifrån hämtas latrin via entreprenör anlitad av AÖS.

Vid fritidshus som är utspridda geografiskt hämtas latrin tillsammans med kärlavfallet.

Insamlad mängd uppskattas till ca 60 ton per år.

Dispens från förbudet att deponera organiskt avfall, förordningen om deponering av avfall (SFS 2001:512) finns för Falevi deponi, Risängens deponi och Borreboda deponi för 2007 och 2008. Därefter stänger deponierna eftersom de inte uppfyller EU:s krav för deponering efter 1 januari 2009. Under 2008 har den lilla mängd latrin som uppstår i Falköpings kommun förbränts tillsammans med kärll- och säckavfallet.

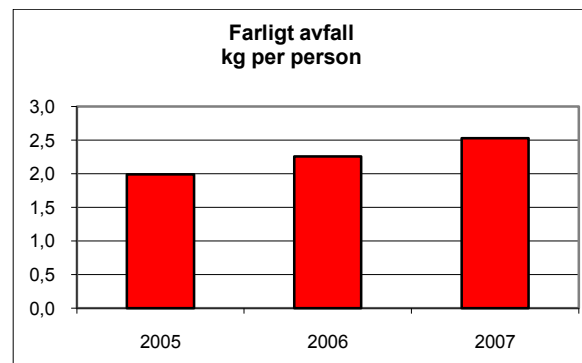
Latrin från hushållen i Hjo, Karlsborg, Skövde och Tibro har deponerats på Risängens deponi i Skövde. Från Töreboda har latrin deponerats på Borreboda deponi i Töreboda. För att lösa omhändertagandet av latrin från och med 2009 har olika alternativa behandlingar diskuteras, bl.a. behandling i Falköpings biogasanläggning, avloppsreningsverk alternativt spridning på åkermark.

Eftersom hushållen uppmanas att hitta andra toalettlösningar än torrdass så kommer sannolikt mängden latrin som samlas in att minska. Även en höjd avgift för hämtning av latrinkärl kommer att påverka hushållen att finna andra lösningar. Den största förändringen av insamling av latrin kommer troligen kommunernas planerade anslutning av avloppsledning eller andra

gemensamma lösningar, att leda till. Ett exempel är Hjo kommuns dragnings av avloppsledning till Mullsjöns fritidshusområden.

Farligt avfall (kemikalier, oljor, färgrester m.m.)

Farligt avfall, t.ex. lösningsmedel, termometrar som innehåller kvicksilver och spillolja lämnar hushållen på återvinningscentralen. Mängden farligt avfall som samlas in ökar för varje år. Under 2007 lämnade hushållen totalt 296 ton farligt avfall exkl. småbatterier, bilbatterier, el-avfall, kylmöbler och tryckimpregnerat trä.

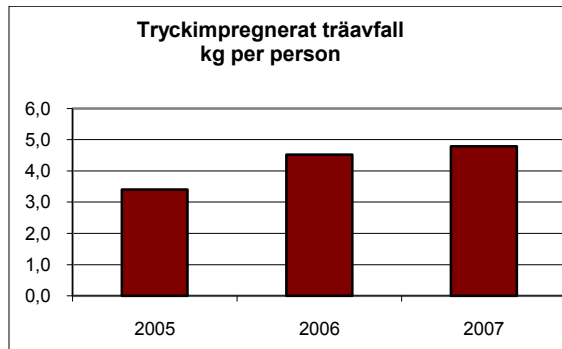
Insamlad mängd inom Avfallsplanens geografiska område.

Olika typer av farligt avfall behandlas på olika sätt, beroende på vilken typ av kemikalie det innehåller. Till exempel återvinns metallerna i blybatterierna och det organiska ämnena i glykolresterna. Andra exempel är färg- och oljerester som utnyttjas som bränsle. Avfall som innehåller kvicksilver lagras i avvaktan på slutförvaring.

Tryckimpregnerat trä

Tryckimpregnerat trä används av hushållen främst vid byggnation av altaner, verandor eller som avgränsare i trädgården. Tryckimpregnerat trä från hushållen tas emot på återvinningscentralerna som farligt avfall på grund av innehållet av farliga ämnen, oftast koppar, krom och arsenik. Vid enstaka tillfällen kan det komma kreosotbehandlat trä från hushållen. Transportör med

tillstånd att transportera farligt avfall har under 2007 levererat insamlat tryckimpregnerat trä till SAKAB:s anläggning utanför Kumla.

Insamlad mängd inom Avfallsplanens geografiska område.

Asbest

Hushållen lämnar normalt inte mycket asbest. De mest förekommande typerna är eternitplattor, isoleringsmaterial och enstaka föremål, t.ex. balkonglådor.

Falevi deponi, Risängens deponi och Borreboda deponi stängde den 1 januari 2009. Den asbest som tas emot på Falköpings och Risängens återvinningscentraler transporteras vidare till en godkänd deponi.

Avfall med producentansvar

Sedan 1994 gäller lagen om producentansvar för förpackningar av papper, glas, plast, metall samt tidningar/returpapper.

Lagen innebär att företag ”Producenter” som medverkar till att förpackningar och tidningar sprids på den svenska marknaden har ett ansvar för att dessa samlas in och återvinns. Genom anslutning till FTIs återvinningssystem uppfylls detta ansvar. (Lagstiftning för producentansvar finns även för vissa andra produkter, de omfattas inte av FTIs verksamhet eller ansvar)

FTIs verksamhet finansieras genom de förpackningsavgifter som anslutna företag inbetalar i förhållande till de volymer de

sprider, samt av marknadsvärdet på insamlat material. FTI är icke vinstdrivande.

FTIs huvudsakliga kostnader är ersättningar till entreprenörer samt inköp och underhåll av återvinningsbehållare.

Se vidare kapitel 6 om förpackningar, returpapper och annat avfall med producentansvar.

Anläggningar för sortering av hushållsavfall

Återanvändning

Inom AÖS kommuner finns några stycken secondhand butiker. Hushållen kan lämna in begagnade kläder, textilier, saker, möbler m.m. och föreningen eller företaget som driver butiken säljer inlämnade varor.

Återvinningscentraler

Återvinningscentralerna är till för att hushållen ska kunna lämna sitt grovavfall och farliga avfall på ett enkelt och samlat sätt. På återvinningscentralerna kan hushållen även lämna avfall med producentansvar; förpackningar, tidningar, batterier och elavfall. I AÖS kommuner finns 14 återvinningscentraler fördelade så här:

<i>Falköping</i>	<i>3 ÅVC</i>
<i>Hjo</i>	<i>1 ÅVC</i>
<i>Karlsborg</i>	<i>1 ÅVC</i>
<i>Skövde</i>	<i>7 ÅVC</i>
<i>Tibro</i>	<i>1 ÅVC</i>
<i>Töreboda</i>	<i>1 ÅVC</i>

Insamlat material transporteras till olika behandlingsanläggningar för materialåtervinning, energiåtervinning genom förbränning eller deponering. Under 2007 och 2008 deponerades det ”ej brännbara” grovavfallet på deponierna i Falköping, Skövde och Töreboda. Efter att dessa deponier stängts den 31 december 2008 så skickas

avfallet som ska deponeras till Sita Sverige AB anläggning i Skara, Rödjorna.

	verket
--	--------

Återvinningscentraler i Falköpings kommun

Falköpings ÅVC	Mossvägen 45
Floby ÅVC	på Ullenevägen, vid ridhuset/reningsverket
Stenstorp ÅVC	utmed vägen mellan Stenstorp och Skultorp, mot Ranstad (gamla Skövdevägen)

Återvinningscentraler i Tibro kommun

Tibro ÅVC	Rydsgatan
------------------	-----------

Återvinningscentral i Töreboda kommun

Töreboda ÅVC (Borreboda)	infart från väg 200, strax söder om Töreboda samhälle
---------------------------------	---

Återvinningscentral i Hjo kommun

Hjo ÅVC	Nolängsgatan
----------------	--------------

Återvinningscentral i Karlsborgs kommun

Karlsborgs ÅVC	Tippvägen
-----------------------	-----------

Återvinningscentraler i Skövde kommun

Risängens ÅVC	Komponentvägen
Skultorps ÅVC	Industrigatan
Södra Ryds ÅVC	på Västra Skogsrovägen, mitt emot Spånvägen
Stöpen ÅVC	utefter vägen mellan Ulvåker och Stöpen
Tidans ÅVC	på Vaholmsvägen, vid avloppsreningsverket
Timmersdala ÅVC	på Bäckedalsvägen
Värsås ÅVC	vid Avloppsrenings-

Producentansvar för förpackningar och returpapper

Bakgrund

Vid FN:s miljökonferens i Rio de Janeiro 1992 togs bland annat principen om att förorenaren ska betala ("Polluters Pay Principle"). Framtidsbilden är ett kretsloppsanpassat samhälle där det mesta av det som betraktas som avfall kommer till nytta som någon form av ny resurs. Den principiella metod som riksdagen antog 1993 för detta arbete är att lägga miljöansvaret på den som producerar en vara. Som en följd av detta infördes producentansvar för förpackningar och returpapper infördes 1994.

Från och med den 1 augusti 2007 ingår REPA som en del av Förpacknings- och tidningsinsamlingen (FTI). Samtidigt tog FTI över insamlingsverksamheten för Plastkretsen, MetallKretsen och Returkartong. Insamling av glasförpackningar och tidningar sköts fortfarande av Svensk Glasåtervinning och Pressretur men kontroll m.m. utförs av FTI.

Insamling av förpackningar och tidningar /returpapper från verksamheter

Verksamheter (företag) har inte rätt att utnyttja återvinningsstationerna (FTIs återvinningsystem). Dessa är dimensionerade enbart för hushållens behov.

Verksamheter ska själva ansvara för att lämna förpackningar och tidningar till återvinning. Detta kan göras genom att anlita avfallsentreprenör eller lämna materialet en anläggning som tar emot materialet. FTI har inte lämnat några anvisningar för vilka anläggningar som kan ta emot detta.

FTI har för avsikt att så snart som möjligt etablera system för företag och verksamheter. Systemet anpassas efter de behov och krav som dessa avlämnare ställer, bl.a. ges

bättre möjlighet att kunna lämna stora förpackningar.

Tabell: Återvinningsmål enl SFS 2006:1273

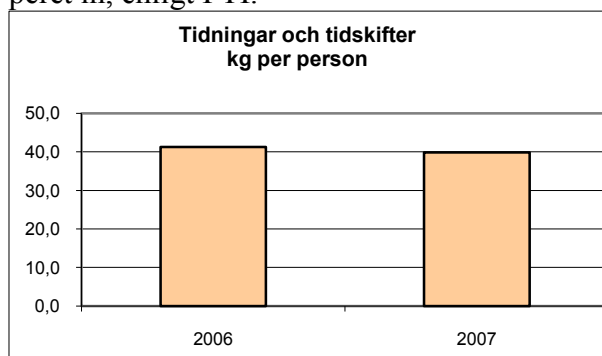
Slag av förpackningsavfall	Återvinning i viktprocent
Allt förpackningsavfall	Till och med år 2008: 50 % minst 25 procentenheter materialutnyttjande Från och med år 2009: 60 % varav minst 55 procentenheter materialutnyttjande
Förpackningar av metall, dock inte dryckesförpackningar	70 % materialutnyttjande
Förpackningar av papp, papper, kartong och wellpapp	65 % materialutnyttjande
Förpackningar av plast, dock inte dryckesförpackningar	70 % varav minst 30 procentenheter utgör materialutnyttjande tillbaka till plast
Förpackningar av glas	70 % materialutnyttjande
Dryckesförpackningar av metall	90 % materialutnyttjande
Dryckesförpackningar av polymera material	90 % materialutnyttjande
Förpackningar av trä	70 % varav minst 15 procentenheter utgör materialutnyttjande
Förpackningar av övriga material	material per materialslag: 30 % varav minst 15 procentenheter utgör materialutnyttjande

Insamling av returpapper och förpackningar

Producenternas insamlingssystem har som bas återvinningsstationerna. Endast hushåll kan lämna returpapper och förpackningar till producentens insamlingssystem. Insamlingsbehållare finns normalt även på återvinningscentralerna. Producenterna företräds i de flesta frågor av Förpacknings- och tidningsinsamlingen AB (FTI).

Tidningspapper

Insamling av tidningspapper (returpapper) har skett genom producentansvar sedan den 1 oktober 1994. I insamlingen av returpapper ingår även tidskrifter, direktreklam, telefonkataloger, kataloger för postorderförsäljning och liknande produkter tryckta på så kallat trähaltigt papper. I vissa tätorter förekommer så kallad grindinsamling, dvs. föreningsmedlemmar samlar tidningar antingen genom att åka runt och hämta hos hushållen vissa tider eller att hushållen kan lämna på speciella platser, vid särskilda tidpunkter. Sedan Skövde AIK i augusti 2008 slutade att hämta ”vid grind” har Pressreturs entreprenör ställt ut containrar för fastighetsnära insamling hos ett antal fastighetsägare i framför allt Skövde tätort. Insamlade tidningar transporteras till något av de sju pappersbruken som använder tidningsreturpapper i tillverkningen. De gamla tidningarna blir nytt papper samt hushålls- eller toalettpapper. Återvinningsmålet enligt lagstiftningen är 75 %. År 2007 samlades 85 % av returpapperet in, enligt FTI.

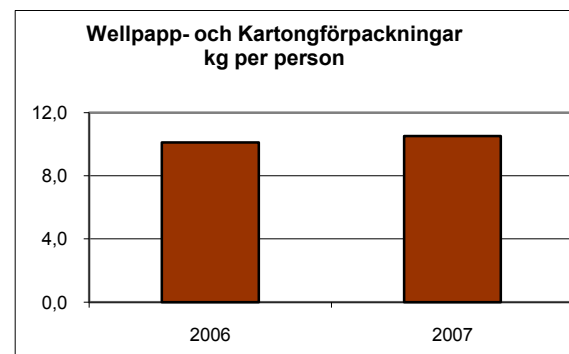

Insamlad mängd inom Avfallsplanens geografiska område.

Wellpapp- och kartongförpackningar (pappersförpackningar)

Efter tömningen av containern på återvinningsstationen körs pappersförpackningarna till en sorteringsanläggning där skräp sorteras bort. Förpackningarna pressas till balar som därefter transporteras till olika pappersbruk. Hos Fiskeby Board i Norrköping återvinns förpackningarna till ny kartong. Även Örebro Kartongbruk använder pappersförpackningar i tillverkning av kartong till ytskikt av gipsskivor.

Återvinningsmålet enligt lagstiftningen är 65 % materialutnyttjande. År 2007 materialutnyttjades 73 % av pappersförpackningarna, enligt FTI.

Insamlad mängd inom Avfallsplanens geografiska område.

Plastförpackningar

Under 2008 har 2/3 av Sveriges kommuner gått över till gemensam insamling (i samma behållare) av hårda och mjuka plastförpackningar. I AÖS kommuner samlar Förpacknings- och tidningsinsamlingen under 2008 in plastförpackningarna i olika behållare.

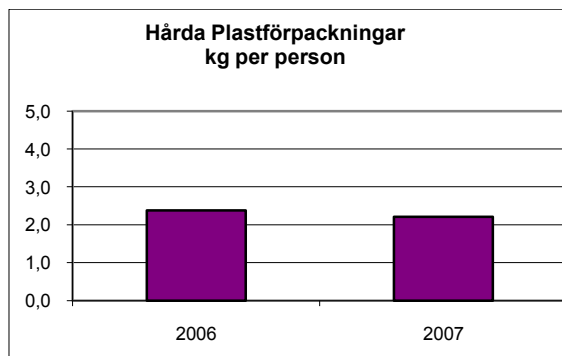
Hårda plastförpackningar

De hårda plastförpackningarna från hushållen består till största delen av HD-polyeten och polypropen. Beroende på kvalitet blir materialet antingen regranulat som kan utgöra råvara till olika plastprodukter. Eller så används förpackningar av blandad kvalitet och kulör till t.ex. plank eller pallkiossar.

Mjuka plastförpackningar

Insamlingssystemet för plastförpackningar är under 2008 inte förändrat. Det innebär att mjuka plastförpackningar sorteras i en separat behållare för att användas som bränsle i cementindustrin. Inom några år kommer dock, enligt FTI, alla förpackningar av mjukplast gå till materialåtervinning.

Återvinningsmålet enligt lagstiftningen är 70 % varav minst 30 % materialutnyttjande. År 2007 materialutnyttjades 30 % av plastförpackningarna och 35 % energiutnyttjades. Total återvinningsgrad är 65 %, enligt FTI.

Insamlad mängd inom Avfallsplanens geografiska område.

Metallförpackningar

Olika typer av metallförpackningar samlas in tillsammans, t.ex. kapsyler av stål tillsammans med folieformar av aluminium. De separeras efter insamling med hjälp av magneter.

Stålförpackningar

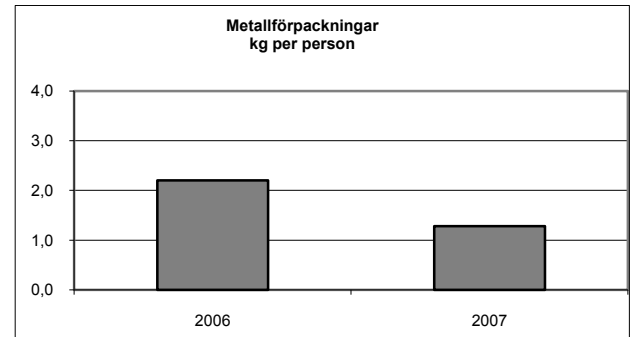
Nedsmält stål blir nytt stål, t.ex. armeringsjärn och järnbalkar hos Fundia i Smedjebacken.

Aluminiumförpackningar

Stena Aluminium i Älmhult tar hand om utsorterade aluminiumförpackningar och tillverkar tackor för att användas till nya produkter.

Återvinningsmålet enligt lagstiftningen är 70 % materialutnyttjande av alla metallför-

packningar tillsammans. År 2007 materialutnyttjades 67 % av metallförpackningarna, enligt FTI.

Insamlad mängd inom Avfallsplanens geografiska område.

Glasförpackningar

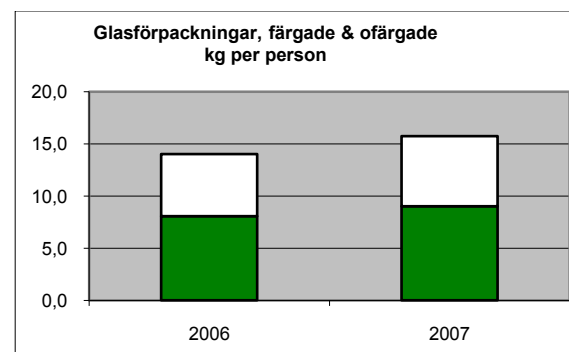
Alla glasförpackningar som samlas in i Sverige transporteras till Svensk Glasåtervinning i Hammar i södra Närke.

Allt insamlat glas kontrolleras så att föroreningar och främmande material kan sorteras bort. Efter kontroll krossas eller mals glaset till olika storleksfraktioner beroende på vad det ska användas till.

I dag använder de skandinaviska glasbruket 35 % återglas i sin produktion av ofärgat glas, 50 % till brunt glas och hela 90 % till grönt glas.

Ungefär 30 % av insamlat glas används vid tillverkning av isoleringsmaterial hos Isover i Billesholm.

Återvinningsmålet enligt lagstiftningen är 70 % materialutnyttjande. År 2007 materialutnyttjades 95 % av metallförpackningarna, enligt FTI.

Insamlad mängd inom Avfallsplanens geografiska område.

Platser för insamling av förpacknings- och returpapperavfall

Återvinningsstationer

FTIAB ansvarar för städning, snöröjning och halkbekämpning i AÖS kommuner. Materialbolagen eller FTIAB eller deras entreprenörer ansvarar för att tömning av insamlingsbehållare sker på ett sätt så att behållarna inte blir överfulla. De ansvarar även för behållare och skyltning. Företag kan inte använda återvinningsstationerna för att lämna sina utsorterade förpackningar. Företag anlitar lokala entreprenörer för hämtning av utsorterade förpackningar och tidningar hos företaget.

I AÖS kommuner finns totalt 62 återvinningsstationer med fullständig förpackningssortering, fördelade så här:

<i>Falköping</i>	<i>19 ÅVS</i>
<i>Hjo</i>	<i>4 ÅVS</i>
<i>Karlsborg</i>	<i>7 ÅVS</i>
<i>Skövde</i>	<i>20 ÅVS</i>
<i>Tibro</i>	<i>6 ÅVS</i>
<i>Töreboda</i>	<i>6 ÅVS</i>

Uppgifter om totala andelen hushåll i kommunerna med fastighetsnära insamling av förpackningar och tidningar finns inte idag att tillgå.

Platser för återvinningsstationer anges i bilaga 2.

Planerade förändringar

Kortsiktigt

Vid samråd med FTI i november 2008 identifierades behov av ytterligare återvinningsstationer i Skövde (vid ICA Maxi) samt i Falköping (vid COOP). Förberedelser för etablering vid dessa platser pågår. Samtidigt gjordes en genomgång av status och övriga åtgärdsbehov, vilket framgår i samrådsprotokollet.

På längre sikt 2011-2020

I det långsiktiga arbetet eftersträvar såväl FTI som kommunerna att fullfölja vad som anges i överenskommelsen på avfallsområdet mellan FTI och Sveriges Kommuner och Landsting m fl.

En viktig del i detta är att respektive avfallsmaterial ska hamna i avsett system. Dvs. att invånarna lämnar producentmaterialet i producenternas system och att de lämnar att "kommunalt" avfall i kommunernas system.

Träförpackningar

Träförpackningar utgör nästan en tredjedel av alla förpackningar (hushållens och industrins förpackningar) vi använder. Men få träförpackningar samlas in separat. Svenska Förpackningsföreningen och Föreningen Svenskt Trä har tillsammans bildat Svenskt Returträ AB för att lösa producentansvaret för träförpackningar.

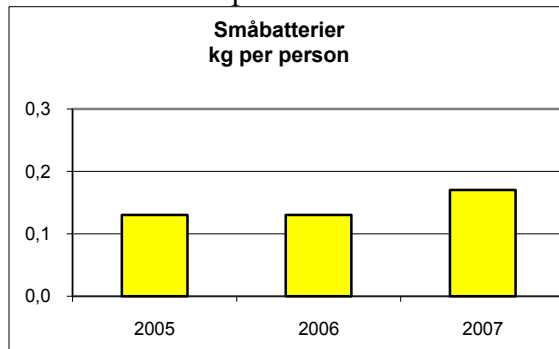
År 2006 rapporterade Svenskt Returträ till Naturvårdsverket att alla träförpackningar omhändertas. Man rapporterade en 100 % återvinning (varav 17 % materialutnyttjande).

Producentansvar för elektriska och elektroniska produkter inkl. batterier

Småbatterier

Den 1 januari 2009 infördes i Sverige EG:s direktiv om producentansvar för batterier. El-Kretsen AB företräder småbatteri-producenterna i kontakterna med AÖS om batteriinsamling. Samtidigt med producentansvar för batterier förbjuds deponeering och förbränning av batterier. Under 2007 har AÖS tillsammans med kommunerna haft ansvar för insamling och sortering av småbatterier. Insamlingssystemet har som bas återvinningsstationerna. I några av kommunerna finns batteriholkar på fler ställen, t.ex. affärer, lyktstolpar samt vissa företag. Insamlade batterier har sorterats av REHMA i Mariestad på uppdrag av

Skaraborgs Miljöhantering AB/AÖS och skickades därefter till de olika återvinningsföretag som batteriförordningen anvisar. De batterier som inte är miljöfarliga har till och med 2008 deponerats på Risängen deponi. Insamlad mängd ökar sakta med åren, kanske finns många batterier kvar i inlämnade produkter.

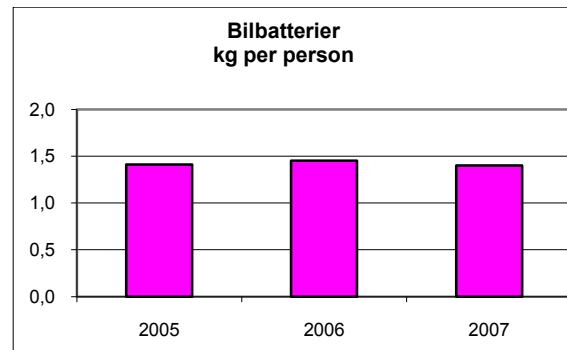

Insamlad mängd inom Avfallsplanens geografiska område.

Blybatterier tyngre än 3 kg (bilbatterier)

Producentansvar för batterier träder i kraft den 1 januari 2009. Producenterna av bilbatterier har slutit sig samman i det nya bolaget Blybatteriretur.

De flesta insamlingsföretag i Sverige har avtal med BlyBatteriRetur och samlar in och levererar förbrukade blybatterier till BlyBatteriRetur. Alla företag som säljer blybatterier är också skyldiga att ta emot förbrukade sådana. Under 2008 har hushållens blybatterier till stor del samlats in på återvinningscentralerna. Förbrukade blybatterier transporteras till Boliden Bergsöe i Landskrona. När ett blybatteri skrotas så återvinns allt bly, batterisyran tas omhand och renas och alla plastdetaljer bränns och förvandlas till energi. Hittills har drygt 95 % återvunnits enligt producenterna.

Insamlad mängd inom Avfallsplanens geografiska område.

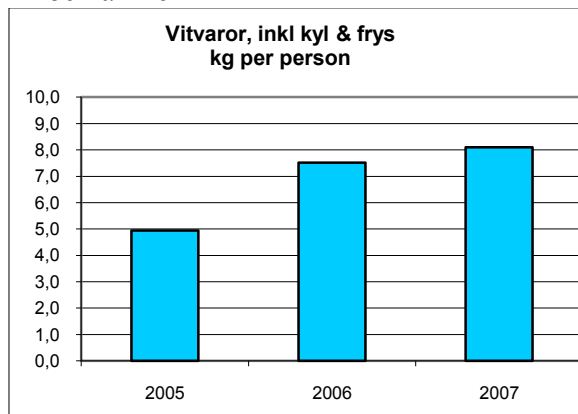
El-avfall

Producentansvar för elektriska och elektroniska produkter har funnits inom EU och Sverige sedan 2005. El-Kretsen AB företräder producenterna i kontakterna med AÖS om insamlingsfrågor. Samarbetet kallas El-retur och innebär att hushållen kan utan kostnad lämna sina begagnade el-produkter på återvinningscentralerna. El-Kretsen ordnar så att de olika insamlade el-produkterna transporteras bort till olika förbehandlare. Olika material går sedan vidare till återvinning, förbränning med energiutvinning eller tas om hand som farligt avfall.

Återvinningsmålen enligt lagstiftningen ska ha nåtts senast den 31 december 2006.

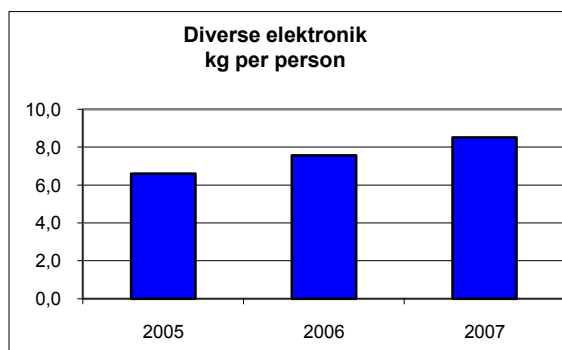
Återvinningsmålen för el-avfall är:

- 1) Produktkategorierna 1 och 10 (ex. disk-, tvättmaskin, spis) -- 80 % varav minst 75 procentenheter utgör återanvändning eller materialåtervinning av komponenter, material och ämnen

Insamlad mängd inom Avfallsplanens geografiska område.

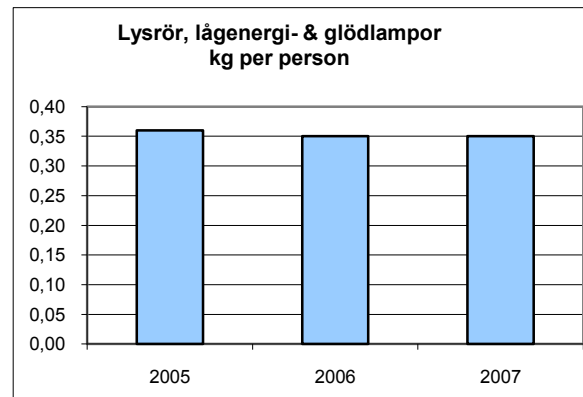
- 2) Produktkategorierna 3 och 4 (ex. dator, TV, video, kamera) -- 75 % varav minst 65 procentenheter utgör återanvändning eller materialåtervinning av komponenter, material och ämnen
- 3) Produktkategorierna 2, 5-7 och 9 (ex. strykjärn, hårfön, borrar, klocka, radiostyrd bil, sport, brandvarnare) -- 70 % varav minst 50 procentenheter utgör återanvändning eller materialåtervinning av komponenter, material och ämnen

Insamlad mängd inom Avfallsplanens geografiska område.

- 4) Gasurladdningslampor (ex. glödlampor, lågenergilampor, lysrör) -- minst 80 % återanvändning eller

materialåtervinning av komponenter, material och ämnen

Insamlad mängd inom Avfallsplanens geografiska område.

Däck

Både hos privatpersoner (hushåll) och företag kan det uppstå uttjänta däck som avfall. Däckbranschen bildade Svensk Däckåtervinning AB (SDAB) under 1994. Gummiwerkstäderna omfattas av förordningen om producentansvar för däck och ska ta emot uttjänta däck utan kostnad för hushållet även om hushållet inte köper några nya däck. Däcken ska i så fall vara demonterade från fälgen. I några av AÖS kommuner finns insamling av däck på återvinningscentralen. Insamlade däck används i huvudsak inom tre områden,

¹⁾ hela eller klippta däck (ex. sprängmattor, bullervallar), ²⁾ gummiråvara (ex. vägbeläggning, isoleringsmaterial), ³⁾ bränsle (ex. cementindustri).

De senaste åren är insamlings- och återvinningsgraden praktiskt taget 100 procent, enligt SDAB.

Bilar

Från den 1 juni 2007 gäller ett nytt system för omhändertagande av bilar för skrotning. Bilägaren ska kunna lämna sin bil utan kostnad inom ett avstånd av 50 km eller inom den egna kommunen. Enligt BILSwedens hemsida finns inom AÖS kommuner två mottagningsställen anslutna

till BILSwedens samarbete med Refero. Dessa är Blikstorps Bilverkstad AB i Hjo och Falköpings Bildemontering i Falköping.

Återvinningsmålen för uttjänta bilar är nu 85 % av bilens vikt som ska återanvändas eller återvinnas. Från och med 2015 ska minst 95 % av bilens vikt återanvändas eller återvinnas.

Övergripande beskrivning per kommun, vid avfallsplanens införande 2011.*Falköping*

Falköping är en industrikommun. Ca 25 % av arbetskraften är sysselsatta i denna näring.

I jordbruket är ca 5 % (ca 800 personer) sysselsatta vilket innebär en av rikets största räknat på andelen. Denna andel minskar för varje år.

Stora företag inom Falköpings kommun är t ex Kinnarp, Fonus, Fredahl samt ett antal metallföretag såsom Parker Hannifin. De flesta av dessa är familjeägda med huvudkontor i orten och inte så känsliga för svängningar i konjunkturen.

Kommunen arbetar för att fler småföretag ska etableras i kommunen i framtiden. Kommunen har även som mål att vara självförsörjande på energi.

Hjo

Näringslivet i Hjo är diversifierat. Läget vid Vättern gör turismen till en viktig näringsgren. Fiske och jord-/skogsbruk sysselsätter 6,5 % av invånarna, vilket är högre än riksgenomsnittet. Bland nyetablerade företag kan nämnas mejeriföretag och grossistföretag som förmedlar närproducerade livsmedel. 31 % av arbetstillfällena finns inom tillverkningsindustrin, även detta är en betydligt högre andel än övriga riket. Ambitionen finns att med vindenergi göra Hjo kommun självförsörjande på elenergi.

Karlsborg

Karlsborg har en lång tradition som garnisonsort och Försvarsmakten är fortfarande en av de största arbetsgivarna i kommunen. Under de senaste 10 åren har antalet privata företag ökat. I Karlsborg jobbar de privata företagen mest med tillverkningsindustri, turism och tjänster.

Skövde

Skövde är en industrikommun där Volvo Powertrain och Volvo Cars med tillhörande underentreprenörer är stora arbetsgivare.

Volvo Powertrain är ett bolag inom AB Volvokoncernen som levererar motorer, växellådor och drivaxlar till övriga företagen inom AB Volvo. Stora mängder rester från gjuteriet uppstår i form av formsand och granulat. Under 2009 pågår byggnation av ett nytt gjuteri, en verksamhet som sannolikt leder till att större mängder avfall måste hanteras.

Volvo Personvagnar i Skövde tillverkar motorer till koncernens olika modeller.

Cementa AB är ett av Sveriges största byggmaterialföretag. Cementa tillverkar och marknadsför cementbaserade produkter såsom cement, betong och ballast och prefabricerade betongprodukter. Företaget står för cirka hälften av Skövde kommuns koldioxidutsläpp. Företaget arbetar för att minska behov av fossila bränslen genom att energiåtervinna lämpliga avfallsprodukter.

Jordbruket är den tredje dominerade näringsgrenen i Skövde kommun med en påverkan på miljö.

Tibro

Tibro domineras av träindustri bland annat relaterad till möbler och inredningar. En stor del av den övriga industrin är påfallande ofta ett stöd till möbelindustrin.

Träavfall från träindustrier eldas i de flesta fall i egna pannor för företagets eget värmebehov. Flera företag producerar mer avfall än som behövdes för den egna värmeproduktionen. En satsning har därför gjorts i fjärrvärmeverk. Fjärrvärmeverket levererar värme till bland annat industrin efter att industrin tillhandahåller med träavfall. Det innebär nu att bränslet kan nyttogöras även för värmning av andra industrier och enskilt boende.

Träavfallet räcker även till att producera träbriketter för försäljning.

Ett nytt företag som ska producera wellpapp är under etablering. Icke obetydliga mängder avfall kommer att produceras. Företaget planerar att av resterna tillverka briketter för produktion av egen värme och ånga i tillverkningsprocessen, samt för försäljning.

CC Pack tillverkar tråg för matförpackningar i papper, plastat papper och aluminium. I princip allt avfall materialåtervinns.

Töreboda

Töreboda präglas av ett väl differentierat näringsliv, den största näringsgrenen är tillverkningsindustrin som sysselsätter drygt 30 procent av arbetskraften inom kommunen.

Här finns kända företag som t.ex. Daloc AB, som är en av Nordens ledande leverantörer av branddörrar, ljuddörrar och säkerhetsdörrar av stål och trä. Källbergs Industri AB är Nordens ledande tillverkare av äggprodukter. Varje dag hanteras 1,4 miljoner ägg på företaget i Töreboda.

Moelven Töreboda är en av Europas ledande tillverkare av limträbalkar.

Westerstrand Urfabrik AB utvecklar, marknadsför och tillverkar tidsystem och informationstavlor för användning inom offentlig kommunikation, industri, handel och sport.

Baltic Safety Products AB, är en av de ledande i Europa på tillverkning av flytvästar. Bland övriga företag finns ett flertal verksamma inom elektronik/automation samt kemisk-teknisk tillverkning. En stor potential att utveckla inom kommunen finns inom lantbruket, här handlar det bl.a. om att producera biogas som fordonsbränsle.

Ett exempel på satsning för hållbar utveckling är byggnationen av ett värmeverk i anslutning till Moelvans fabrik i Töreboda. Tanken med denna investering är att inte behöva köra fastbränslet långa vägar, utan detta ska istället lösas genom direktmatning från fabriken till det planerade värmeverket på industriområdet.

Avfallsmängder

De avfallsmängder som inte tas om hand på egen verksamhet skickas vidare till en avfallsanläggning för vidare omhändertagande. Transporter och mottagande av avfall sker både till anläggningar inom och utom det geografiska område denna avfallsplan utgör.

Den mängd avfall som tagits hand om inom avfallsplanens geografiska område redovisas i bilaga 3.

Sammanställning av verksamheter

I detta stycke redovisas de verksamhetsområden som är karaktäristiska för avfallsplanens geografiska områden samt verksamhetsområden som har särskild betydelse i denna avfallsplan antingen utifrån typ av avfall eller från producerad mängd avfall.

Lantbruk

Inom planområdet finns många lantbruk, från dessa uppstår gödsel. Gödseln används för gödsling av åkermark. Frågan om att först använda gödseln för att producera biogas (metangas) för uppvärmning av egna lokaler eller försäljning av rågas för uppgradering till fordonsbränsle blir allt mer aktuell. I området finns en befintlig biogasanläggning på Sötåsens lantbruksgymnasium (Töreboda). Producerad gas används för uppvärmning av den egna verksamheten. Ytterligare en anläggning planeras i Luttra (Falköping), den senare är ett samarbete mellan några lantbrukare och Falköpings kommun.

Livsmedel och dryckesvaror

I området finns produktion av mejerivaror i Falköping, Hjo och Skövde. I Töreboda finns en producent av tillverkar äggprodukter.

Trävaror

Inom området finns många som tillverkar trävaror, t.ex.

I Falköpings kommun:

- Kinnarps i Kinnarp som tillverkar kontorsmöbler
- Fredahls som tillverkar kistor
- Gyllensvaans i Kätilstorp som främst tillverkar Billy bokhylla till IKEA

I Tibro kommun:

- Swedwood som är ett dotterföretag till IKEA och tillverkar planmöbler
- Formfaner i Tibro AB
- I Tibro finns dessutom en stor mängd möbelfabriker, designers och snickerier och ett trätekniskt centrum.

I Töreboda kommun

- Moelven som tillverkar limträbalkar
- Daloc som tillverkar säkerhetsdörrar

Avfall från dessa verksamheter består främst av produktionsrester av trä. Avfall från dessa industrier eldades i de flesta fall i egna pannor för företagets eget värmebehov.

Icke-metalliska mineraliska råvaror

Till följd av att stora delar av området är kalkrikt ligger här ett antal verksamheter där kalkprodukter och betong. Till exempel kan nämnas:

- Cementa i Skövde (betong)
- AB Färdig betong i Skövde och Falköping (betong)
- Benders i Hjo (betong)
- Uddagården i Falköping (kalkprodukter)
- SMA Mineral i Falköping (kalkprodukter)

I övrigt finns förutom täktverksamheter Lawnit sport som tillverkar grus till tennisbanor.

Metallvaror

I området finns en rad industrier som tillverkar och bearbetar metall. T.ex.

- Volvo Powertrain, gjuter motorer
- Mölltorps gjuteri och mekanisk verkstad, gjutning på beställning
- Volvo personvagnar i Floby och Skövde tillverkar delar till Volvo
- Daloc tillverkar säkerhetsdörrar av stål och trä.
- Parker Hannifin tillverkare av teknik för rörelse- och styrsystem.
- Autokaross Rescue system i Floby tillverkar brandfordon och räddningsfordon
- Autokaross i Floby tillverkar påbyggnader på lätta transportfordon

Av ovanstående är gjuteriet hos Volvo Powertrain mest avfallsintensiv, där uppstår enorma mängder formsand och granulat årligen. Samarbete rörande omhändertagande av dessa rester finns mellan företaget och Skövde kommun.

Byggverksamheter

I samband med ombyggnation och rivning uppstår en hel del avfall. Vid större åtgärder krävs rivningsplaner, i dessa talar man bland annat om hur man avser sortera de olika materialslagen för bästa omhändertagande. Material från ombyggnation/rivningar består bl.a. av:

- Betong
- Tegel
- Trä
- Metall
- Asbest
- Glas- och stenfiberull
- Gips
- Plaster och annat brännbart material

Värmeverk

En rad värmeverk, både privata och kommunala, finns inom området, de är i huvud-

sak eldade med träflis och rester från egen verksamhet (trävaruindustrier).

Inom området finns även avfallsförbränningsverk, dessa beskrivas under avfallsbehandlingsanläggningar.

Vad för typ av avfall som uppstår från anläggningen beror om anläggningen har ett rooster eller en fluidbädd. De typer av avfall som uppstår är följande ask- och slagtyper:

- Bottenaska
- Flygaska
- Blandning mellan botten och flygaska
- Slagg
- Fluidsand

Materialet används för spridning i skogsmark och täckning av deponier. Försök pågår även på en del ställen i Sverige att använda askan vid vägbyggnationer.

Samhällstjänster

I området finns sjukhus i Skövde (KSS) och ett i Falköping. Utöver detta finns vårdcentraler och tandläkare i alla medlemskommunerna.

Vid sådana inrättningar uppstår avfall bland annat en rad typer av farligt avfall, t.ex.

- Avfall som kan vara smittförande
- Läkemedelsrester
- Amalgam

Försvarmakten har verksamhet i Karlsborg och i Skövde.

Tjänster

Vid restauranger, storkök, kaffer etc uppstår naturligt matavfallsrester.

Livsmedelbutiker och andra affärer får rester från verksamheten som till stor del består av förpackningar.

Kontor får ofta en hel del pappersavfall.

Handel med avfall och avfallsprodukter
Second-handbutiker gör en stor nytta i form att sälja använda produkter som an-

nars skulle ha slängts, dvs. de arbetar för återanvändning av material. De material de inte får sålt skickas vidare till avfallsanläggningar för material- och energiåtervinning.

Inom området finns fyra skrotföretag som handlar med metallskrot, dessa är:

- Tappers i Falköping
- Skrotfrag i Skövde
- Stena Recycling i Skövde
- Bröderna Severin i Töreboda

Inom området finns sex bilskrotor som tar emot och demonterar bilar. De olika avfallsslagen sorteras. Använda delar som kan återanvändas säljs och övrigt material skickas vidare för omhändertagande, i första hand materialåtervinning.

Mottagnings- och sorteringsanläggningar

De mottagnings- och sorteringsanläggningar för avfall från verksamheter som finns i området utgörs av

- Borreboda avfallsanläggning, SITA
- Risängens avfallsanläggning, AÖS
- Falevi avfallsanläggning, PR-Slamsugning
- XR Miljöhantering i Tibro

Återvinningscentraler och återvinningsstationer är till för avfall från hushåll. Se mer angående dessa i kap 5 ”Hushållsavfall” respektive kap 6 ”Förpackningar och returpapper ...”

Avfallsbehandlingsanläggningar

Avfallsförbränning sker vid Värmekällan, Skövde värmeverk. Här eldas både avfall från hushåll och verksamheter.

Anläggningen får främst två typer av avfall; flygaska som klassas som farligt avfall och tas hand om i Norge samt bottenaska. Ur bottenaskan sorteras metallerna bort. Efter att metallerna sorteras bort kallas askan slaggrus. Slaggruset används för i sluttäckning av deponin vid Risängens avfallsanläggning.

Vid Cementas anläggning i Skövde eldas avfall som ett alternativt bränsle till olja. Då används bland annat uttjänta däck, merparten av det kött- och benmjöl som inte längre får användas i djurfoder och en del av den plast som inte går att materialåtervinna.

Avfallsprodukter återvinns även vid Cementas anläggningen genom att råvaror ersätts med alternativ till exempel syntetisk gips, gjuterisand, slagg, flygaska och andra industriella restprodukter.

Förutom kompostering av park och trädgårdsavfall sker i området kompostering av avloppsreningsverksslam, rötrest från biogasanläggning, hästgödsel mm vid PR slamsugnings kompost vid Tomtens kalkbrott.

Kompostering av vegetabiliskt avfall från livsmedelsbutiker sker vid Ekmaco ReAgros kompost vid Gammalstorp.

En anläggning för gipsåtervinning är på väg att starta i Stenstorp (2009)

Biogasanläggningar för rötning av matavfall och annat nedbrytbart organiskt avfall finns i Falköping. I Skövde finns en biogasanläggning som rötar slaktavfall. I biogasanläggningen vid Sötåsens naturbruksgymnasie (Töreboda) rötas det gödsel som uppkommit i den egna verksamheten. Likande verksamhet planeras i form av en sammanslutning av lantbruk i Luttra (Falköping)

Inne på Risängens avfallsanläggning har XR Miljöhantering en miljöstation som tar emot farligt avfall samt behandlar olje-

Vissa ord och begrepp som används i detta dokument behöver förklaras:

Aska... Se rökgasreningsrest respektive slagg.

Avfall... En produkt, föremål, ämne eller substans som innehavaren gör sig av med

emulsioner i vatten och oljeförorenade jordar. Det senare i en kompostanläggning. PR-slamsugning AB har även mottagning av farligt avfall och lagrar spillolja på sin fastighet på Mossvägen i Falköping

Ranstad Mineral AB behandlar lågaktivt kärnavfall för återvinning av uran.

Från och med 1 januari 2009 sker ingen deponering vid avfallsanläggningarna i Falköping, Skövde och Töreboda. Det innebär att det är endast inert avfall som deponeras inom avfallsplanens geografiska områden. Deponering av inert avfall sker bland annat vid Cementas anläggning i Skövde.

Det avfall som ska deponeras skickas vidare, alternativt levereras direkt, till godkända anläggningar. Avfallsanläggningar som fortfarande deponerar avfall finns bl.a. utanför Skara, i Lidköping, Borås, Jönköping och Örebro.

Se mer information angående avfallsanläggningar i bilaga 3.

Avloppsreningsverk

Ett antal kommunala avloppsreningsverks finns i området. Avfallsslagen därifrån utgörs i första hand av rens (brännbart avfall) och avloppsreningsverksslam. Inget avloppsreningsverksslam deponeras inom avfallsplanens område. Slammet används istället för tillverkning av anläggningsjord och spridning på jordbruksmark.

eller avser eller är skyldig att göra sig av med.

Avfallshantering... Verksamhet eller åtgärd som utgörs av insamling, transport, återvinning och bortskaffande av avfall

Bioavfall... Park- och trädgårdsavfall samt matavfall. Biologiskt lättnedbrytbart avfall, dvs. den del av det organiska avfallet som på kort tid kan brytas ner i biologiska processer.

Biogas... Gas som bildas vid syrefri nedbrytning av biologiskt material, huvudsakligen bestående av metan och koldioxid.

Bortskaffande... Sådana förfaranden som anges i bilaga 5 till Avfallsförordningen, bland annat deponering.

Brännbart avfall... Sådant avfall som brinner utan energitillskott efter det att förbränningsprocessen startat.

Bygg- och rivningsavfall... avfall som uppkommit vid nybyggnad, tillbyggnad, renovering, ombyggnad eller rivning av byggnad.

Deponi... Kontrollerat upplag för avfall som inte avses flyttas.

Elektriskt och elektroniskt avfall... Avfall från elektriska och elektroniska produkter inklusive alla komponenter, utrustningsdelar och förbrukningsvaror som har haft en elektrisk eller elektronisk funktion. Omfattas av producentansvar.

Energiåtervinning... Tillvaratagande av el/värme som alstras i en anläggning för avfallsförbränning eller av gas från organiska ämnen, till exempel i en rötningsanläggning eller på en deponi.

Farligt avfall... Avfall som har en eller flera egenskaper, till exempel giftigt, cancerframkallande, explosivt eller brandfarligt. Formellt sett avfall som är markerat med 'i bilaga 2 till Avfallsförordningens 4§.

Fastighetsnära insamling... Boende hushållsfastigheter och bostadsrättsföreningar

kan lämna sorterade förpackningar av plast, papper/kartong och metall samt tidningar i eller i anslutning till fastigheten.

Grovsopor/grovavfall... Hushållsavfall som är så tungt eller skrymmande att det inte är lämpligt att samla in i säck eller kärl.

Hushållsavfall... Avfall som kommer från hushåll och avfall från annan verksamhet som till sin typ eller sammansättning liknar det avfall som kommer från hushåll. Som hushållsavfall räknas bland annat matavfall, säck- och kärlosopor, grovavfall, farligt avfall, småbatterier, ej utsorterade förpackningar och tidningar, latrinavfall och slam från enskilda avloppsanläggningar.

Icke brännbart avfall... avfall som inte kan förbrännas även om energi tillförs, exempelvis sten, metaller.

Insamling... Uppsamling, sortering eller blandning av avfall för vidare transport.

Kompostering... Biologisk hantering där biologiskt avfall bryts ner under förbrukning av syre (jämför rötning).

Matavfall... Det avfall som uppstår vid bland annat matlagning och som kommer från växt- eller djurriket. Exempel potatisskal, bananskal, köttbitar, kaffesump, ej uppätta rester.

Materialåtervinning... Se återvinning.

Miljöstation... Mindre anläggning för mottagning av hushållens farliga avfall, oftast förlagd till en återvinningscentral.

Producent... Den som yrkesmässigt tillverkar, för in till Sverige eller säljer en vara eller en förpackning (varuproducent) eller den som i sin yrkesmässiga verksamhet frambringar avfall som kräver särskilda

åtgärder av renhållnings- eller miljöskäl (avfallsproducent).

Producentansvar... Producenters ansvar för vissa produkter under hela dess livscykel inklusive design, produktion och omhändertagande som avfall.

Rökgasreningsrester... Samlingsnamn för en finkornig fraktion som uppstår vid rening av rökgaserna och består av pannaska, flygaska, filterkaka från slangfilter samt slam. Rökgasreningsresterna deponeras som farligt avfall.

Rötning... Anaerob (syrefri) behandlingsmetod för bioavfall där biogas bildas (jämför kompostering).

Slagg, slaggrus... Material som inte är brännbara eller inte förångas vid förbränning, till exempel glas, porslin, järnskrot och stenliknande material (grus med mera). Sedan större föremål samt metallrester sorterats bort och materialet siktats får man slaggrus.

Återvinning... Användning, behandling eller omhändertagande av material, näringsämnen eller energi från avfall (se återvinningsförfaranden i bilaga 4 till Avfallsförordningen).

Återvinningscentral (ÅVC)... Bemannad större anläggning för mottagning av grovavfall, trädgårdsavfall etc.

Återvinningsforum... En gemensam organisation där producenterna för förpackningar och returpapper samt kommunerna utvecklar informationsplaner, forskningsprojekt och gemensamt utvärderar hela avfallshanteringens servicenivå. Återvinningsforum ska också vara en organisation där frågor eller tvister som uppstår lokalt ska hanteras.

Återvinningsstation (ÅVS)... Obemannad mindre anläggning för mottagning av förpackningar och returpapper.

Källor: RVF - Svenska Renhållningsföreningen, svensk avfallsterminologi (1998, AFR-rapport 217), 1000 Terms in Solid Waste Management (1992, ISWA).

Platser för insamling av förpacknings- och returpapperavfall

FTIAB ansvarar för städning, snöröjning och halkbekämpning i AÖS kommuner. Materialbolagen eller FTIAB eller deras entreprenörer ansvarar för att tömning av insamlingsbehållare sker på ett sätt så att behållarna inte blir överfulla. De ansvarar även för behållare och skyltning. Företag kan inte använda återvinningsstationerna för att lämna sina utsorterade förpackningar. Företag anlitar lokala entreprenörer för hämtning av utsorterade förpackningar och tidningar hos företaget.

I AÖS kommuner finns totalt 62 återvinningsstationer med fullständig förpacknings-sortering, fördelade så här:

<i>Falköping</i>	19 ÅVS
<i>Hjo</i>	4 ÅVS
<i>Karlsborg</i>	7 ÅVS
<i>Skövde</i>	19 ÅVS
<i>Tibro</i>	6 ÅVS
<i>Töreboda</i>	6 ÅVS

Återvinningsstationer i Falköpings kommun

<i>Falköping</i>	Bergsliden, öster - Danska vägen
	ICA Kvantum, Ållebergs Center
	Folkets Park, Trinnöjegatan
	Åttagården, Hjelmarörs-gatan
	P-plats, Hästbacken
	Scheelegatan / Nils Erikssons gatan 17
	vid Willys, Marknadsgatan
<i>Borgunda</i>	inne i byn
<i>Broddetorp</i>	P-platsen Bygdegården
<i>Floby</i>	P-platsen järnvägen, kiosken
<i>Gudhem</i>	inne i byn
<i>Kinnarp-Slutarp</i>	ICA Matfocus, Samuels gränd 1
<i>Kättilstorp</i>	Gamla järnvägsstationen
<i>Odensberg</i>	Hulegårdsvägen

<i>Vartofta</i>	Samlingslokalen
<i>Åsarp</i>	Industrigatan
ÅVS som saknar tidningsinsamling	
<i>Falköping</i>	Prästgärdesparkeringen
<i>Stenstorp</i>	ICA Kroon
<i>Torbjörntorp</i>	inne i byn

Vid återvinningscentralerna i Falköping, Floby och Stenstorp finns behållare där hushållen kan lämna förpackningar och returpapper.

Återvinningsstationer i Hjo kommun

<i>Hjo</i>	Bangatan, mitt emot Hydro bensinstation
	Vid Guld krokshallen, Idrottsgatan/Guld kroksslingan
<i>Blikstorp</i>	Centralvägen
<i>Korsberga</i>	Hjovägen, bygdegården
ÅVS med endast glasinsamling	
<i>Hjo</i>	Falköpingsvägen
	Lidängens lekplats
<i>Mofalla</i>	Utefter väg 194, även kartonginsamling

Vid återvinningscentralen i Hjo finns behållare där hushållen kan lämna förpackningar och tidningar.

**Återvinningsstationer i
Karlsborgs kommun**

<i>Karlsborg</i>	Parkvägen, mitt emot Blåbärsstigen
	Södra skogen, Smedjegatan
	Västra Varvsgatan
<i>Hanken</i>	Tunvägen
<i>Forsvik</i>	Baltzar von Platens väg
<i>Mölltorp</i>	Rosenlundsgatan
<i>Undenäs</i>	Magasinvägen
ÅVS med endast glasinsamling	
<i>Karlsborg</i>	vid ICA Vätterhallen
	vid Konsum, Rödesundstorget
	Storgatan, Systembolaget

Vid återvinningscentralen i Karlsborg finns behållare där hushållen kan lämna förpackningar och tidningar.

**Återvinningsstationer i
Skövde kommun**

<i>Skövde</i>	Billinge hov, längst norrut på parkeringen
	Claesborgsvägen, parkeringsplatsen framför fotbollsplanen
	COOP Forum, parkeringsplatsen
	Egnells väg/Norra Bergvägen, grusplanen närmast Vadsboleden
	Gröna vägen, parkeringsplatsen mitt emot affären
	Kvantum-huset, parkeringsplatsen
	Lundenvägen, utefter järnvägen
	Södermalms Idrottsplats, Skaraborgsgatan, grusparkeringen
	Östergatan, längst västerut
<i>Skövde / Södra Ryd</i>	Myggdånsvägen, parkeringsplatsen
	Östra Skogsrovägen, mellan Fredriksbergsvägen och Mjölmossevägen

<i>Skultorp</i>	Klagstorpsvägen, mitt emot parkeringen till Sjötorpssjön
	Idrottsplatsen, grusparkeringen mitt emot fotbollsplanen
<i>Igelstorp</i>	parkeringsplatsen vid f.d. affären
<i>Lerdala</i>	Sparresättervägen
ÅVS som saknar tidningsinsamling	
<i>Skövde / Södra Ryd</i>	Näverstigen
<i>Stöpen</i>	parkeringsplatsen vid affären
<i>Tidan</i>	Skövdevägen, bussfickan
<i>Väring</i>	Industrigatan, längst norrut
<i>Värsås</i>	Västerleden, intill affären
ÅVS med enbart glas- och kartonginsamling	
<i>Skövde</i>	Annero, Gröna vägen
	Havstenavägen 18
ÅVS med enbart glasinsamling	
<i>Skövde</i>	Bäckvägen / Starrvägen
	Vallevägen / Norrhallen
	Rådmansgatan 20
	Sandtorget
<i>Skövde / Södra Ryd</i>	Barkvägen 18-32
<i>Skultorp</i>	ICA Nära Skultorp
<i>Varola</i>	Affären
ÅVS med enbart kartonginsamling	
<i>Skövde</i>	Henriksbergsgatan 40
	Lillegårdsvägen 9
	Folkets Park
	Storegårdsvägen
	Trängenområdet
	Örbäcksvägen 11-13

Vid återvinningscentralerna i Skultorp, Södra Ryd, Stöpen, Tidån, Timmersdala, Värsås samt vid Risängens återvinningscentral finns behållare där hushållen kan lämna förpackningar och returpapper.

Återvinningsstationer i Tibro kommun
(tidningar kan inte lämnas på ÅVS)

<i>Tibro</i>	Breviksvägen 2, vid gamla kommunhuset
	Folkets Parks parkering, Östra Långgatan
	Sparhuset köpcenter, Vårdhusgatan 6
	Hörnebo, Stigstaholmsvägen 36
<i>Fagersanna</i>	vid tennisbanan
ÅVS utan glasinsamling	
<i>Tibro</i>	Storgatan /Bäckdalsgatan bakom korvkiosken
ÅVS med glas- och kartonginsamling	
<i>Tibro</i>	Norra vägen 19
ÅVS med enbart kartonginsamling	
<i>Tibro</i>	Brittgården, Storgatan
	Smuleberg

Vid återvinningscentralen i Tibro finns behållare där hushållen kan lämna förpackningar och tidningar.

Återvinningsstationer i Töreboda kommun
(tidningar kan normalt inte lämnas på ÅVS)

<i>Töreboda</i>	Centralskolans Idrottsplats, Fredsbergsvägen 2
	COOP Konsum
	Sötåsenvägen 10
	Garvaregatan/Skolgatan, vid Vårdcentralen
<i>Moholm</i>	Järnvägsgatan/Parkgatan
ÅVS med glas och kartonginsamling	
<i>Lagerfors</i>	Lekparken
<i>Slätte</i>	Mårdstigen
ÅVS med enbart kartonginsamling	
<i>Töreboda</i>	Idrottsplatsen
	Syréngatan
ÅVS med plast-, glas-, kartong- och tidningsinsamling	
<i>Älgårås</i>	Servicehuset

Vid återvinningscentralen i Töreboda finns behållare där hushållen kan lämna förpackningar och tidningar.

Bilaga 3 Avfallsbehandlingsanläggningar

I denna bilaga redovisas anläggningar som sorterar eller på annat sätt bearbetar avfall. Källan till vilka verksamheter som är med på listan är miljöförvaltningarnas register (mars 2009) över anmälnings och tillståndspliktiga verksamheter som hanterar avfall. För de anläggningarna som behandlar avfall men som har registrerats som annan verksamhet i miljöförvaltningarnas register har de lagts till i de fall de är kända av arbetsgruppen som tagit fram avfallsplanen.

Informationen om anläggningarna såsom typer och mängder av material kommer från verksamheterna själva. Uppgifterna har samlats in genom att blankett skickats ut till respektive verksamhet som fyllt i och skickat tillbaka dem, påminnelser via telefonsamtal har också skett. Saknas uppgifter har svar rörande detta inte inkommit från aktuell verksamhet. I de fall uppgifter framkommit att verksamheten lagt ned eller slutat hantera avfall har tagits bort från sammanställningen.

Exempel på verksamheter som inte kommer beskrivas närmare är:

- *Second-hand butiker:* Dessa arbetar med återanvändning av produkter genom att förmedla varor som ägaren inte längre vill ha och säljer det vidare till ny ägare.
- *Återvinningsstationer:* är till för insamlingar av förpackningar med producentansvar. Se mer under kapitel 6 ”Förpackningar och returpapper” samt annat avfall med producentansvar.
- *Företag som säljer kyl och frys* och tar med gamla varor från kund.
- *Tidigare deponier* där nytt avfall inte längre deponeras (observera dock att sluttäckning fortfarande kan ske på delar av dessa anläggningar) eller annan hantering av avfall sker på anläggningen (ex kompostering)
- *Schaktmassedeponier*

Falköping

Anläggning	Adress	Prövningsnivå enligt Miljöbalken	Svenskt näringslivsindelning	Typer av avfall som hanteras	Avfallet hanteras på följande sätt	Kapacitet	Mottagen mängd 2008	Tillåten mängd enligt anmälan/tillstånd
Tappers Återvinnings & Miljö AB	Mossvägen 29	tillståndspliktig	Uppgift saknas	Uppgift saknas	Uppgift saknas	Uppgift saknas	Uppgift saknas	Uppgift saknas
Falköpings bildemontering	Mossvägen 28	anmälningspliktig	Uppgift saknas	Uppgift saknas	Uppgift saknas	Uppgift saknas	Uppgift saknas	Uppgift saknas
PR Slamsugning AB	Mossvägen 39	tillståndspliktig	Uppgift saknas	Farligt avfall, metallskrot, brännbart industriavfall	Mellanlagring	Uppgift saknas	Uppgift saknas	3400 ton per år farligt avfall 1000 ton per år metallskrot 1500 ton brännbart avfall
	Tomtens kalkbruk	tillståndspliktig	Uppgift saknas	Organiskt avfall, aska och bottensand från biobränsleeldade värmeverk	Kompostering av organiskt avfall. Lagring och krossning av aska och bottensand	Uppgift saknas	Uppgift saknas	15 000 ton per år organiskt avfall 10000 ton aska och bottensand
	Agnestads egenom	anmälningspliktig	Uppgift saknas	Fett från fettavskiljare	Mellanlagring	Uppgift saknas	Uppgift saknas	Uppgift saknas
	Friggeråker	anmälningspliktig	Uppgift saknas	Mellanlagring av reningsverks-slam och slam från trekammarbrunnar	Mellanlagring	Uppgift saknas	Uppgift saknas	10 000 ton per år
	Bestorp	anmälningspliktig	Uppgift saknas	Spolslamvatten från Håkanstors slakteri	Mellanlagring	Uppgift saknas	Uppgift saknas	Uppgift saknas
	Sköttning	anmälningspliktig	Uppgift saknas	SBR slam	Mellanlagring	Uppgift saknas	Uppgift saknas	Uppgift saknas
Stina Jonsson	Gudhems kungsgårdens egenom	anmälningspliktig	Uppgift saknas	Uppgift saknas	Uppgift saknas	Uppgift saknas	Uppgift saknas	Uppgift saknas

Bilaga 3

Avfallsbehandlingsanläggningar

Anläggning	Adress	Prövningsnivå enligt Miljöbalken	Svenskt näringslivsindelning	Typer av avfall som hanteras	Avfallet hanteras på följande sätt	Kapacitet	Mottagen mängd 2008	Tillåten mängd enligt anmälan/tillstånd
Falköpings biogasanläggning	Reningsverket, Mossvägen	tillståndspliktig	Uppgift saknas	Lätt nedbrytbart organiskt	Rötning	Uppgift saknas	Uppgift saknas	Uppgift saknas
Falevi avfallsanläggning	Mossvägen 45	tillståndspliktig	38210, 38120, 38110	Många typer	Sortering, kompostering, flisning, mellanlagring farligt avfall, omlastning hushållsavfall, deponering	I huvudsak samma som tillståndet. Men initialt enbart park- och trädgårdsavfall för kompostering samt maximal omlastning av organiskt avfall: 10 00 ton verksamhetsavfall och 20 00 ton hushållsavfall från AÖS	11 356 ton, 0 ton, 533 ton, 5 690 ton, 836 ton	Sortering, mellanlagring och fragmentering av höst 50 000 ton/år varav lagring av högst 10 000 ton brännbart avfall Lagring av högst 120 ton farligt avfall vid enskilt tillfälle Kompostering av högst 4 000 ton/år Mottagning av högst 6 000 ton organiskt avfall
Floby återvinningscentral	Torrevalle avfallsanläggning	tillståndspliktig	38210, 38120	Avfall från hushåll	Sortering, kompostering, flisning	I enlighet med tillstånd.	Ca 665 ton återvinningsmaterial, ca 65 ton farligt avfall	Ej specificerat
Stenstorps återvinningscentral	Ranstad återvinningsanläggning	tillståndspliktig	38210, 38120	Avfall från hushåll	Sortering, kompostering, flisning	I enlighet med tillstånd.	Ca 725 ton återvinningsmaterial, ca 60 ton farligt avfall	Ej specificerat
Asfaltshantering, Falköpings kommun	Uppgift saknas	Uppgift saknas	Uppgift saknas	Uppgift saknas	Lagring och krossning av asfalt	Uppgift saknas	Uppgift saknas	Uppgift saknas

Hjo

Anläggning	Adress	Prövningsnivå enligt Miljöbalken	Svenskt näringslivsindelning	Typer av avfall som hanteras	Avfallet hanteras på följande sätt	Kapacitet	Mottagen mängd 2008	Tillåten mängd enligt anmälan/tillstånd
Hjo återvinningscentral	Nolängsgatan	tillståndspliktig	38210, 38120, 38110	Avfall från hushåll och verksamheter	Sortering samt flisning av träavfall, kompostering av park och trädgårdsavfall	I enlighet med tillstånd	Ca 293 ton farligt avfall, ca 2 300 ton återvinningsmaterial kompostering ca 585 ton, ca 1 100 ton flisat trä	Lagring vid varje enskilt tillfälle: <ul style="list-style-type: none"> - Max 75 ton farligt avfall - Max 3 000 ton grovavfall från hushåll och verksamhet - Max 1 500 ton park- och trädgårdsavfall i komposteringsprocess - Max 1 400 ton träavfall (2 500 ton per år)
Masshanteringsyta, Hjo kommun	Uppgift saknas	Uppgift saknas	Uppgift saknas	Uppgift saknas	Lagring och krossning av asfalt, betong mm	Uppgift saknas	Uppgift saknas	Uppgift saknas

Karlsborg

Anläggning	Adress	Prövningsnivå enligt Miljöbalken	Svenskt näringslivsindelning	Typer av avfall som hanteras	Avfallet hanteras på följande sätt	Kapacitet	Mottagen mängd 2008	Tillåten mängd enligt anmälan/tillstånd
Återvinningscentralen i Karlsborg	Tippvägen 12	Tillståndspliktig	38210, 38120, 38110	Avfall från hushåll	Sortering samt flisning av träavfall, kompostering av park och trädgård	I enlighet med tillstånd.	Ca 1 990 ton återvinningsmaterial, ca 240 ton farligt avfall, kompostering ca 100 ton, flisning trä ca 400 ton	Lagring vid varje enskilt tillfälle: <ul style="list-style-type: none"> - Max 75 ton farligt avfall - Max 3 000 ton grovavfall från hushåll - Max 2 000 ton park- och trädgårdsavfall - Max 1 000 ton träavfall - Omlastning av 50 ton hushållsavfall (sopåseavfall) <p><i>Krossning, per år, av max 2 500 ton träavfall</i> <i>Omlastning av 3 000 ton/år hushållsavfall (sopåseavfall)</i></p>

Skövde

Anläggning	Adress	Prövningsnivå enligt Miljöbalken	Svenskt näringslivsindelning	Typer av avfall som hanteras	Avfallet hanteras på följande sätt	Kapacitet	Mottagen mängd 2008	Tillåten mängd enligt anmälan/tillstånd
Sydkraft SAKAB	Ranstadverket	tillståndspliktig	Uppgift saknas	Uppgift saknas	Uppgift saknas	Uppgift saknas	Uppgift saknas	Uppgift saknas
XR Miljöhantering Miljöstationen	Risängens avfallsanläggning	tillståndspliktig	Uppgift saknas	Alla typer av farligt avfall utom radioaktiva och gaser	Sortering, emballering, mellanlagring och transport till destruktion	I lager vid ett och samma tillfälle olja 640 ton, oljehaltiga vätskor 900 ton, färg 60 ton, övrigt 35 ton	Uppgift saknas	I lager vid ett och samma tillfälle olja 640 ton, oljehaltiga vätskor 900 ton, färg 60 ton, övrigt 35 ton
Skövde värmeverk, Värme-källan	Energi-källan 1	Tillståndspliktig	35300	Brännbart hushålls- och verksamhetsavfall	Energiåtervinns genom förbränning. Produktion av el och fjärrvärme	60 000 ton	52 000 ton	70 000 ton
Cementa	Cementvägen 1	Tillståndspliktig	23510	Återvunnet gipsmaterial, gjuterisand, A/C bränsle (lösningssmeltesbränsle), konverterad eldningsolja, däck, kött- och benmjöl	Gips ersätter naturgips vid cementmalningen, gjuterisand ersätter natur-sand vid råmjölstillverkningen, A/C, konverterad eldningsolja (KEO), däck och kött- och benmjöl används som bränsle i cementugnen	På lång sikt handlar cementtillverkning om att kunna utnyttja kalkstensråvaran så optimalt som möjligt, efter fyndighetens utformning och optimera materialanvändning- en/bränsleblandningen så effektivt som möjligt efter denna. Rent praktiskt är det svårt att sätta kapacitetsgränser i ton för alternativa material/bränslen eftersom man måste ha mer kunskap om det specifika materialet/bränslets kemi och hur de fungerar i processen, innan en kapacitetsgräns kan sättas. Cementa arbetar	KEO 1 376 ton, A/C 6 553 ton, däck 6 553 ton, kött- och benmjöl 5 678 ton	KEO 40 000 ton, A/C 40 000 ton, Fasta alternativa biobränslen 50 000 ton, Fasta alternativa övriga bränslen 30 000 ton, bildäck 20 000 ton KEO och A/C begränsas även genom krav på dess innehåll vad gäller tungmetaller klass I, II och III.

Bilaga 3

Avfallsbehandlingsanläggningar

						på att öka den alternativa bränsleandelen inkl. biobränsle inom befintligt tillstånd för att kunna fasa ut jungfruliga fossila bränslen. Cementa arbetar också på att ersätta delar av klinkerandelen i cement med slagg alternativt flygaska.		
Skövde biogas, VA-verket, Skövde kommun	Stadskvarnsvägen 6	tillståndspliktig	38210	Slakterimaterial samt gödsel	Avfallet mals, hygieniseras för att sedan rötas. Slutprodukten blir biogas samt biogödsel som sprids på åkermark.	Ca 12 000 ton slaktavfall (teoretiskt)	Ca 4 000 ton	9 000 ton slaktavfall per år
Haidek AB	Gammalstorp Sätero	anmälningspliktig	Uppgift saknas	Rötat avfall från biogas-anläggningen i Skövde	Körs i slutna tankar med lastbil eller gödseltunna från Skövde till brunnar.	9 300 ton	Uppgift saknas	Uppgift saknas
Recycling Husgärdet AB	Uppgift saknas	anmälningspliktig	Uppgift saknas	Uppgift saknas	Uppgift saknas	Uppgift saknas	Uppgift saknas	Uppgift saknas
VOLVO Powertrain (återvinning av skrot)	Uppgift saknas	tillståndspliktig	Uppgift saknas	Uppgift saknas	Uppgift saknas	Uppgift saknas	Uppgift saknas	Uppgift saknas
Stena Recycling AB	Bruks-gatan 8	tillståndspliktig	38	Järn/metall, returpapper, blyackumulatorer, övrigt avfall	Lagring och bearbetning av Järn/metallskrot. Lagring av returpapper, övrigt avfall, blyackumulatorer.	50 000 ton Järn/metallskrot, 4 500 ton returpapper, 300 ton övrigt, 500 ton blyackumulatorer	Ca 42 000 ton	50 000 ton Järn/metallskrot, 4 500 ton returpapper, 300 ton övrigt, 500 ton blyackumulatorer

Anläggning	Adress	Prövningsnivå enligt Miljöbalken	Svenskt näringslivsindelning	Typer av avfall som hanteras	Avfallet hanteras på följande sätt	Kapacitet	Mottagen mängd 2008	Tillåten mängd enligt anmälan/tillstånd
Skrotfrag i Jönköping AB	Mejselvägen 24	anmälningspliktig	90.110-1, 90.120, 90.80	Bilskrot, skrot och metaller från industri och privatpersoner.	Sanering, formatering, sortering, klassning		4 000 ton	Upp till 10 000 ton
Eklunds Bilskrotning	Våmb Larsgården	tillståndspliktig	C 90.120	Skrotbilar	Bilar dräneras och demonteras. Pressas för vidare transport till fragmentering.	4 000 st	1 100 st	2 000 st
Stenstorps Bil & Motor	Ranstadsverket	anmälningspliktig	Uppgift saknas	Uppgift saknas	Uppgift saknas	Uppgift saknas	Uppgift saknas	Uppgift saknas
Gabriels däckfragmentering	Vallmovägen 11	anmälningspliktig	Uppgift saknas	Uppgift saknas	Uppgift saknas	Uppgift saknas	Uppgift saknas	Uppgift saknas
Risängens avfallsanläggning	Risängen (Komponentvägen)	Tillståndspliktig	38210, 38120, 38110	Många typer	Sortering, kompostering, flisning, mellanlagring farligt avfall, mellanlagring brännbart avfall, mellanlagring av slagg, deponering	I enlighet med anmälan.	Sortering 1 079 ton, Kompostering 1 972 ton, mellanlagring farligt avfall 876 ton, ca 8 000 ton, ca 20 000 ton 11 958 ton	Sortering, mellanlagring och fragmentering av höst 100 000 ton/år. Vid ett och samma tillfälle högst 70 000 ton varav 20 000 ton brännbart avfall. Lagring av högst 5 000 ton farligt avfall per år. Vid ett och samma tillfälle högst 700 ton. Kompostering av högst 25 000 ton/år. Deponering 30 000 ton per år icke-farligt avfall.
Stöpen ÅVC	Allén 25	anmälningspliktig	38110, 38120	Avfall från hushåll	Mellanlagring och sortering av avfall	I enlighet med anmälan.	Ca 150 ton	I enlighet med anmälan.
Skultorps ÅVC	Industriegatan 1	anmälningspliktig	38110, 38120	Avfall från hushåll	Mellanlagring och sortering av avfall	I enlighet med anmälan.	Ca 450 ton	I enlighet med anmälan.
<i>Anläggning</i>	<i>Adress</i>	<i>Prövningsnivå enligt</i>	<i>Svenskt näringslivs-</i>	<i>Typer av avfall som</i>	<i>Avfallet hanteras på följande</i>	<i>Kapacitet</i>	<i>Mottagen mängd 2008</i>	<i>Tillåten mängd enligt anmälan/tillstånd</i>

Bilaga 3

Avfallsbehandlingsanläggningar

		<i>Miljöbalken</i>	<i>indelning</i>	<i>hanteras</i>	<i>de sätt</i>			
Södra Ryd ÅVC	Västra Skogsrovägen	anmälningspliktig	38110, 38120	Avfall från hushåll	Mellanlagring och sortering av avfall	I enlighet med anmälan.	Ca 150 ton	I enlighet med anmälan.
Tidan ÅVC	Vaholmsvägen 24	anmälningspliktig	38110, 38120	Avfall från hushåll	Mellanlagring och sortering av avfall	I enlighet med anmälan.	Ca 200 ton	I enlighet med anmälan.
Timmersdala ÅVC	Bäckedalsvägen 10	anmälningspliktig	38110, 38120	Avfall från hushåll	Mellanlagring och sortering av avfall	I enlighet med anmälan.	Ca 250 ton	I enlighet med anmälan.
Värsås ÅVC	Värsås reningsverk	anmälningspliktig	38110, 38120	Avfall från hushåll	Mellanlagring och sortering av avfall	I enlighet med anmälan.	Ca 150 ton	I enlighet med anmälan.
Återvinningsanläggning vid kretsloppsstationen Aspelund	Södra Aspelundsvägen	tillståndspliktig	90.100 B, 90.30 B enligt tillståndet	Sten, grus, sand, matjord, park- & trädgårdsavfall i form av ris, grenas och flis. Hantering av asfalt har upphört.	Sortering och fragmentering. Mellanlagring.	Ca 145 000 ton kan mellanlagras vid ett och samma tillfälle	Ca 1 000 ton samt max 100 000 ton mellanlagrat vid ett och samma tillfälle	35 000 ton per år samt mellanlagring av max 145 000 vid ett och samma tillfälle
Lantmännen maskin AB	Rattvägen 6	anmälningspliktig	46610, 45320, 46699, 70100	Färdigt avfall som uppkommer i egen verksamhet	Genom sortering i olika fraktioner		Avfall mottages ej från utomstående	Eget avfall hanteras enligt Avfallsförordningen.
Maskinfirma GLAJ AB (M)	Hasselumsvägen 13	anmälningspliktig	952250	Brännbart, wellpapp, skrot, elektronik, ej brännbart	Brännbart, wellpapp, skrot hämtas av Sita. Elektronik och ej brännbart lämnas till ÅVC.	Obegränsad eftersom det vidarebefordras till AÖS enligt producentansvaret.	Ca 1 kbm	-
Nordsjö butiker AB	Gustav Adolfs gata 40	klassningsutredning pågår	Uppgift saknas	Uppgift saknas	Uppgift saknas	Uppgift saknas	Uppgift saknas	Uppgift saknas

Bilaga 3

Avfallsbehandlingsanläggningar

<i>Anläggning</i>	<i>Adress</i>	<i>Prövningsnivå enligt Miljöbalken</i>	<i>Svenskt näringslivsindelning</i>	<i>Typer av avfall som hanteras</i>	<i>Avfallet hanteras på följande sätt</i>	<i>Kapacitet</i>	<i>Mottagen mängd 2008</i>	<i>Tillåten mängd enligt anmälan/tillstånd</i>
Neova AB (flisupplag)	Uppgift saknas	anmälningspliktig	Uppgift saknas	Uppgift saknas	Uppgift saknas	Uppgift saknas	Uppgift saknas	Uppgift saknas
SBE, upplag inert avfall	Uppgift saknas	anmälningspliktig	Uppgift saknas	Betong	Uppgift saknas	Uppgift saknas	Uppgift saknas	Uppgift saknas
Caravan Mill AB	Loringavägen, Kalkbrottet	anmälningspliktig	Uppgift saknas	Uppgift saknas	Uppgift saknas	Uppgift saknas	Uppgift saknas	Uppgift saknas

Tibro

<i>Anläggning</i>	<i>Adress</i>	<i>Prövningsnivå enligt Miljöbalken</i>	<i>Svenskt näringslivsindelning</i>	<i>Typer av avfall som hanteras</i>	<i>Avfallet hanteras på följande sätt</i>	<i>Kapacitet</i>	<i>Mottagen mängd 2008</i>	<i>Tillåten mängd enligt anmälan/tillstånd</i>
Tibro Bildemontering AB	Värsåsvägen 42	anmälningspliktig	Uppgift saknas	Uppgift saknas	Uppgift saknas	Uppgift saknas	Uppgift saknas	Uppgift saknas
XR Miljöhantering	Rydsgatan 9	anmälningspliktig	38320	Avfall från hushåll och verksamheter (separat hantering)	Sortering med hjälp av grävmaskin, lastmaskin och handkraft. Krossning av träavfall. Lastning i lösflak för vidare transport	10 000 ton/år	7 700 ton	10 000 ton/år
Ingelsbytippen	Ingelsby	tillståndspliktig	Uppgift saknas	Schaktmassor	Uppgift saknas	Uppgift saknas	Uppgift saknas	Uppgift saknas
Neova, värmeverk	Uppgift saknas	Uppgift saknas	Uppgift saknas	Träavfall	Uppgift saknas	Uppgift saknas	Uppgift saknas	Uppgift saknas

Töreboda

Anläggning	Adress	Prövningsnivå enligt Miljöbalken	Svenskt näringslivsindelning:	Typer av avfall som hanteras:	Avfallet hanteras på följande sätt:	Kapacitet:	Mottagen mängd 2008:	Tillåten mängd enl anmälan/tillstånd:
Borreboda avfallsanläggning	Utmed väg 200 strax söder om Töreboda	Tillståndspliktig	38210, 38120, 38110	Många typer	Sortering, kompostering, flisning	I enlighet med tillstånd	Uppgift saknas	Uppgift saknas
Bröderna Severin, Töreboda Skrotaffär AB	Industriegatan 16	Anmälningspliktig	38320, 46772	Allt inom metall och skrot	Sorteras och levereras till smältning på olika bruk.	-	-	10 000 ton

Planen antogs 28 april 1997 och gäller från och med 1 januari 1998 fram till ny avfallsplan börjar gälla.

Avfallsplanen följs upp utifrån angivna mål och åtgärder.

Hushållsavfall och därmed jämför- ligt

Mål: Restprodukter ska så långt som det är möjligt återföras till kretsloppet. En markant minskning av deponering av hushållssopor är väsentligt. En viktig del av detta är en fungerande källsortering.

Andra delar som idag inte samordnats är wellpapp och tidningspappersåtervinning.

- Deponin ska endast innehålla avfall.
- Möjlighet att avlämna källsorterade restprodukter ska vinnas vid alla bemannande kommunala avfallsanläggningar.
- Kommunen bör verka för ett ökat samarbete mellan producent och föreningar.
- Farligt avfall och riskavfall ska som idag mellanlagras för vidare transport till anpassat omhändertagande.
- För att reducera sopmängderna ska kommunen aktivt informera och motivera allmänheten i syfte att **skapa kunskap och motivation för källsortering av avfall**
- År 2000 bör hushållens källsorteringsgrad vara minst 65% och år 2005 minst 75%.

Uppföljning av målen:

Mängden deponerat avfall har kraftigt minskat till förmån för förbränning av avfall i anläggningar som producerar fjärrvärme och el.

I Falköpings kommun finns 3 kommunalt bemannande återvinningscentraler där man kan lämna källsorterade produkter. Utöver detta finns ca 20 återvinningsstationer som drivs av förpacknings- och tidnings-

insamlingen där kommuninvånarna kan lämna sorterade förpackningar.

Producenternas organisation har förändrats så att materialbolagen för papper, tidningar, plast och metall nu har en gemensam organisation under namnet ”Förpacknings och tidningsinsamlingen” där samarbete finns med Svensk Glas-återvinning. Samordning saknas dock mellan Förpacknings och tidningsinsamlingen och andra producent-ansvarbolag, exempelvis El-kretsen, Svensk Däckåtervinning m.fl.

Alla typer av farligt avfall tas emot vid återvinningscentralerna och skickas vidare för omhändertagande av materialet på anläggningar som har tillstånd därtill.

Informationsarbete om källsortering fortgår löpande.

Utsortering av material för materialåtervinning har ökat. Under 2007 sorterades i Falköping:

- förpackningar och tidningar 75 kg/invånare,
- metallskrot 35 kg/invånare
- träavfall 116 kg/invånare
- elavfall (inkl. vitvaror, batterier, lampor) 20 kg/invånare
- farligt avfall (inkl tryckimpregnerat träavfall) 6 kg/invånare

Av insamlat hushållsavfall vid fastigheten (säck- och kärlavfall):

- 136 kg/invånare hushållsavfall skickades till energiåtervinning (förbränning i värmeverk med fjärrvärme och elproduktion)
- 19 kg/invånare skickades till rötning.

Från 1998 till 2007 har mängden hushållsavfall nationellt ökat med 23,8 procent. På nationell nivå var avfallsmängden 2007 utslaget per invånare 514 kg per person, varav:

- 48,7 procent gick till material-återvinning inklusive biologisk behandling
- 46,4 procent till avfallsförbränning med energiutvinning
- 4,0 procent deponerades.

I den redovisade mängden ingår hushållsavfall och därmed jämförligt avfall, som:

- kärl- och säckavfall,
- grovavfall inklusive trädgårdsavfall,
- farligt avfall,
- jämförligt avfall från bland annat affärer, kontor, industrier och restauranger,
- den del av hushållsavfallet som omfattas av producentansvar, även om det inte faller under kommunalt renhållningsansvar.

Park- och trädgårdsavfall

Mål: *Park- och trädgårdsavfallets restprodukter är till största delen organiskt material med en liten del schaktmassor från markplaneringsåtgärder. Endast en mycken liten del utgörs av farligt eller svåråtervinningsbart avfall.*

- *En samordning av park- och trädgårdsavfallet källsortering ska ske med övrigt avfall.*

Uppföljning av målen:

Schaktmassor, ris, park- och trädgårdsavfall (växtdelar såsom löv, gräs, blommor, kvistar, äpplen, mossa etc.) och tryckimpregnerat trä sorteras separat vid återvinningscentralerna.

Bygg och rivningsavfall

Mål: *Plan och bygglagens krav på rivningsplan för ärenden där rivningslov erfordras, kommer innebära att den som åtar sig rivning måste gå igenom byggnaden och strukturera rivningen. För kommunens del måste en möjlighet att mellan-*

lagra volymerna för återvinning (t ex flisbart trä, betong och andra schaktmassor) tillskapas som alternativ till osorterad deponi. Uppbyggnaden ska samordnas med övrig avfallshantering.

- *Allt avfall från byggnads- och rivningsarbeten ska sorteras så att olika material kan tas om hand var för sig*
- *Upplagsplatser för källsorterat bygg- och rivningsavfall ska finnas vid de bemannande kommunala avfallsanläggningarna.*
- *Eventuellt farligt avfall mellanlagras för vidare transport till anpassat omhändertagande*

Uppföljning av målen:

Bygg och rivningsavfall sorteras i huvudsak vid källan. Mängden byggavfall till deponi har minskat kraftigt. Allt större del av materialet tas om hand/transporteras bort till lämpligt slutomhändertagande av annan aktör än kommunen vilket gör att behov för lagring på egen kommunal anläggning minskar. Floby och Stenstorps deponier lades ner 1998 och har övergått till att vara bemannande återvinningscentraler för hushåll. Lagring av bygg- och rivningsavfallets olika källsorterade fraktioner har gjorts och görs på Falevi avfallsanläggning (Falköping).

Avfall från energiutvinning

Mål: *Det avfall från energiutvinnings som finns är sot och aska från fastbränsleeldade pannor. Pannornas funktion och verkningsgrad förbättras hela tiden. Därmed får vedens kvalitet en ökad betydelse för askkvaliteten samtidigt som askmängderna minskar*

- *Askans sammansättning ska fortlöpande kontrolleras*
- *Askans ska så lång som möjligt återföras till kretsloppet via spridning i naturen.*

Uppföljning av målen:

Mängden aska som deponerats har minskat kraftigt över åren. Askkan från fjärrvärmeanläggningen i Falköping och andra bio-bränsleeldade pannor återförs till skogsmark.

Avfall från behandling av kommunalt avloppsvatten

Mål: *Slam från Falköpings kommunala reningsverk är idag av sådan kvalitet att det i de flesta fall kan spridas som gödning på åkermark. Viss tveksamhet finns från vissa av jordbrukets förädlingsindustrier. Med hänsyn till slammets gödningsvärde är det dock angeläget att denna resurs inte tillförs deponin.*

- *Försöksverksamhet i samarbete med jordbrukets organisationer bör startas där avloppsslammets påverkan på den odlade produkten klarläggs.*
- *Spridning av avloppsslam ska så långt som möjligt ske på jordbruksmark*
- *Omhändertagande av branschknutna återkommande eller tillfälliga föroreningar ska ske vid källan.*

Uppföljning av målen:

Diskussion fördes under ett flertal år med livsmedelsaktörer. Branschens beslut om att inte använda grödor och mjölk från kor som ätit grödor som gödslats med avloppsreningsverksslam kvarstår. Trots detta har ändå slammets kunnat spridas på åkermark. Odling har då skett av energigrödor och grödor för export.

Mycket har hänt när det gäller industri-påverkan på avloppsvatten:

- lakvatten från deponin har fränkopplats reningsverket och renas i särskild anläggning (SBR) lokaliserad inne på reningsverket område

- Ett antal industrier har idag helt slutna system, dvs. inget utsläpp alls till avloppsnätet (t ex Volvo och Arkivator). Övriga större har kraftigt minskat sina industriella utsläpp till avloppsreningsverket (t ex Kinnarps, Parker Hannifin och Gummessons verkstäder).
- dagvatten omhändertas mer och mer lokalt.

Avfall från behandling av industriellt avloppsvatten

Mål: *Vid sidan om arbetet med en kommunal avfallsplan pågår arbetet med att minimera fett och oljespill i det kommunala avloppsvattnet. Arbetet gäller främst att bygga ut fettavskiljare vid restauranger, bagerier och liknande respektive installation av oljeavskiljare vid anläggningar där olja handhas, exempelvis biltvättar mm.*

- *De för avloppsledningarna väsentliga avskiljarna ska installeras på alla ställen där man i produktionen handskas med fett eller oljor.*
- *Organiska restprodukter ska så långt som möjligt återföras till naturen alternativt lämnas till återvinning*
- *Eventuellt farligt avfall mellanlagras för vidare transport till anpassat omhändertagande.*

Uppföljning av målen:

Alla större biltvättar har idag egen rening av vattnet och släpps därmed inte ut vidare till avloppsreningsverket.

Vid renoveringar och nyinstallationer krävs idag att fett- och oljeavskiljare installeras. Kraven som har lett till att många fett- och oljeavskiljare har installerats. Kraven följer Naturvårdsverkets riktlinjer.

Fett från fettavskiljare tas om hand i kommunens biogasanläggning. Där rötas materialet, biogas framställs. Gasen används

som fordonsbränsle. Rötresten komposteras och används sedan som anläggningsjord.

Olja från oljeavskiljare samlas in separat och tas om hand på den privata markanden levereras till anläggningar som har tillstånd att lagra och hantera materialet.

Branschspecifikt verksamhetsavfall

Mål: *Det branschspecifika avfallet utgörs av restprodukter från produktionen. Detta innebär att produkternas sammansättning är känd och att omhändertagandet kan planeras. Dessutom är vissa branscher representerade av flera företag, t ex grafiska verkstäder.*

- *Det branschspecifika verksamhetsavfallet, som till viss del består av förorenade restprodukter bör på sikt omhändertas av producenten själv.*
- *Eventuellt farligt avfall mellanlagras för vidare transport till anpassat omhändertagande.*
- *Deponi ska minimeras*

Uppföljning av mål:

Verksamhetsavfall, både farligt och icke-farligt, har avreglerats från det kommunala monopolet. Detta innebära att avfallsproducenten själv måste ordna med riktigt omhändertagande antingen genom egen verksamhet eller vanligare att avfallet transporteras bort till rätt anläggning för omhändertagande.

Mängden avfall som deponerats har minskat kraftigt, särskilt sedan förbud på att deponera brännbart och organiskt avfall införts i Sverige. Konsekvensen av denna förändring är att idag utgörs de största avfallsströmmarna av brännbart avfall. Detta skickas till i huvudsak till avfallsförbränningsanläggningar runt om i Sverige som är anslutna till fjärrvärmenät.

Ej branschspecifikt verksamhetsavfall

Mål: *Det icke branschspecifika avfallet är en okänd storhet såväl vad gäller sammansättning som mängd. Med utgångspunkt från definitioner är det oförutsett avfall i anslutning till produktionen.*

- *Kommunen bör genom information arbeta för att ökat användande av returemballage m.m.*
- *Inom varje företag ska restprodukter källsorteras och om möjligt omhändertas lokalt*
- *Eventuellt farligt avfall mellanlagras för vidare transport till anpassat omhändertagande.*

Uppföljning av mål:

Miljötänkande och källsortering har blivit vanligt hos företagen.

Farligt avfall mellanlagras och tas omhand separat.

Specialavfall

Förutom kvittblivning av sjukvårdens avfall med de problem detta har, återstår inom gruppen "specialavfall" i stort sett endast oförutsedda avfallstyper och omhändertaganden. Ett sådant exempel kan vara oljeförorenade schaktmassor.

Sjukvårdens speciella avfall är svårhanterat med i vissa fall krav på specialbehandling. Visst mått av sådant avfall förekommer även i kommunal verksamhet.

- *En samordnad planering för kvittblivning av sjukvårdens specialavfall ska ske med inriktning på källsortering för återanvändning och återvinning.*
- *Omhändertagande av döda djur ska om det gäller ett flertal djur, prövas i varje särskilt fall. För enstaka djur ska ned-*

*grävning på särskild anvisad plats på
avfallsanläggningen ske.*

Uppföljning av mål:

Apoteken tar emot gamla mediciner och kanylspetsar för vidare destruktion.

Döda djur får sedan deponiförbudet mot att deponera organiskt avfall 2005 inte längre grävas ned på anläggningen.

Avfallsplanen fastställdes av AÖS direktion den 14 februari 2001. Handlingsprogrammet har följts upp och redovisats till AÖS direktion. Uppföljningen här nedan gäller för Hjo, Karlsborg, Skövde och Tibro kommuner, fram till och med 2004 (i vissa fall redovisas förhållande under 2008). Töreboda kommun anslöt till kommunalförbundet år 2005 och Falköping anslöts den 1 januari 2008. Dessa kommuners avfallsplaner uppföljs separat.

Handlingsprogrammet är indelat i dessa grupper:

- Förebyggande åtgärder
- Återanvändning och materialåtervinning
- Förbränning/Energiutvinning
- Deponering

Förebyggande åtgärder

1. *Karlsborgs kommun ansluter sig till förbundet.*

Kommentar: Karlsborgs kommun blev medlem i förbundet 1 januari 2001.

2. *Förbundet sänder regelbundet ut ett nyhetsbrev ("Avfallsnytt") till alla hushåll.*

Kommentar: Avfallsnytt delas ut med viss regelbundenhet, normalt två gånger om året.

3. *Förbundet genomför regelbundet informationsträffar med bostadsbolag och organisationer*

Kommentar: Information om källsortering har skett till skolor, organisationer och fastighetsbolag. Information har också skett om renhållningstjänster till företag. I samband med införande av nya renhållningstaxor sker information till bostadsbolag m.fl.

4. *Förbundet ska fortlöpande genomföra utbildning för all personal.*

Kommentar: Olika typer av utbildning genomförs till personalen, beroende på arbetsområde, bl.a. RVF-kurser i hantering av farligt avfall på miljöstationer.

5. *En plan för successiv samordning och optimering av den kommunala renhållningen i hela regionen utarbetas.*

Kommentar: I kommunerna har samordning och optimering av hämtningsområden genomförts. Optimering är ett arbete som fortlöpande genomförs, både av AÖS entreprenörer och av egen personal.

6. *Formerna för taxesättning utreds och en tydlig policy utarbetas.*

Kommentar: Från och med 2005 har kommunerna gemensamma avgifter, som består av tre delar; serviceavgift, hämtningsavgift och miljöavgift.

7. *Enhetliga regler för hämtningsrutiner införs. Längre hämtningsintervall eftersträvas.*

Kommentar: Enhetliga regler infördes i och med 2005 års taxa. Det normala hämtningsintervallet bör vara 14-dagarshämtning. Som service till abonnenter som tar hand om matavfallet infördes hämtning varannan vecka, s.k. fyraveckorshämtning samt årshämtning för abonnenter på landsbygd som komposterar matavfallet, källsorterar övrigt hushållsavfall ordentligt samt har extremt lite kvarvarande hushållsavfall att lämna för borttransport.

8. *I samverkan mellan byggnads-/miljönämnderna i respektive kommun, utreds hur man ska samordna frågor som rör rivning samt skapa rutiner.*

Kommentar: Kommunerna ha ansvaret att genomföra åtgärden. Kommunerna har kommit olika långt. Arbetsgrupp med representant från AÖS har inte bildats.

9. *En sorteringsguide för bygg- och rivningsavfallet tas fram.*

Kommentar: Bygg- och rivningsavfall sorteras i huvudsak vid källan. Lagstiftning samt byggbranschens eget agerande har ökat medvetenheten och möjliggjort en utveckling mot minskande avfallsmängder till deponering.

10. *Uppföljning av handlingsprogrammet.*

Kommentar: Uppföljning har skett till AÖS direktion årligen fram till att det åtgärderna avslutats.

11. *Förbundet ska anställa ytterligare personal för information till hushåll och industri.*

Kommentar: Ej genomfört.

12. *Förslagen i ovan nämnda plan (punkt 5) för samordning och optimering genomförs successivt.*

Kommentar: Optimering är ett arbete som fortlöpande genomförs, både av AÖS entreprenörer och av egen personal.

13. *Utredning av arbetsmiljön vid sophämtning utförs.*

Kommentar: Fortlopande arbetsmiljööversyn sker, ibland tillsammans med Arbetsmiljöverket.

14. *Broschyr med anvisningar om hur soprum och sopgårdar ska utformas, arbetas fram. Informationen läggs också ut på hemsida.*

Kommentar: Någon broschyr har inte tagits fram.

15. *Soprumsinventering med förslag till åtgärder genomförs för anpassning till behållar- och fordonssystem samt god arbetsmiljö.*

Kommentar: Fortlopande förändring av sophämtningsrutiner pågår varvid förslag till förändringar presenteras för fastighetsägaren.

16. *Hantering och behandling av latrinens utreds och enhetligt system införs.*

Kommentar: Deponeringsförbud trädde ikraft den 1 januari 2005. Dispens erhöles för åren som latrinerna deponerades på Risängens deponi i Skövde. Samtidigt har förändringar i hämtningsrutiner införts, bland annat har gemensamma hämtställen införts i fritidshusområdena vid Mullsjön, Vristulven och Örlen. Hushållen har informerats om kommande förändring av behandlingen (ej deponering) och samtidig ökning av hushållets avgift för latrinabonnemang.

17. *Enhetliga taxor införs i kommunerna som ingår i förbundet.*

Kommentar: Gemensamma avgifter infördes i och med 2005 års taxa. Vid anslutning av nya medlemskommuner, Töreboda 2005 och Falköping 2008 finns en övergångsperiod då de olika taxorna samordnas till en ny gemensam taxa.

18. *Revidering av renhållningsordning med avfallsplan*

Kommentar: Genomförs i och med gemensam renhållningsordning med Falköpings och Töreboda kommuner (2009-2010).

Återanvändning och materialåtervinning

1. *Fullfölja pågående förhandlingar om avtal med materialbolagen angående återvinningsstationer och om samordning.*

Kommentar: Producenternas organisation har förändrats så att materialbolagen för papper, tidningar, plast och metall nu har en gemensam organisation under namnet Förpacknings- och tidningsinsamlingen AB (FTIAB). Samarbeta sker mellan FTIAB och Svenska Glasåtervinning AB. De avtal som AÖS tagit över från kommunerna om städning och snöröjning med Förpacknings- och tidningsinsamlingen AB är uppsagda.

2. *Försök med hushållsnära hämtning av återvinningsmaterial i flerfamiljshus.*

Kommentar: Hämtning av förpackningar hushållsnära finns i Skövde hos ett antal flerfamiljshus och på daghem, skolor och äldreboende.

3. *En ny återvinningscentral och omlastningsstation byggs i Hjo. Anläggningkostnad 3,5 milj. kr.*

Kommentar: Återvinningscentralen är tagen i drift under 2001.

4. *Materialbolagen planerar för ett bekvämare system för hushållens källsortering av förpackningar.*

Kommentar: AÖS har upprättat en taxa för hämtning av material och förpackningar vid fastigheter.

Samordning mellan Förpacknings- och tidningsinsamlingen AB och andra producentansvarsbolag, t.ex. El-Kretsen AB, Svensk Däckåtervinning AB m.fl. saknas.

5. *Modifiera insamlingssystemen för elavfall så att det motsvarar kommande krav vid införande av producentansvar samt överenskommelsen mellan Kommunförbundet och Miljörådet för Elektriska och Elektroniska Produkter.*

Kommentar: Insamling av el-avfall med producentansvar sker på samtliga återvinningscentraler. På de mindre återvinningscentralerna i Skövde sker insamling av vissa av producenternas avfallslag. Exempelvis så samlas *inte* kyl och frys in.

El-avfall utan producentansvar samlas även in på återvinningscentralerna, i Skövde på Risängens återvinningscentral. AÖS har egen behandlare/återvinnare av detta material.

6. *Modifiera återvinningsstationerna successivt för att uppfylla nya krav.*

Kommentar: AÖS har lämnat det fulla ansvaret för återvinningsstationerna till Förpacknings- och tidningsinsamlingen AB.

Några kommuner har fortfarande avtal med Förpacknings- och tidnings-insamlingen AB vad gäller byggnation av återvinningsstationer.

7. *Förutsättningarna för ökad sortering av grovavfall samt industri- och byggavfall inom Risängen utreds.*

Kommentar: I och med ökad källsortering av industri- och byggavfall har mängden avfall till sortering vid Risängen minskat. Samtidigt har mängden brännbart avfall som källsorteras och transporteras till förbränning ökat, i och med att Skövde Värmeverk AB etablerats. Grovavfallet som lämnas på återvinningscentralerna sorteras i tre fraktioner, gips, isolering samt sten, kakel, betong m.m.

8. *Anläggningarna för sortering, omlastning och lagring av återvinningsprodukter i Karlsborg skiljs från deponeringsverksamheten och driften övertas av förbundet när Karlsborgs kommun går in i förbundet.*

Kommentar: Återvinningscentralen är i behov av ombyggnad. Kostnads kalkyl för ombyggnad av centralen håller på att tas fram. AÖS övertog driften 2004-01-01 och har anställt en person på en heltidstjänst för detta.

9. *Avgifter vid återvinningscentralerna utreds och en tydlig policy utarbetas.*

Kommentar: Hushållen lämnar grovavfall på återvinningscentralerna "gratis". Kostnaden täcks i renhållningstaxan. Bygg- och rivningsavfall, till en mängd som överstiger 1 kbm och som lämnas av hushållen har belagts med avgift.

10. Förutsättningarna att återanvända gjuterisand och slaggranulat till bland annat sluttäckning av avfallsupplag utreds av Volvo.

Kommentar:

Förutsättningarna för användning av gjuterisand (formsand) och slaggranulat till täckning av avfallsupplag är klarlagda. Gjuterisand kan sannolikt användas till tättsikt vid sluttäckning om man ser till att bentonithalten i sanden uppgår till ca 8 %. Slaggranulat fungerade sannolikt bra som dräneringsskikt. Resultaten från försöken finns dokumenterade i nedanstående rapporter:

- "Rapport från RVF Utveckling; rapport 01:7 ISSN 1404-4471."
- Försök med tätning och täckning av avfallsupplag genom användning av fiberslam, gjuterisand, slaggranulat och slaggrus. RVF - Svenska Renhållningsverks-föreningen och RVF Service AB, Malmö."

I tidigare sluttäckning av Volvos filterdeponi har bland annat gjuterisand använts. I pågående (2009) planerings-arbete för sluttäckning av deponier i Falköping, Karlsborg, Skövde och Töreboda pågår diskussioner med Volvo om användning av olika restprodukter.

11. Återvinning och bortskaffande av slipmull från Volvo utreds av Volvo.

Kommentar: Slipmull från Volvo Powertrain återvinns numera (2004) genom inblandning i spånriketter. Briketterna smälts sedan i gjuteriets kupolugnar. Någon deponering av slipmull förekommer inte längre.

12. Årlig uppföljning av mängden förpackningsavfall inom regionen samt hur uppställda mål uppnås.

Kommentar: Förpacknings- och tidningsinsamlingen AB gör varje år en sammanställning som redovisas på deras hemsida,

www.ftiab.se. För 2007 gäller dessa nationella siffror:

Plastförpackningar:

30,1 % materiautnyttjande

34,5 % energiutvanns

Total återvinningsgrad 64,6 %

Regeringens återvinningsmål:

totalt 70 % varav 30 % materialutnyttjande

Pappersförpackningar (inkl. well):

72,6 % materialutnyttjande

Regeringens återvinningsmål:

totalt 65 % materialutnyttjande

Metallförpackningar:

67 % materialutnyttjande

Regeringens återvinningsmål:

totalt 70 % materialutnyttjande

Glasförpackningar:

95 % materialutnyttjande

Regeringens återvinningsmål:

totalt 70 % materialutnyttjande

Tidningar:

85 % insamlingsgrad

Regeringens återvinningsmål:

totalt 75 % insamlingsgrad

13. Förutsättningarna för en ny återvinningscentral med en eventuell omlastningsstation i Tibro utreds.

Kommentar: AÖS har avtal med Skaraborgs Miljöhantering AB (Miljöville). För närvarande är någon annan lösning inte aktuell.

14. Utredning om kompostering eller rötning av lättnedbrytbart organiskt avfall från bland annat hushållen genomförs samt förslag till inriktning och åtgärder utarbetas. Föreslagna åtgärder genomförs etappvis.

Kommentar: En förstudie gjordes under 2003. Resultatet presenterades för AÖS direktion, som beslutade att utsortering av det organiska avfallet från hushållen (matavfall) just då inte skulle införas.

15. *Behandling av park- och trädgårdsavfallet utreds.*

Kommentar: Några tänkbara behandlingsmodeller presenterades i förstudien om utsortering av organiskt avfall.

16. *Föreslagen behandling av park- och trädgårdsavfallet genomförs.*

Kommentar: Strängkompostering med tätare vändning och temperaturöver-vakning utförs av extern entreprenör, i Hjo.

17. *Förutsättningarna att lagra jord med olika kvalitet samt lämpliga platser för detta utreds inom respektive kommun.*

Kommentar: Kommunerna ha ansvaret att genomföra åtgärden. Tekniska kontoret i Skövde har startat en kretsloppsstation i närheten av Risängen. Material lagras för att sedan användas i olika projekt. Exempel på material som hanteras är grus, jord, asfalt, betong, trädgårds- och skogsavfall.

18. *Förutsättningarna att återföra askan från flisförbränning till skogsmark undersöks och en genomförandeplan upprättas.*

Kommentar: "Värmeverket har ansvaret."

2004: Statens Fastighetsverk i Karlsborg tittar på möjligheter att återföra askan till skogsmark. Kontakt finns med möjliga mottagare av askan. Hjo Energi prövar att mellanlagra askan och regn får påverka askan så de minsta partiklarna binds samman. Tittar också på möjligheter att sprida askan på skogsmark med hjälp av en "hillspridare" som kopplas till en skotare.

2009: Under tiden som avfallsplanen gällt har Skövde Värmeverk AB bildats och tagit över driften av Skövde kommuns värmeanläggningar. Man har arbetat med att hitta andra lösningar än deponering av askan från flisförbränning. I Karlsborg och Tibro har värmeverksägarna lyckats att använda askan till annat än att deponera den. I Hjo har ännu inte värmeverket fått ut askan till skogsmark e.dyl.

19. *Kommunernas VA-verk utreder förutsättningarna att hitta andra alternativa lösningar än deponering av slammet.*

Kommentar: Kommunernas tekniska kontor har ansvaret. Skövde kommun bygger vassbäddar. Byggtiden är beräknad till 2002-2004. För 2002 och 2003 har avtal tecknats med entreprenör, som sprider slammet som gödning på ytor för energi-grödor och energiskog. I och med att deponeringsförbud för organiskt avfall infördes 2005 har kommunerna arbetat med frågan. Inte någon av kommunerna deponerar slam idag (2009).

20. *Hur förorenade jordmassor ska hanteras och bortskaffas utreds.*

Kommentar: Skaraborgs Miljöhantering arrenderar ny yta på Risängen för att bedriva sanering av oljeförorenad jord genom kompostering.

Förbränning/Energiutvinning

1. *Tillståndsprovning genomförs för utbyggnad av en avfallsförbränningsanläggning i Skövde, liksom utredningar om teknik, ekonomi och driftsformer.*

Kommentar: Skövde kommun, Tekniska kontoret utredde frågan.

2. *Samverkansformerna för förbundet och huvudmannen för avfallsförbränningsanläggningen utreds och avtal träffas.*

Kommentar: Avtal är tecknat mellan AÖS och Skövde Värmeverk AB om förbränning av hushållsavfall och avfall från återvinningscentralerna.

3. *Avtalet om leverans av hushållsavfall och annat brännbart avfall till Gärstadverket i Linköping förlängs till åtminstone årsskiftet 2003/2004. Alternativt träffas avtal med annan mottagare.*

Kommentar: Avtal tecknades med Gärstadverket till och med utgången av 2004.

4. *Avfallsförbränningsanläggningen byggs.*

Kommentar: Under 2005 började Skövde Värmeverk AB att ta emot avfall för förbränning i avfallsförbränningsanläggningen i Skövde.

Deponering

1. *Miljötilståndet för Risängen kompletteras så att det omfattar även deponering av aska och slagg från en eventuell avfallsförbränningsanläggning i Skövde.*

Kommentar: **Nytt miljötilstånd** för Risängen erhöles från Länsstyrelsen 2007-05-11. Det överklagades till Miljöödomstolen, beslut meddelades 2008-02-27..

2. *En första etapp av lokal lakvattenbehandling vid Risängen byggs ut. Anläggningskostnad 3 milj. kr.*

Kommentar: Dammarna är i drift. Kostnad för idrifttagande blev ca 5 milj. kr.

3. *Gamla avfallsupplag återställs.*

Kommentar: Kommunerna har uppdraget. I *Hjo*, på Sannatippen pågår kontroll i observationsrör.

I *Tibro* är kontrollprogram upprättat för Grönhultstippen och Ingelsbytippen. Övriga tippar i *Tibro* är åtgärdade.

Karlsborg: Kontrollprogram är upprättat för Norra Skogen (riskklass 2). Övriga tippar är åtgärdade.

Skövde: Projektering planeras för avslutning av Skultorps, Timmersdalas och Trädes deponier. Den nerlagda tippen Sträte är återställd. Massorna har körts till Risängen för deponering.

4. *Reservmark för ny deponi reserveras i Skövde kommuns översiktsplan.*

Kommentar: Mark är upptagen i Skövde kommuns översiktsplan 2002.

5. *En anpassningsplan för att uppfylla kommande föreskrifter för deponering upprättas för Risängen.*

Kommentar: Anpassningsplanen lämnades till tillsynsmyndigheten 2002-06-24. Nytt miljötilstånd söktes och erhöles 2007-05-11.

6. *Anpassningsplanen för Risängen genomförs.*

Kommentar: **Nytt miljötilstånd** för Risängen erhöles från Länsstyrelsen 2007-05-11. Det överklagades till Miljöödomstolen, beslut meddelades 2008-02-27.

Avfallsplanen fastställdes 1995 av kommunfullmäktige i Töreboda kommun. Uppföljningen av avfallsplanen avser tiden 1995-2007.

Töreboda kommun blev medlem i AÖS, Avfallsförbundet Östra Skaraborg, 1 januari 2005.

Föreslagna åtgärder i 1995 års avfallsplan

Återvinningsmålet fram till 2000 var satt till att den deponerade avfallsmängden skulle minska med 33 % i förhållande till 1994 års avfallsmängd.

Kommentar: Den deponerade avfallsmängderna 1994 var 7995 ton och har reducerats till 302 ton 2007. Detta innebär en minskning med 96%. Minskningen har uppnåtts genom att en stor del av avfallet går till förbränning samt att det branchspecifika från Källbergs industri idag går till jordförbättringsmedel.

En differentierad taxa skulle tas fram för att stimulera intresset för sortering och återvinning hos fastighetsägarna.

Kommentar: Taxan anpassades 1995 till de dispensmöjligheter som fanns i renhållningsföreskrifterna, därutöver infördes möjligheten att byta avfallsbehållarens storlek från 240 till 120 liters kärl för de hushåll som genom källsortering minskat mängden avfall som behöver hämtas vid fastigheten. Gemensam taxa för AÖS infördes 2005. Taxan indelades då i tre delar - serviceavgift, hämtningsavgift och miljöavgift.

För att förbättra möjligheterna till lokal avfallsåtervinning föreslogs det att behållare för sorterat avfall ställs ut i Töreboda tätort, Moholm och Älgårås.

Kommentar: Återvinningsstationer har upprättats i Töreboda (4), Moholm (1) Älgårås (1), Slätte (1, endast pappersförpack-

ningar och glas), Lagerfors (1, endast pappersförpackningar och glas)

En komplett återvinningscentral har upprättats vid Borreboda avfallsstation. Här kan även farligt avfall, trä-/trädgårdsavfall, elektronikavfall, vitvaror mm lämnas.

Information att trädgårdsavfall ska sorteras ut från övrigt avfall.

Kommentar: Information om hur trädgårdsavfall kan lämnas vid Borreboda återvinningscentralen har genomförts via Agenda 21 verksamheten, tekniska förvaltningen och AÖS. I första hand har denna information riktats till enskilda hushåll men även till bostadsföretag, daghem mm.

Information angående kompostering av hushållsavfall.

Kommentar: Agenda 21, tekniska förvaltningen och AÖS har i sitt informationsarbete varit i kontakt med enskilda villahushåll och informerat om möjligheten till källsortering och kompostering. Renhållningsföreskrifterna ändrades så att man vid kompostering kunde få förlängt hämtningsintervall av hushållsavfall till fyra veckors hämtning.

Återvinningscentralen vid Borreboda anpassas avseende tillgänglighet och återvinningsstrategi.

Kommentar: En ramp för personbilar har byggts för att skapa en smidig hantering av återvinningsbara material i anslutning till den containerhantering som finns vid Borreboda återvinningscentral. Plats för vitvaror, elektronikavfall, farligt avfall mm. har anordnats för att allmänheten lätt skall kunna lämna dessa fraktioner.

Plats för återvinningsbart material t.ex. flis, slam och äggskal.

Kommentar: Uppsamlingsplats för trä-/trädgårdsavfall finns vid Borreboda återvinningscentral. Avfallet flisas upp några gånger per år och går till förbränning. Försök med slam och äggskal har genomförts

men försöket fick avslutas pga. lukt från komposteringsprocessen som orsakade störningar för närliggande bostadsfastigheter.

Nya material ska samlas in vid återvinningsstationerna allteftersom att avsättning för fraktioner finns.

Kommentar: Antalet fraktioner som samlas in har ökat, efterhand som producentansvaret har förändrats.

Inventering av gamla avfallsupplag där tipparnas behov av åtgärder ska redovisas.

Kommentar: Inventering av gamla avfallsupplag har inte genomförts.

Kommunen skall genomföra fortlöpande studier av olika sorteringsförsök.

Kommentar: Avfall Sverige (branschorganisationer för kommunal avfallshantering) sammanställer slutsatser av olika typer av omhändertagande av avfall och sorteringsförsök. AÖS följer dessa försök.

Reducera mängden deponerat avfall genom att få företagen i kommunen att öka sorteringen av sitt avfall.

Kommentar: Information till företagen sker i samband med Miljö- och byggnadsförvaltningens/länsstyrelsens tillsynsbesök och i samband med anmälan/prövning av verksamheten. Information sker också via AÖS.

Bättre omhändertagande av farligt avfall.

Kommentar: Information till företagen sker i samband med Miljö- och byggnadsförvaltningens/länsstyrelsens tillsynsbesök och i samband med anmälan/prövning av verksamheten.

Skapa mellanlagringsmöjligheter av slam för att kunna leverera slammet från avloppsreningsverken till lantbruken som jordförbättringsmedel.

Kommentar: Töreboda kommun har genomfört ett försök till mellanlagring och

efterbehandling av slam från Töreboda reningsverk. Detta genomfördes på kommunens avfallsdeponi på fastigheten Borreboda 14:1. Slam och äggskal blandades i kompoststrängar, men försöket fick avslutas då lukt från komposteringsprocessen orsakade störningar för närliggande bostadsfastigheter. Avloppsslammet omhändertas i dag av entreprenör för framställning av anläggningsjord.

Information till allmänhet och företag.

Kommentar: Agenda 21 har under tiden 1995-2000 bedrivit information om miljövänliga, energisnåla och avfallssnåla inköp. I informationen har även ingått upplysning om återbruk, återanvändning källsortering och kompostering.

Från 2005 sänder AÖS regelbundet ut information i ett nyhetsbrev ”Avfallsnytt” till alla hushåll. Förbundet genomför regelbundet informationsträffar med bostadsbolag och organisationer.

Syftet med att veta var gamla, tidigare nedlagda deponier är till stor del att veta om att det finns avfall där som kan ha en miljöpåverkan samt vara ett planeringsunderlag så att den framtida användningen i området tar hänsyn till att den tidigare deponin. Eventuella åtgärder för att minska påverkan från en enskild deponi görs utifrån en bedömning av miljöpåverkan och en ekonomisk bedömning om vad som är försvarbart och viktigast att åtgärda.

Deponier nedlagda innan 16 juli 2001

Deponier som lags ned innan 16 juli 2001 hanteras i huvudsak som förorenad mark och finns dokumenterade i länsstyrelsen MIFO-databas (MIFO är en förkortning för Metodik för Inventering av Förorenade Områden). Databasen bygger till stor del på den inventering av nedlagda deponier gjordes i de olika kommunerna av kommunen och av andra aktörer av de olika under slutet av 1990-talen/ början av 2000-talet. Uppgifterna skickades till MIFO-databasen. Lämnade uppgifter är i många fall översiktliga. Uppgifterna, särskilt riskklassningen är bedömningar. Enhetligheten i bedömningarna håller på att ses över av länsstyrelsen. Bedömning av riskklassning kan därför komma att ändras.

I denna bilaga redovisas i första hand de deponier och riskklasser som för närvarande finns redovisade i MIFO-databasen. Information om huvudman kommer från tidigare avfallsplaner, detsamma gäller för deponerade avfallsslag och en del kommentarer. Ytterligare kommentarer kommer från tidigare gjorda utredningar. I ett antal fall har, i tidigare avfallsplaner, andra anläggningar än de som står med i MIFO-databasen angetts som deponier. I tidigare avfallsplaner för området, dessa kvarstår i redovisningen. Bedömning har inte gjorts om huruvida tidigare faktiskt utgör en gammal deponi eller ej.

I ett antal fall har bedömning gjorts av verksamhetsutövaren att inga ytterligare åtgärder behöver vidtas, detta utifrån att sluttäckning eller andra åtgärder redan skett eller att bedömning av anläggningens miljöpåverkan är så låg att det inte är ekonomiskt försvarbart att utföra ytterligare åtgärder. I bifogad lista har dessa fall särskilt noterats i kolumnen för kommentarer.

Utöver de listade deponierna som främst utgörs av nedlagda kommunala deponier och kända deponier från annan verksamhet finns dessutom i området en rad illegala deponier, dessa utgörs främst av så kallade ”gårdstippar”. I hur stor omfattning dessa finns är osäkert.

Som framgår av bifogade listor klassas (i de fall de alls har klassats) för närvarande de sedan länge nedlagda deponierna i huvudsak in i riskklass 3 (måttlig risk) och 4 (liten risk). Endast en deponi, den i Norra skogen i Karlsborg har klassats som klass 2, stor risk och som därmed i enlighet med Naturvårdsverkets rapport 3857 kan behöva skyddsåtgärder.

Riskklasserna är:

1. Mycket stor risk – Efterbehandling eller andra skyddsåtgärder behövs
2. Stor risk – Skyddsåtgärder kan behövas
3. Upplag där relativt enkla åtgärder behövs
4. Åtgärder bedöms ej nödvändiga

Deponier nedlagda efter 16 juli 2001

Lagstiftningen kräver att avfall inte får deponeras på anläggning utan bottenättning efter 31 december 2008. Detta har lett till att tidigare befintliga deponier i Falköping (Falevi), Skövde (Risängen) och Töreboda (Borreboda) har slutat att användas som deponi, sluttäckningsåtgärder har påbörjats.

Kraven på sluttäckning för dessa deponier är högre än för de som lags ned innan 16

juli 2001. Kraven innebär en konstruktion som maximalt släpper igenom 50 liter vatten per kvadratmeter och år. Att utföra sådan sluttäckning är kostsamt. I samband med behandlande av avslutningsplaner

och/eller tillstånd har villkor har fastställts för när respektive deponi ska vara avslutad. Till följd av detta fokuserar kommuner och andra berörda aktörer i första hand på att ta hand om dessa deponier.

Gamla avfallsupplag i Falköpings kommun

Benämning på avfallsupplaget	ID i MIFO-databas	Lokalisering (fastighet)	Huvudman (ansvarig)	Riskklass I-IV	Deponerade avfallslag (om möjligt SNV 1-10)	Anmärkning
Kinnarp f d deponi	F1499-2047	Lagerstorp 5:3	Frökinds g:a kommun	x	Avfall från hushåll, industrier, bilverkstäder och lantbruk. Industrier: Möbelfabrik, textil – och plastmatteväveri och kvarn	Drifttid: 1960-1978. Täckt och släntad
Odensberg f d deponi	F1499-2051	Odensberg 5:1	Vilske g:a kommun	x	Avfall från hushåll samt snickeri, lantbruk och en mekanisk verkstad.	Drifttid: 1952-1978
Vartofta f d deponi	F1499-2048	Saleby 17:2	Vartofta g:a kommun	x	Avfall från hushåll, industri och lantbruk; Industrier: Kartongfabrik, textilfabrik och fodertillverkning	Drifttid: 1955-1979
Stenstorp f d deponi, den äldre	F1499-2039	Stenstorp 38:1	Stenstorp g:a kommun	x	Hushållsavfall, industriavfall	Driftslut 1967. Efter denna användes deponin på Ranstad 9:16
Gudhem f d deponi	F1499-2038	Stora Åkatorp 1:2	Gudhems g:a kommun	x	Hushållsavfall	"Gammal", innan Ingatorp, använd ca 10 år. Idag ängsmark
Kättilstorp f d deponi	F1499-2049	Yllestads-Kättilstorp 1:95	Vartofta g:a kommun	x	Avfall från hushåll, industri och lantbruk; Industrier: Kartongfabrik, textilfabrik och fodertillverkning	Drifttid: 1955-1979
Åsarp f d deponi	F1499-2046	Öjelunda 7:2	Redväg g:a kommun	x	Hushållsavfall, industriavfall	Drifttid: 1953-1971
	Saknas	Ingatorp 1:4	Gudhem g:a kommun	x	Hushållsavfall	Drifttid: 1950-1973
	Saknas	Yllestad 1:55	Privat?	x	Upplag sedan 1940-talet	
Frökinds f d deponi?	Saknas	Kinneved 5:1	Frökinds g:a kommun	x	Hushållsavfall	Drifttid: 1953-1974

Bilaga 5

Nedlagda deponier

Benämning på avfallsupplaget	ID i MIFO-databas	Lokalisering (fastighet)	Huvudman (ansvarig)	Riskklass I-IV	Deponerade avfallslag (om möjligt SNV 1-10)	Anmärkning
Ingatorp Sätuna (Heden)	F1499-2050	Heden 2:1	Gudhem g:a kommun	x	Avfall från hushåll (Gudhem, Torbjörntorp, Broddestorp), jordbruk, Västsvenska Lantmännen, Gudhems vårdanstalt och två verkstäder	Drifttid: 1964-1978
Floby fd deponi	F1499-0116	Torrevala 1.1	Falköpings kommun	x	Avfall från hushåll och industrier (bl a mekaniska verkstäder, Volvo och en kvarn)	Driftsslut 1997. Nu återvinningscentral
Stenstorp fd deponi, den yngre	F1499-0115	Ranstad 9:16	Falköpings kommun	x	Avfall från hushåll och industrier (bl a slakteri, potatis-skalningsfabrik, ostlager)	Driftsslut 1997. Nu återvinningscentral
Falköping (Falevi) fd kommunal deponi	F1499-0114	Falevi 8:14	Falköpings kommun	x	Avfall från hushåll och industrier	Ca 1960- 2008, sorteringsverksamhet pågår. Sluttäckning enligt avslutningsplan. Tidigare del (separat, på andra sidan kraftledningen) nedlagd på 1950/60-talet
Lokstallarna	F1496-011	Ranten 1:8		x	Avfall från lokstallarna	Oljeförorening har sanerats på annan del av fastigheten. Nedlagd efter 1969

Riskklassificering enligt SNV rapport 3857 (MIFO)

1. Mycket stor risk	Efterbehandling eller andra skyddsåtgärder behövs
2. Stor risk	Skyddsåtgärder kan behövas
3. Måttlig risk	Upplag där relativt enkla åtgärder behövs
4. Liten risk	Åtgärder bedöms inte nödvändiga

x Avfallsupplaget ej färdigklassat

Gamla avfallsupplag i Hjo kommun

Benämning på avfallsupplaget	ID i MIFO-databas	Lokalisering (fastighet)	Huvudman (ansvarig)	Riskklass I-IV	Deponerade avfallsslag (om möjligt SNV 1-10)	Kommentarer
Ryggahemmet	F1497-2001	Fågelås - Torp 4:1	?	4	Hushållsavfall	Åtgärdad
Almnäs-Katebo	F1497-2002	Katebo 1:1	Almnäs	4	Hushållsavfall	Åtgärdad
Almnäs-Islebo	F1497-2002	Islebo 1:1	Almnäs	4	Hushållsav, bygg o indavf	Åtgärdad
Gate	F1497-2004	Gate 1:4	?	4	Hushållsavfall , byggavf.	Åtgärdad
Missveden	Saknas	Missveden 1:7	?	4	Byggavfall	Åtgärdad
Sanna	F1497-2006	Norr 3:59	Hjo kommun	3	Hushållsavf, bygg o indavf	Åtgärder pågår
Korsberga Tegelbruk	F1497-0003	Korsberga Munkebo 1:2	Hjo kommun	3	Hushållsavf, bygg o indavf	Åtgärder pågår
Korsberga	F1497-2008	Hamrum 3:71, 12:1	?	4	Hushållsavfall	Åtgärdad
Blikstorp	F1497-2009	Fridene 1:3	?	4	Hushållsavfall	Åtgärdad
Fridene	F1497-2010	Fridene 15:1		x	Hushållsavfall	
Backebo	Saknas	Tråkebo 1:15		x	Hushållsavf, byggavf	
Lilla Ruder	F1497-2015	Lilla Ruder 1:5		x	Hushållsavf, byggavf	
Mofalla betongindustri	Saknas	Svebråta 1:40, 1:3		x	Byggavfall	

Riskklassificering enligt SNV rapport 3857 (MIFO)

1. Mycket stor risk	Efterbehandling eller andra skyddsåtgärder behövs
2. Stor risk	Skyddsåtgärder kan behövas
3. Måttlig risk	Upplag där relativt enkla åtgärder behövs
4. Liten risk	Åtgärder bedöms inte nödvändiga

x Avfallsupplaget ej färdigklassat

Gamla avfallsupplag i Karlsborgs kommun

Benämning på avfallsupplaget	ID i MIFO-databas	Lokalisering (fastighet)	Huvudman (ansvarig)	Riskklass I-IV	Deponerade avfallsslag (om möjligt SNV 1-10)	Kommentarer
Prästebolet	F1446-2001	Prästebolet 2:5 (2:4)	Skara Stift	x	Hushållsavfall	Åtgärdad (nedlagd och täckt)
Granvik	F1446-2002	Granviken 3:37	Sveaskog	4	Hushållsavfall	Åtgärdad (nedlagd och täckt)
Moliden	F1446-2003	Granviken 3:37	Sveaskog	4	Hushållsavfall	Åtgärdad (nedlagd och täckt)
Flugebyn	F1446-2004	Sannum 3:2	Sätra Bruk	4	Hushållsavfall	Åtgärdad (nedlagd och täckt)
Norra skogen	F1446-2005	Svanvik 1:133, 3:137	Karlsborgs kommun	2	Hushavf, indavf o mil.avfall	Åtgärder pågår
Hanken	F1446-2006	Svanvik 1:339, 1:340, 1:1354, (1:403)	Karlsborgs kommun	4	Hushållsavfall	Åtgärdad (nedlagd och täckt)
Mölltorps Nolkärr	F1446-2007	Nolkärr 1:50	Karlsborgs kommun	3	Hushållsavfall, Industriavfall	Åtgärdad (nedlagd och täckt)
Söder Blanksjön	F1446-2011	Sätra 5:1		4	Industrideponi (MIFO)	
Kyrkvägen	F1446-2014	Mölltorp 2.52		x	Kommunal avfallsdeponi (MIFO)	
Trälkavägen	F1446-2015	Överbacken 5:1		x	Kommunal avfallsdeponi (MIFO)	
Ekabolet	F1446-2017	Gällsebo 3:1		x	Kommunal avfallsdeponi (MIFO)	
Sätra brygga	F1446-2018	Sätra 5:1		x	Industrideponi(MIFO)	
Brevik	F1446-2019	Brevik 1:11		x	Kommunal avfallsdeponi (MIFO)	

Bilaga 5

Nedlagda deponier

Benämning på avfallsupplaget	ID i MIFO-databas	Lokalisering (fastighet)	Huvudman (ansvarig)	Riskklass I-IV	Deponerade avfallslag (om möjligt SNV 1-10)	Kommentarer
Forsviks Skogar AB	F1446-0001	Forsvik 5:108		x	Industriavfall från sågverk som droppimpregnerade trä	Nedlagd efter 1969

Riskklassificering enligt SNV rapport 3857 (MIFO)

1. Mycket stor risk	Efterbehandling eller andra skyddsåtgärder behövs
2. Stor risk	Skyddsåtgärder kan behövas
3. Måttlig risk	Upplag där relativt enkla åtgärder behövs
4. Liten risk	Åtgärder bedöms inte nödvändiga

x Avfallsupplaget ej färdigklassat

Gamla avfallsupplag i Skövde kommun

Benämning på avfallsupplaget	ID i MIFO-databas	Lokalisering (fastighet)	Huvudman (ansvarig)	Riskklass I-IV	Deponerade avfallsslag (om möjligt SNV 1-10)	Kommentar
Dunkehall	F1496-2016	Skövde 5:259	Skövde kommun	4	Hushållsavf. industriavfall	Avslutad, bebyggd industrifastighet, inga ytterligare åtgärder
Garpaparken	F1496-2009	Skövde 4:365 (4:305)	Skövde kommun	4	Hushållsavf. industriavfall	Avslutad, parkområde, inga ytterligare åtgärder
Skultorstippen	F1496-2001	Skultorp1:147	Skultorps g:a kommun	4	Hushållsavf. industriavfall	Avslutad, inga ytterligare åtgärder
Sträte	F1496-2002	Vad 1:9	Tidans g:a kommun	3	Hh.avf. ind.avf. förbr.aska	Avslutad, inga ytterligare åtgärder
Träde	F1496-2003	Lunne 18:4, 18:18	Tidans g:a kommun	3	Hushållsavf. industriavfall	Bedömning av åtgärder avvaktas till uppdaterad klassning i MIFO-databas
Odenslunda	F1496-2008	Odenslunda 1:28	Tidans g:a kommun	4	Hushållsavf. industriavfall	Avslutad, inga ytterligare åtgärder
Korgatorp	F1496-2017	Lilla Stenbäcken 2:1	Värsås g:a kommun	3	Hushållsavf. industriavfall	Avslutad, inga ytterligare åtgärder
Brakullen, Vreten	saknas	Vreten 1:30	Värsås g:a kommun	3	Hushållsavf. industriavfall	Avslutad, inga ytterligare åtgärder
Fjället	F1496-2011	Säterkullen 2:2	Värsås g:a kommun	4	Hushållsavf. industriavfall	Avslutad, inga ytterligare åtgärder
Lilla Krogstorp	F1496-2012	Vreten 1:30	Värsås g:a kommun	4	Hushållsavf. industriavfall	Avslutad, inga ytterligare åtgärder
Värsås, Djursätra	F1496-2013	Värsås 5:4	Värsås g:a kommun	4	Hushållsavf. industriavfall	Avslutad, inga ytterligare åtgärder
Värings tipp, Fredskogen	F1496-2014	St Väring 17:1	Binnebergs g:a kommun	3	Hushållsavf. industriavfall	Avslutad, inga ytterligare åtgärder
Stöpentippen	F1496-2005	Frösve 31:1	Binnebergs g:a kommun	4	Hushållsavf. industriavfall	Avslutad, inga ytterligare åtgärder
Annikas dråg	F1496-2018	Böja 2:22	Timmersdala g:a kommun	4	Hushållsavf.	Avslutad, inga ytterligare åtgärder

Bilaga 5

Nedlagda deponier

Benämning på avfallsupplaget	ID i MIFO-databas	Lokalisering (fastighet)	Huvudman (ansvarig)	Riskklass I-IV	Deponerade avfallslag (om möjligt SNV 1-10)	Kommentar
Tatermyren, Fallet	F1496-2019	Tatermyren 1:2	Timmersdalag:a kommun	3	Hushållsavf.	Avslutad, inga ytterligare åtgärder
Bronästippen	F1496-2006	Melldala 13:1	Timmersdalag:a kommun	4	Hushållsavf. industriavfall	Avslutad, inga ytterligare åtgärder
Salt-Erik	F1496-2020	Lerdala 30:1	Timmersdalag:a kommun	3	Hushållsavf.	Avslutad, inga ytterligare åtgärder
Gömmet	F1496-2007	Bäckedalen 3:29	Timmersdalag:a kommun	4	Hushållsavf.	Avslutad, inga ytterligare åtgärder
Timmersdalatippen	F1496-2001	Bäckedalen 1:21	Timmersdalag:a kommun	3	Hushållsavf. industriavfall	Bedömning av åtgärder avvaktas till uppdaterad klassning i MIFO-databas
Barktippen, Dragstorp	Saknas	St Dragstorp 1:3, 1:7, 1:8	MP-Bolagen, Vetlanda	4	Industriavfall	
Gamla brotten	Saknas	Skövde Våmb 30:10	Cementa AB	4	Industriavfall	
Klagstorp Hagåsen A, B	Saknas	Hagåsen 3:4	Rockwool AB	4	Industriavfall	
Kyrketorp	Saknas	Klagstorp 2:2	Rockwool AB	4	Industriavfall	
Basteberg	Saknas	Klagstorp 2:2	Rockwool AB	4	Industriavfall	
Rånna	Saknas	Mölltorp 1:3	Rockwool AB	4	Industriavfall	
Åkersholm	Saknas	Mölltorp 1:2	Rockwool AB	4	Industriavfall	
SM-startplats	Saknas	Skövde 4:16	Rockwool AB	4	Industriavfall	
Ryd, Fjärrvärmeverket	Saknas	Granåsen/ Skogsbrynet?	Rockwool AB	4	Industriavfall	
Uppsala backe, Klasborg	Saknas	Våmb 30:321?	Rockwool AB	4	Industriavfall	
Gamla flygfältet	Saknas	Skövde 5:177	Rockwool AB	4	Industriavfall	
Harket	Saknas	Våmb 30:14, Skövde 4:388	Rockwool AB	4	Industriavfall	
Källegårdsbäcken	Saknas	Våmb 4:340, Skövde 4:388	Rockwool AB	4	Industriavfall	
Skjutbanan	Saknas	Skövde 30:230	Rockwool	4	Industriavfall	Täckt
T2 Horsåsskogen	Saknas	Skövde 5:199	Rockwool	x	Industriavfall	Täckt
Forsby	Saknas	Forsby 9:2, 2:16	Rockwool	4	Industriavfall	Täckt

Bilaga 5

Nedlagda deponier

Benämning på avfallsupplaget	ID i MIFO-databas	Lokalisering (fastighet)	Huvudman (ansvarig)	Riskklass I-IV	Deponerade avfallslag (om möjligt SNV 1-10)	Kommentar
Hakonbolaget, Norrmalm	Saknas	Köpmannen 2	Volvo	4	Industriavfall	Täckt
E- och F-hall	Saknas	Penta 6 och 8	Volvo	4	Industriavfall	Täckt
Mariesjö	Saknas	KV Eldaren	Volvo	4	Industriavfall	Täckt
Risatorp	Saknas	Skövde 5:341	Volvo	4	Industriavfall	Täckt
Gamla flygfältet	Saknas	Skövde 5:177	Volvo	4	Industriavfall	Täckt
Hasslum	Saknas	Vevstaken 3	Volvo	4	Industriavfall	Täckt
Timboholm	Saknas	Backatorp 2	Volvo	4	Industriavfall	Täckt
Lergropen	Saknas	Skövde 5:250	Volvo	4	Industriavfall	Täckt
Segerstorp	Saknas	Komponenten 1	Volvo	4	Industriavfall	Täckt
Risatorp	Saknas	Skövde 5:241	Volvo	4	Industriavfall	Täckt
Kungsvillan (bakom)	F1496-2021	Skövde 5:259	Skaraborgs regemente	4	Halm och trädgårdsavfall	
Trumslagargropen	F1496-2022	Skövde 5:259	Skaraborgs regemente	4	Tippn av aska o dyl.	
St Stolan	Saknas	Binnebergsmo 8:1		x	Skrot, återfyllning	
Horns tegelbruk	Saknas	Horn-Axatorp 1:1, 1:5		x	Tegel	
Åkersholms ridbana	Saknas	Mölltorp 1:2	Rockwool	x	Industriavfall	
Suntetorp	F1496-2024	Suntetorp 6:2 (6:11)		x	Industriavfall	
Käpplunda gårde	Saknas	Skövde 4:167		x	Industriavfall	
Cementa	Saknas	Våmb 30:10	Cementa	x	Industriavfall	
Karlsro	Saknas	Våmb 30:20	Skövde Gasbetong	x		
Risängen	Saknas	Skövde 5:258	Skövde kommun	x	Avslutad deponi 2008	Sluttäckning enligt avslutningsplan
Segerstorpstippen	Saknas	Skövde 5:324		x		
Simsjövägen	Saknas	Våmb 30:232		x		
Granberget	Saknas	Klagstorp 2:2	Rockwool	x		Täckt
Tovatorp	Saknas	Klagstorp 2:2	Rockwool	x		Täckt

Benämning på avfallsupplaget	ID i MIFO-databas	Lokalisering (fastighet)	Huvudman (ansvarig)	Riskklass I-IV	Deponerade avfallsslag (om möjligt SNV 1-10)	Kommentar
Gamla tippen (Rockwool g:la fabrik)	F1496-0270	Skultorp 14:1, Hene 8:7	Rockwool	x		Täckt
Lillegårdens kalkbruk	Saknas	Regumatorp 4:6	Rockwool	x	Industriavfall	Täckt
Lillegårdens kalkbruk	Saknas	Regumatorp 2:12	Skövde kommun	x		
Zackrissons grusgrop	Saknas	Loringa 1:2		x		
Tåstorp	F1496-2015	Tåstorp 1:119		3	Hushållsavfall	Avslutad, inga ytterligare åtgärder
Snötippen, Skultorp	Saknas	Lillegårdens kalkbruk 2:1		x		Täckt
Hagåsen	Saknas	Hagåsen 3:4	Rockwool	x	Industriavfall	Täckt
Ranstad	Saknas	Häggum 3:9		x	Industriavfall	
Lillegårdens kalkbruk	Saknas	Regumatorp 2:12		x	Industriavfall	
Böja	Saknas	Böja 19:3	Gotthold, Penin	x	Industriavfall	
Böja	Saknas	Böja 19:12	Gotthold, Penin	x	Industriavfall	

Riskklassificering enligt SNV rapport 3857 (MIFO)

1. Mycket stor risk	Efterbehandling eller andra skyddsåtgärder behövs
2. Stor risk	Skyddsåtgärder kan behövas
3. Måttlig risk	Upplag där relativt enkla åtgärder behövs
4. Liten risk	Åtgärder bedöms inte nödvändiga

x Avfallsupplaget ej färdigklassat

Gamla avfallsupplag i Tibro kommun

Benämning på avfallsupplaget	ID i MIFO-databas	Lokalisering (fastighet)	Huvudman (ansvarig)	Riskklass I-IV	Deponerade avfallsslag (om möjligt SNV 1-10)	Kommentar
"Albert Larssons"	F1472-2001	Tibro 1:199	Tibro kommun	4	Hushållsavfall	Åtgärdad
Vabacka	F1472-2002	Anderstorp 1:15, 1:7	Tibro kommun	4	Hushållsavfall och liten mängd industriavfall	Åtgärdad
Hönsa	F1472-2003	Mobolet 1:1	Privat	4	Hushållsavfall	Väg 201 dragen igenom. Ingen sanering gjord
Ransberg (Södra el Norra?)	F1472-2004 el 2005	Ransberg Prästbol 2:34 (tidigare 2:1)	Privat	4	Hushållsavfall	Åtgärdad
Fagersanna (Ransberg Södra eller Norra?)	F1472-2004 el 2005	Ransberg Prästbol 2:34 (tidigare 2:1)	Tibro kommun	4	Hushållsavfall	Åtgärdad
Skattegårdsmosse	F1472-2006	Spethult 4:1 m fl	Privat	4	Spån + hushållsavfall	Åtgärdad
Strandstaden	Saknas	Fagersanna 2:116 m fl	Privat	4		Bebyggd, sanerad
Häggetorps sågverk	F1472-2007	Häggetorp 5:6	Privat	x		
Åreberg	F1472-2008	Åreberg 3:2	Privat	x		
Grönhultstippen	F1472-2009	Tideberg 1:129	Tibro kommun	x	Hushållsavfall och industriavfall	Avslutad, sluttäckt, dv-infilt.
Ingelsbytippen	Saknas	Ingelsby 1:6 m fl	Tibro kommun	3	Hushållsavfall och industriavfall	Under avslutning

Riskklassificering enligt SNV rapport 3857 (MIFO)

1. Mycket stor risk	Efterbehandling eller andra skyddsåtgärder behövs
2. Stor risk	Skyddsåtgärder kan behövas
3. Måttlig risk	Upplag där relativt enkla åtgärder behövs
4. Liten risk	Åtgärder bedöms inte nödvändiga

x Avfallsupplaget ej färdigklassat

Gamla avfallsupplag i Töreboda kommun

Benämning på avfallsupplaget		Lokalisering (fastighet)	Huvudman (ansvarig)	Riskklass I-IV	Deponerade avfallslag (om möjligt SNV 1-10)	Kommentar
Järneberg I	F1473-2001	Järneberg 14:6		x	Hushållsavfall	Avslutad 1947
Del av Järneberg I eller egen deponi?	F1473-2001?	Berget 2:1		x		Avslutad 1965
Älgårås	F1473-2003	Älgårås 1:2		x	Hushållsavfall	Avslutad 1971
Fimmerstad	Saknas	Fimmerstad 15:2		x		
Järneberg II	F1473	Stång 2:21		x	Hushållsavfall	Avslutad 1971
Ryholm	Saknas	Ryholm 5:1		x		
Borreboda deponi	Saknas	Borreboda 14:1	Töreboda kommun	x	Hushållsavfall/industriavfall	Deponi nedlagd 2008. Sorteringsverksamhet pågår. Slut-täckning enligt avslutningsplan
Fd Teleförråd i Slätte	F1473-2002	Slätte 5:1 (fastighet avstyckad i även 5.2, 5:3)		x	Industrideponi (MIFO)	Nedlagd före 1969

Riskklassificering enligt SNV rapport 3857 (MIFO)

1. Mycket stor risk	Efterbehandling eller andra skyddsåtgärder behövs
2. Stor risk	Skyddsåtgärder kan behövas
3. Måttlig risk	Upplag där relativt enkla åtgärder behövs
4. Liten risk	Åtgärder bedöms inte nödvändiga

x Avfallsupplaget ej färdigklassat

Sammanfattning och syfte

Avfallsplanen omfattar alla som bor och verkar inom det geografiska område planen avser, dvs Falköping, Hjo, Karlsborg, Skövde, Tibro och Töreboda.

Denna avfallsplan syftar till att driva utvecklingen inom avfallsområdet för alla berörda parter att till ytterligare minska sin miljöpåverkan.

Miljöpåverkan

När en detaljplan eller program upprättas eller ändras ska behovsbedömning om planens genomförande kan antas leda till betydande miljöpåverkan. Om planens genomförande kan antas innebära en betydande miljöpåverkan ska en miljökonsekvensbeskrivning göras. Syftet med en miljökonsekvensbeskrivning är att integrera miljöaspekter i planen så att en hållbar utveckling främjas.

Behovsbedömning bifogas denna miljöbedömning. Bedömningen visar på att planen inte kommer ha inte någon betydande miljöpåverkan och att en miljökonsekvensbeskrivning behöver inte tas fram.

Avfallsplanen och gällande miljömål

Avfallsplanen är framtagen med hänsyn till gällande miljömål. De nationella och regionala miljömål och delmål har bedömts ha störst påverkan på avfallshantering har använts och kombinerats med de strategier som anges i Sveriges avfallsplan.

De övergripande målen är i avfallsplanen är:

4. Begränsad klimatpåverkan
5. Mindre avfallsmängder
6. Giftfri miljö

Nuläge

Avfallshanteringen i Sverige är i dag betydligt mer resurseffektiv och ger mindre miljöpåverkan än för tio år sedan. I stället för deponering ökar materialåtervinning,

biologisk behandling och förbränning. Avfallsmängderna har dock fortsatt att öka.

Förändringen har till stor del skett via kraftiga styrmedel som producentansvar, deponeringsförbud och skatt på deponering. EU-inträdet har också skärpt reglerna för farligt avfall, deponering och förbränning.

För att miljöpåverkan från Sveriges avfall ska bli ännu mindre är det nu viktigt att fokusera på att minska avfallets farlighet och mängd och bidra till hushållens möjligheter att lämna in och sortera sitt avfall.

Målkonflikter

I dessa mål precis som de nationella målen finns det inneboende målkonflikter, som exempel kan nämnas för att ökad insamling av farligt avfall vid källan (giftfri miljö) innebär ökade transporter (begränsad klimatpåverkan).

Detta innebär att avvägning av vad som är bäst miljömässigt utifrån de olika målen krävs för varje åtgärd som görs.

Nollalternativ

De nationella och europeiska styrmedlens rörande gällande och kommande lagstiftning, miljömål etc bedöms styra mot att mer material återvinns samt att matavfall tas om hand i allt större mängd. Detta med en större kretsloppsanpassning av samhället som följd men innebär även utökad transportarbete med dess miljöpåverkan.

Framtidsprognos med föreslagen avfallsplan

Avfallsplanen avses vara stöd i arbetet det arbetet som sker både på frivillig väg och rörande det som lagstiftningen styr. Planen innehåller förslag på vad som kan göras.

Avfallsplanen syftar till att driva utvecklingen inom avfallsområdet för alla berörda parter. Den avfallshanteringen blir mer enhetlig i området och kan den få till följd att:

- Återanvändningen ökar

- Återvinningen och källsorteringen ökar
- Fler avfallsfraktioner tas omhand och materialåtervinns vilket skulle kunna leda till ökade transporter
- Användningen av fossila bränslen i samband med transporter ökar
- Verksamheter som arbetar med sortering och omhändertagande av avfall ökar

Hur stor påverkan den nya avfallsplanen faktiskt kommer ha i förhållande de nationella styrmedlens som finns i form av lagstiftning och miljömål är osäkert, men med planen bedöms fler åtgärder vidtas.

Varför ny avfallsplan?

De för området tidigare avfallsplanerna för området var;

- Falköping
- Töreboda
- gemensam plan för Hjo, Karlsborg, Skövde och Tibro

Dessa planer är idag inaktuella och behöver uppdateras. Förutom frågan om aktualitet har Falköping och Töreboda blivit medlem i kommunalförbundet Avfallshandling Östra Skaraborg (AÖS). AÖS beslutar i enlighet med den förbundsordning medlemskommunerna fattat beslut om renhållningsordning (dvs både föreskrifter och avfallsplan) samt taxa. För enhetlighet i området behövs därför tidigare avfallsplaner uppdateras.

Miljönyttan med ny avfallsplan är att målen och föreslagna åtgärder blir mer aktuella och kan därmed vara med och driva miljöutvecklingen inom avfallshandling i området vidare.

Uppföljning

Denna avfallsplan gäller i likhet med de flesta nationella miljömål till år 2020.

Uppföljning av planens syftar till att kunna följa utvecklingen inom avfallsområdet. I första hand avses den statistik som idag samlas in och sammanställs av olika aktö-

rer används. I brist på sådan statistik görs andra uppföljningar, exempelvis stickprovskontroller. Sådana kan dock inte bli så omfattande att de duger som statistiskt underlag utan kan endast användas som en fingervisning till vad som händer på området.

Till målen knyts exempel på åtgärder som är konkreta och kan ändras i samband med uppföljningen av denna plan. Vid uppföljningen kan även uppföljningsparametrarna ändras. Uppföljningen planeras ske 2013 och 2017. I samband med uppföljningarna finns möjlighet att fatta beslut om en ny avfallsplan före 2020.

Bedömningsgrunder	Betydande miljöpåverkan		
	Ja	Nej	Bör utredas
ÖVERGRIPANDE MÅL OCH NORMER			
1. Miljö- och kvalitetsmål			
<i>Nationella mål</i> Sveriges riksdag har fastställt 16 miljö kvalitetsmål som ska ligga till grund för all planering. Miljö kvalitetsmålen är: 1) Begränsad klimatpåverkan, 2) Frisk luft, 3) Bara naturlig försurning, 4) Giftfri miljö, 5) Skyddande ozonskikt, 6) Säker strålmiljö, 7) Ingen övergödning, 8) Levande sjöar och vattendrag, 9) Grundvatten av god kvalitet, 10) Hav i balans, 11) Myllrande våtmarker, 12) Levande skogar, 13) Ett rikt odlingslandskap, 14) Storslagen fjällmiljö, 15) God bebyggd miljö, 16) Ett rikt växt- och djurliv <i>Regionala mål:</i> De regionala målen grundar sig på de nationella delmålen och fått regional anpassning			
Kommentar/åtgärd: <i>Planen följer målen</i>		X	
2. Miljö kvalitetsnormer			
Miljö kvalitetsnormer (MKN) är en juridiskt styrmedel som regleras i 5 kap. Miljö balken. Normer kan meddelas av regeringen i förebyggande syfte eller för att åtgärda befintliga miljö problem, för de svenska miljö kvalitetsmålen ska uppnås eller för att kunna genomföra EG-direktiv. Idag finns tre förordningar om miljö kvalitetsnormer, en för föroreningar i utomhusluft (SFS 2001:527), en för olika parametrar i fisk och musselvatten (SFS 2001.554) och en för omgivningsbuller (SFS 2004:675)			
Kommentar/åtgärd: <i>Ingen eller liten förändring av påverkan</i>		X	
EFFEKTER PÅ MILJÖN			
3. Riksintresse, Natura 2000, naturreservat, nyckelbiotoper mm			
Berörs lagenligt skyddad natur enligt Miljö balken 3, 4 och 7 kap? Natura 2000 eller Världsarv. Berörs andra utpekade områden av särskilt skyddsvärde.			
Kommentar/åtgärd: <i>Inte relevant för planen</i>		X	
4. Kulturmiljön			
Berörs fornlämningar eller kulturhistoriskt värdefull miljö?			
Kommentar/åtgärd: <i>Inte relevant för planen</i>		X	
5. Landskapsbild/stadsbild			
Påverkas landskaps- eller stadsbilden?			
Kommentar/åtgärd: <i>Inte relevant för planen</i>		X	
6. Transport och kommunikation			
Berörs viktiga transport- eller kommunikationsleder?			
Kommentar/åtgärd: <i>Inte relevant för planen</i>		X	
7. Rekreation och rörligt friluftsliv			
Påverkas kvaliteten eller kvantiteten på någon rekreativ möjlighet (strövområde, vandringsled, friluftsanläggning etc)?			
Kommentar/åtgärd: <i>Inte relevant för planen</i>		X	
8. Mark			
Orsakar planen betydande förändring av markanvändning eller instabilitet i mark- eller de geologiska grundförhållande (risk för skred ras, etc)?			
Kommentar/åtgärd: <i>Inte relevant för planen</i>		X	
9. Luft och klimat			

Orsakar planen väsentliga luftutsläpp eller försämring av luftkvaliteten, obehaglig lukt, eller förändringar i lufrörelse, luftfuktighet, temperatur eller klimat (regional eller lokalt)?			
Kommentar/åtgärd: <i>Ingen eller liten förändring av påverkan</i>		X	
10. Vatten			
Orsakar planen förändringar i grund- eller ytvattenkvaliteten, vattentillgång, eller orsakar förhöjd risk för översvämning eller uttorkning i något område?			
Kommentar/åtgärd: <i>Inte relevant för planen</i>		X	
11. Vegetation och djurliv			
Orsakar planen förändringar i antalet eller sammansättningen av växt- eller djurarter och deras sammansättning, påvekras hotade arter?			
Kommentar/åtgärd: <i>Inte relevant för planen</i>		X	
12. Areella näringar			
Påverkas jordbruk, skogsbruk, djurhållning eller fiske?			
Kommentar/åtgärd: <i>Inte relevant för planen</i>		X	
13. Andra planer och program			
Har programmet betydelse på andra planer eller programs miljöpåverkan			
Kommentar/åtgärd: <i>Ingen eller liten förändring av påverkan</i>		X	
EFFEKTER PÅ HÄLSA OCH SÄKERHET			
14. Störningar, buller, utsläpp, vibrationer, ljus och starkt sken, lukt			
Orsakar planen ökning av nuvarande ljudnivå (över rekommenderade gränsvärden), nya ljussken, risk för vibrationer, explosioner, utsläpp eller lukt, eller risk för att människor utsätts för joniserad strålning (radon)?			
Kommentar/åtgärd: <i>Ingen eller liten förändring av påverkan</i>		X	
15. Miljöpåverkan från omgivningen			
Finns miljöstörande verksamhet som har negativ inverkan, eller har området tidigare använts som tipp, utfyllnadsplats eller dylikt varvid miljö- och hälsofarliga ämnen kan finnas lagrade i marken?			
Kommentar/åtgärd: <i>Inte relevant för planen</i>		X	
16. Trafiksäkerhet			
Sker transporter av farligt gods, skapas trafikproblem eller äventyras trafiksäkerheten, eller innebär planen ökning av fordonstrafik			
Kommentar/åtgärd: <i>Ingen eller liten förändring av påverkan</i>		X	
VERKSAMHETER			
17. Kommer planen tas i anspråk för..			
...verksamheter i enlighet med listade koder i förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar			
Kommentar/åtgärd: <i>Inga nya verksamheter planerade</i>		X	
18. Medger genomförande av planen eller ändringen att en verksamhet som kräver tillstånd enligt 7 kap 28a § Miljöbalken kan komma startas			
De tillstånd som avses gäller påverkan på Natura 2000-områden.			
Kommentar/åtgärd: <i>Inte relevant för planen</i>		X	

Sammanfattning: Planen kommer inte betyda betydande miljöpåverkan och en miljökonsekvensbeskrivning behöver inte tas fram

Sammanställning av verksamheter som är särskilt berörda i Avfallsplanen

Berörd	Delmål/åtgärd	Övrigt
Kommunal verksamhet		
<i>Kommuner övergripande</i>	Delmål 1.1 , sid 5 Delmål 3.3, sid 15	Kap 3 Avfallsplanens mål Kap 4 Kommunernas befolkning och struktur
<i>Grundskolor/ skolförvaltning</i>	Delmål 1.1 , sid 5 Delmål 2.1, sid 8 Delmål 3.1, sid 13	
<i>Plan- och byggkontor</i>	Delmål 2.5, sid 10	
<i>Miljöförvaltningar (MÖS och MTG får separat brev)</i>	Delmål 1.2 , sid 6 Delmål 2.1, sid 8 Delmål 2.3, sid 9 Delmål 2.4, sid 10 Delmål 2.6, sid 11 Delmål 2.7, sid 11 Delmål 3.1, sid 13 Delmål 3.2, sid 14	Kap 3 Utgångspunkter för avfallshantering Kap 5 Hushållsavfall Bilaga 3 Avfallsbehandlingsanläggningar Bilaga 4 Uppföljning av tidigare avfallsplaner Bilaga 5 Nedlagda deponier Bilaga 6 Miljöbedömning
<i>Tekniska förvaltningar</i>	Delmål 1.1 , sid 5 Delmål 1.3, sid 6 Delmål 2.3, sid 9 Delmål 2.7, sid 11, 12 Delmål 3.1, sid 13	Kap 1 Utgångspunkter för avfallshantering Kap 7 Företagens avfall och avfallsanläggningar Bilaga 3 Avfallsbehandlingsanläggningar Bilaga 5 Nedlagda deponier
<i>Livsmedelslokaler</i>	Delmål 2.7, sid 11, 12	Kap 5 Hushållsavfall
<i>Hemtjänst</i>	Delmål 2.5, sid 10	Kap 1 Utgångspunkter för avfallshantering Kap 3 Avfallsplanens mål Kap 5 Hushållsavfall Kap 6 Förpackningsavfall och returpapper samt annat avfall med producentansvar
<i>Konsumentrådgivning</i>	Delmål 2.1, sid 8	Kap 1 Utgångspunkter för avfallshantering Kap 3 Avfallsplanens mål Kap 5 Hushållsavfall Kap 6 Förpackningsavfall och returpapper samt annat avfall med producentansvar
<i>Näringslivsutveckling</i>	Delmål 2.3, sid 9	Kap 1 Utgångspunkter för avfallshantering Kap 3 Avfallsplanens mål Kap 7 Företagens avfall och avfallsanläggningar Bilaga 3 Avfallsbehandlingsanläggningar
<i>Miljösamordning</i>	Delmål 2.1, sid 8 <i>Se även över övriga mål som berör kommunalverksamhet.</i>	Kap 1 Utgångspunkter för avfallshantering Kap 3 Avfallsplanens mål Kap 4 Kommunernas befolkning och struktur Kap 5 Hushållsavfall Kap 6 Förpackningsavfall och returpapper samt annat avfall med producentansvar Kap 7 Företagens avfall och avfallsanläggningar Bilaga 3 Avfallsbehandlingsanläggningar Bilaga 4 Uppföljning av tidigare avfallsplaner Bilaga 5 Nedlagda deponier

Berörd	Delmål/åtgärd	Övrigt
Kommunal verksamhet		
<i>Fastighetsbolag (får separat brev)</i>	Delmål 2.3, sid 9 Delmål 2.5, sid 10 Delmål 2.7, sid 11, 12	Kap 1 Utgångspunkter för avfallshantering Kap 5 Hushållsavfall Kap 6 Förpackningsavfall och returpapper samt annat avfall med producentansvar
<i>Skövde värmeverk (får separat brev)</i>	Delmål 1.1 , sid 5 Delmål 2.3, sid 9 Delmål 3.1, sid 13	Kap 1 Utgångspunkter för avfallshantering Kap 7 Företagens avfall och avfallsanläggningar Bilaga 3 Avfallsbehandlingsanläggningar Bilaga 5 Nedlagda deponier
<i>AÖS (separat hantering)</i>	Delmål 1.1 , sid 5 Delmål 1.2 , sid 6 Delmål 1.3, sid 6 Delmål 2.2, sid 9 Delmål 2.3, sid 9 Delmål 2.5, sid 10 Delmål 2.7, sid 11, 12 Delmål 3.1, sid 13 Delmål 3.2, sid 14 Delmål 3.3, sid 14	Kap 1 Utgångspunkter för avfallshantering Kap 5 Hushållsavfall Bilaga 3 Avfallsbehandlingsanläggningar Bilaga 5 Nedlagda deponier

Berörd	Delmål/åtgärd	Övrigt
Företag och andra organisationer		
<i>Företag allmänt</i>	Delmål 1.1 , sid 5 Delmål 2.1, sid 8 Delmål 2.3, sid 9 Delmål 2.5, sid 10 Delmål 3.1, sid 13	Kap 1 Utgångspunkter för avfallshantering Kap 6 Förpackningsavfall och returpapper samt annat avfall med producentansvar Kap 7 Företagens avfall och avfallsanläggningar
<i>Avfallsentreprenörer (transportörer)</i>	Delmål 1.1 , sid 5 Delmål 2.4, sid 10 Delmål 2.7, sid 11, 12	Kap 5 Hushållsavfall Kap 7 Företagens avfall och avfallsanläggningar
<i>FTI, El-kretsen och andra producenter</i>	Delmål 1.1 , sid 5 Delmål 2.1, sid 8 Delmål 2.3, sid 9 Delmål 2.4, sid 10 Delmål 2.5, sid 10 Delmål 3.2, sid 14	Kap 1 Utgångspunkter för avfallshantering Kap 6 Förpackningsavfall och returpapper samt annat avfall med producentansvar
<i>Fastighetsbolag</i>	Delmål 1.1 , sid 5 Delmål 2.3, sid 9 Delmål 2.5, sid 10 Delmål 2.7, sid 11, 12 Delmål 3.2, sid 14	Kap 1 Utgångspunkter för avfallshantering Kap 5 Hushållsavfall Kap 6 Förpackningsavfall och returpapper samt annat avfall med producentansvar
<i>Avfallsanläggningar</i>	Delmål 1.1 , sid 5 Delmål 2.3, sid 9 Delmål 2.7, sid 11, 12 Delmål 3.1, sid 13	Kap 1 Utgångspunkter för avfallshantering Kap 7 Företagens avfall och avfallsanläggningar Bilaga 3 Avfallsbehandlingsanläggningar Bilaga 5 Nedlagda deponier

Berörd	Delmål/åtgärd	Övrigt
Företag och andra organisationer		
<i>Lantbruk</i>	Delmål 1.2 , sid 6 Delmål 2.7, sid 11 Delmål 3.1, sid 13	Bilaga 3 Avfallsbehandlingsanläggningar
<i>Kompostförsäljare</i>	Delmål 1.2 , sid 6	
<i>Ideella föreningar/ second-hand butiker</i>	Delmål 2.2, sid 9 Delmål 2.3, sid 9 Delmål 3.1, sid 13	Kap 7 Företagens avfall och avfallsanläggningar
<i>Livsmedelsindustri</i>	Delmål 2.3, sid 9 Delmål 2.6, sid 11	Kap 1 Utgångspunkter för avfallshantering Kap 6 Förpackningsavfall och returpapper samt annat avfall med producentansvar Kap 7 Företagens avfall och avfallsanläggningar
<i>Restauranger etc.</i>	Delmål 2.7, sid 11	Kap 1 Utgångspunkter för avfallshantering Kap 5 Hushållsavfall Kap 6 Förpackningsavfall och returpapper samt annat avfall med producentansvar

Berörd	Delmål/åtgärd	Övrigt
Hushåll		
<i>Konsumenter / hushåll</i>	Delmål 1.2 , sid 6 Delmål 2.5, sid 10 Delmål 2.7, sid 11, 12 Delmål 3.2, sid 14	Kap 1 Utgångspunkter för avfallshantering Kap 5 Hushållsavfall Kap 6 Förpackningsavfall och returpapper samt annat avfall med producentansvar

Sept 2008	Utkast till nulägesbeskrivning
2 sept 2008	Möte med tekniska och miljöförvaltningar (bildande av arbetsgrupp)
27 okt 2008	Avstämning utkast till avfallsplan och samrådsförf. (direktionen)
15 dec 2008	Mål och åtgärdsdiskussion (direktionen)
Våren 2009	Framtagande av samrådsversion av avfallsplan
6 april 2009	Avstämning av samrådsversion av avfallsplan (direktionen)
Maj - okt 2009	Samrådsförfarande (normalt ett halvår). Samråd med bl a medlemskommunerna, näringslivet, LRF, fastighetsägare, producenter
30 okt 2009	Samråd slutfört
November 2009	Revideringar till följd av samråd
14 dec 2009	Beslut om fortsatt beredning
Vintern 2010	Information och konsultation med medlemskommunerna (KS)
12 april 2010	Planerat: Beslut om utställning (direktionen)
Maj - juni 2010	Planerat: Utställning (4 veckor, v 20 t.o.m. v 24)
Hösten 2010	Ev. revidering
25 oktober 2010	Planerat: Beslut om avfallsplan (direktionen)
1 januari 2011	Planerat datum för ikraftträdande

Via samråd har 178 organisationer beretts möjlighet att yttra sig över förslaget till ny avfallsplan. Samrådet pågick under tiden april – juni (2009) för 28 avfallsanläggningar, 50 i avfallsplanen nämnda företag, 28 bostadsbolag samt 72 övriga organisationer och företag. För AÖS medlemskommuner, MÖS, MTG-Miljö och MTG-Kommunalteknik (MTG = Mariestad, Töreboda och Gullspång) pågick samrådet under april – oktober.

Med inbjudan till samrådet medföljde erbjudande om enskilda genomgångar och diskussioner, vilket utnyttjades av ett fåtal samrådspartners. Till ett informationsmöte i juni kom 11 representanter från främst bostadsbolag.

Totalt inkom 18 skriftliga yttrande. Dessa kan huvudsakligen indelas i tre kategorier; planens omfattning och målsättningar, avfall med producentansvar samt matavfall och biogas.

Efter samrådet har yttrandena diskuterats med kommunstyrelse och företrädare för kommunernas strategiska miljöarbete. I arbetsgruppens fortsatta arbete med samrådsredogörelsen lämnades ett förtydligade av de övergripande ställningstaganden som ligger till grund för den nya avfallsplanen. Dessa förtydliganden avser avfallsplanens giltighetstid, uppföljning, utvärdering och ansvarsförhållanden, målens mätbarhet och omfattning, kommunalförbundets roll i avfallsplanen samt insamling av förpackningar.

Därefter har inkomna yttranden sammanställts och kommenterats av arbetsgruppen i en samrådsredogörelse daterad 2009-12-02. Samrådsredogörelsen behandlades sedan av kommunalförbundets direktion 2009-12-14, som beslutade om fortsatt beredning varvid ytterligare kommunstyrelser informerats och lämnat synpunkter.

1. Administrativa uppgifter

Kommuner:	Kommunalförbundet Avfallshantering Östra Skaraborg (Falköping, Hjo, Karlsborg, Hjo, Skövde, Tibro och Töreboda)
År:	2011-2020. Uppföljning med revidering 2013 och 2017.
Ansvarig nämnd:	Direktionen i kommunalförbundet Avfallshantering Östra Skaraborg
Övriga medverkande nämnder:	I arbetsgruppen har deltagare från miljöförvaltningar (MÖS och MTG) samt från tekniska förvaltningar (Falköping och Skövde) deltagit. Som framgår av samrådsredogörelsen har även medlemskommun kommunstyrelser deltagit i processen

2. Kommunalförbundets befolkning och struktur

Befolkning totalt (31/12 2007)	117 028 personer
Antal hushåll i småhus	31 950 st*
Antal hushåll i flerbostadshus	25 110 st*
Antal hushåll i fritidshus	Tillförlitlig statistik saknas*

*Statistiken över boendeformer kommer från Postens hushållsräkning hösten 2008 vilket bedöms som den mest tillförlitliga källan. Antalet fritidshus ingår inte i denna statistik. Följande bedömning av statistik över fritidshus via andra källor har gjorts:

- Fastighetsregistrens taxering: Inte tillförlitlig eftersom det är tillåtet att på permanent i fritidshus samt att en bostad som taxerat som permanentbostad ofta används som fritidshus.
- Antalet fritidshusabonnemang: Inte tillförlitlig eftersom det inom kommunalförbundets geografiska område finns ett stort antal totaldispenser från sophämtning. Hur stor del av dessa som utgörs av fritidshus är okänt.

3. Avfall som kommunalförbundet ansvarar för

Insamlad mängd 2008:	
Säck- och kärlavfall till förbränning	25 315 ton
Säck- och kärlavfall till rötning	612 ton
Övrigt insamlad mängd ¹⁾	31 983 ton
Insamlad mängd farligt avfall ²⁾	1 583 ton
<i>Total mängd</i>	<i>59 493 ton</i>

¹⁾ Här avses främst avfall insamlat vid återvinningscentraler. Farligt avfall och avfall med producentansvar är undantagna och redovisas nedan. För träavfall omfattas även den del som kommer från verksamheter.

²⁾ Inkluderar förutom färgrester, bekämpningsmedel, oljor etc, även batterier, tryckimpregnerat trä och elavfall utan producentansvar.

4. Avfall som omfattas av producentansvar

Insamlade mängder avfall 2008:

Förpackningar	5 204 ton
Tidningar och trycksaker	4 012 ton
Elavfall	1 958 ton
Däck	Statistik från producenterna saknas
Bilar	Statistik från producenterna saknas

5. Anläggningar för återvinning och bortskaffande av avfall

I bilaga 3 finns 50 avfallsanläggningar listade, se mer i denna bilaga.

Listan i bilagan redovisar de anläggningar som i mars 2009 var listade som anmälningspliktiga eller tillståndspliktiga avfallsanläggningar i miljöförvaltningarnas register. Anläggningar som lagts ned har tagits bort. Anläggningarna som behandlar avfall men som har registrerats som annan verksamhet i miljöförvaltningarnas register, har lagts till i de fall de är kända av den arbetsgrupp som tagit fram avfallsplanen.

Informationen om anläggningarna, såsom typer och mängder av material, kommer från verksamheterna själva. Uppgifterna har samlats in genom att en blankett skickats ut till respektive verksamhet som fyllt i och skickat tillbaka dem. Saknas uppgifter i bilaga 3 har trots påminnelser inte svar inkommit från aktuell verksamhet.

6. Lokala mål som utgår ifrån nationella miljö kvalitetsmål och regionala mål

Avfallsplanen har tre övergripande mål. Dessa är:

Mål 1. Begränsad klimatpåverkan

Mål 2. Mindre avfallsmängder

Mål 3. Giftfri miljö

Målen är sedan nedbrutna till delmål. Under varje delmål finns ett antal föreslagna åtgärder. Berörda parter för de olika förslagen till åtgärderna har angivits under delmålen.

I enlighet med 14 § i föreskrifter om innehållet i en kommunal avfallsplan och länsstyrelsen sammanställning (NFS 2006:6) ska de delmål som kommunen ansvarar för redovisas (7§). I sammanställningen nedan har 7§ tolkats som att det avser mål som kommunalförbundet ansvarar för. Detta har gjorts då kommunalförbundet har övertagit medlemskommunernas renhållningsansvar.

Lokala mål för avfall som kommunalförbundet ansvarar för

Delmål där kommunalförbundet utsetts som berörd aktör för någon av de åtgärder som föreslagits finns redovisade nedan. I nedanstående sammanställning finns även med de mål där ”alla företag och verksamheter” berörs, dvs även kommunalförbundet:

Delmål 1.1 Andelen fossila bränslen ska minska vid transporter och hantering av avfall

Delmål 2.1 Kunskapen om att val av konsumtion påverkar avfallsmängderna och avfallens farlighet ökar.

Delmål 2.2 Andelen avfall som återanvänds ska öka i förhållande till totala mängden säck – och kärlavfall från hushåll

Delmål 2.5 Avfallssystemen ska i större utsträckning stödja hushållens källsortering.

Delmål 2.7 Insamlad mängd matavfall som definieras som hushållsavfall från hushåll, storkök, restauranger, livsmedelsbutiker etc. ska öka.

Delmål 3.2 Avfallssystemen ska i större utsträckning stödja hushållens källsortering av farligt avfall

Lokala mål för avfall som annan än kommunalförbundet ansvarar för

Delmål där annan aktör än kommunalförbundet utsetts som part för någon av de åtgärder som föreslagits är:

Delmål 1.1 Andelen fossila bränslen ska minska vid transporter och hantering av avfall

Delmål 1.2 Utsläpp av metan och andra växthusgaser från lagring och behandling av organiskt avfall ska minska i jämförelse med producerad nytthet

Delmål 1.3 Andelen deponigas som nyttjas ska öka.

Delmål 2.1 Kunskapen om att val av konsumtion påverkar avfallsmängderna och avfallens farlighet ökar.

Delmål 2.3 Vid företag och andra verksamheter ska andelen avfall som återanvänds och materialåtervinns ska öka i förhållande i relation till producerad/ importerad produkt

Delmål 2.4 Avfallssystemen ska i större utsträckning stödja företagens källsortering

Delmål 2.5 Avfallssystemen ska i större utsträckning stödja hushållens källsortering.

Delmål 2.6 Större andel organiskt avfall från livsmedelsindustrier ska tas omhand biologiskt.

Delmål 3.1 Möjlighet ska finnas för företag och andra verksamheter på ett lätt sätt kunna lämna alla typer av farligt avfall.

Delmål 3.2 Avfallssystemen ska i större utsträckning stödja hushållens källsortering av farligt avfall

Delmål 3.3 Rödfyr som flyttas tas om hand på ett miljöriktigt sätt